

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือ
กับการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือ
กับการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา

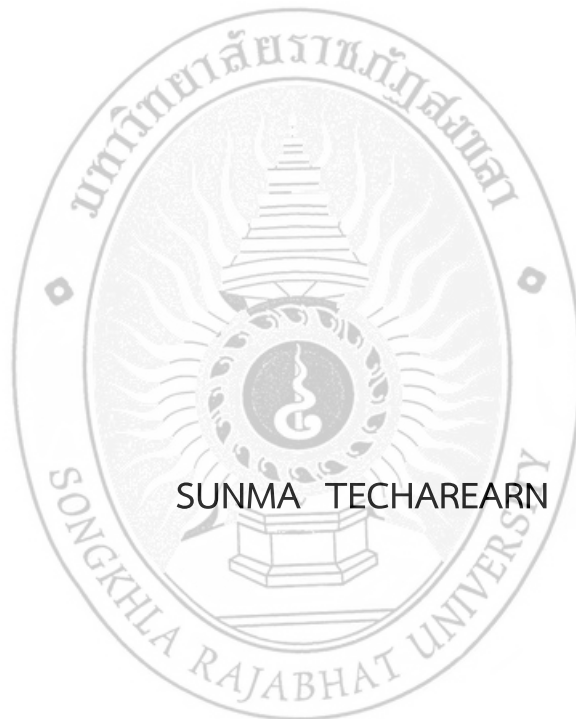

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

THE COMPARISONS OF LEARNING ACHIEVEMENT AND GROUP
WORKING SKILLS OF PRIMARY GRADE 5 STUDENTS IN THE
SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE BETWEEN
USING COOPERATIVE LEARNING AND
USING CIPPA MODEL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
OF GRADUATE SCHOOL SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2013

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ชื่อวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงาน กลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระหว่างการเรียนแบบร่วมมือ กับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา
ผู้วิจัย	นางสาวชนมา เตะเจริญ ปีการศึกษา 2556
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.ปริดา เป็ญคูร

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนโดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปา 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา 4) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลชิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านด่าน จำนวน 2 ห้อง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยห้องที่ 1 จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 33 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือและห้องที่ 2 จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 33 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลชิปปา 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สูตร t-test dependent สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 กลุ่ม โดยใช้สูตรสถิติ t-test for independent sample ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา ไม่แตกต่างกัน

4. ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และนักเรียนที่ได้รับการเรียนโดยใช้โมเดลซิปปามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

Thesis Title	The Comparisons of Learning Achievement and Group Working Skills of Primary Grade 5 Students in the Social Studies, Religion and Culture between using Cooperative Learning and using CIPPA Model
Researcher	Miss.Sunma Techarearn Academic year: 2013
Degree	Master of Education Program in Curriculum and Instruction
Advisor	1. Dr.Juraisiri Choorak 2. Dr.Preeda Benkan

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare the learning achievement of the primary grade 5 students before and after cooperative learning, 2) to compare the learning achievement of the grade 5 students before and after CIPPA Model learning, 3) to compare the learning achievement of the grade 5 students between cooperative learning and CIPPA Model learning, 4) to compare the group working skills of the grade 5 students between cooperative learning and CIPPA Model learning, and 5) to study the satisfaction of the grade 5 students towards the cooperative learning and CIPPA Model learning. The sample group of this research was the students grade 5 of Ban Dan Community School for 2 rooms. The research random sampling was cluster random sampling. The 1st room was the experimental group including 33 students learned by cooperative learning, and the 2nd room was the 2nd experimental group including 33 students learned by CIPPA Model. The instruments used for this research included 1) the lesson plans by cooperative learning and lesson plans by CIPPA Model, 2) Learning Achievement test, 3) Evaluation form of group working skills, and 4) Satisfaction test of learning management between cooperative learning and CIPPA Model. The statistics of data analysis included 1) basic statistics including mean, standard deviation, 2) statistic used for hypothesis test was t-test dependent sample, and the statistics used for learning achievement comparison of 2 groups was t-test for independent sample

The research results revealed as follows:

1. The after learning achievement of the primary grade 5 students by cooperative learning was higher than before learning by statistic significance at .01 level.
2. The learning achievement of the primary grade 5 students after learning by CIPPA Model was higher than before learning by statistic significance at .01 level.

3. The learning achievement of the primary grade 5 students between cooperative learning and CIPPA Model was not different.

4. The group working skills of the primary grade 5 students between cooperative learning and CIPPA Model learning was different by statistic significance at .01 level.

5. The satisfaction of primary grade 5 students towards the cooperative learning and CIPPA Model was found that as overall image, the students learned by cooperative learning had the satisfaction at the high level with the mean of 3.74, and the students learned by CIPPA Model had the satisfaction at the high level with the mean of 4.10.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง จาก ดร.จุไรศิริ ชูรัชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ดร.ปรีดา เบ็ญการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ให้คำปรึกษา ค้ำค้ำตลอดจนให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง และสละเวลาอันมีค่า นอกจากนี้ยังให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ อีกด้วย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง ณ โอกาสนี้

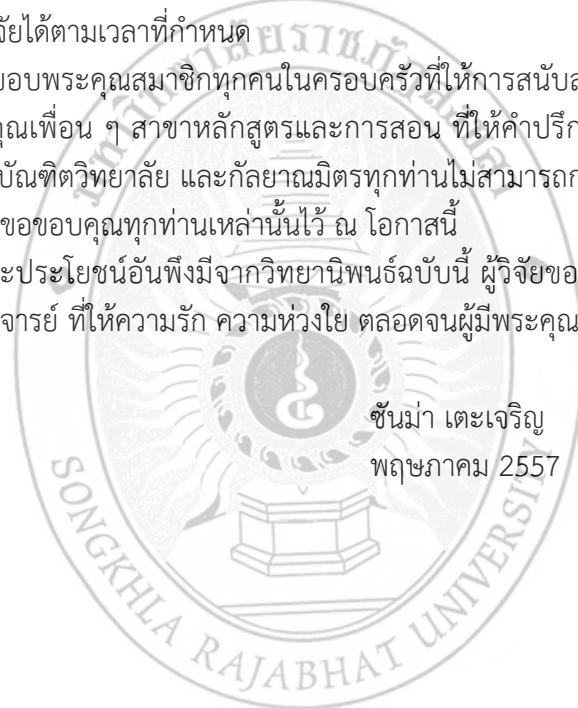
ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วิวัฒน์ ชัตติยะมาน ดร.กิตติธัช คงชะวัน และนายสมปอง ยอดมณี รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิเชียรชม ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำและแก้ไขเครื่องเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้ตามเวลาที่กำหนด

ขอกราบขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ ในการทำวิจัย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาหลักสูตรและการสอน ที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ ในการทำวิจัยและเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย และกัลยาณมิตรทุกท่านไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัย จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแต่บิดา มารดา บุรพาจารย์ ที่ให้ความรัก ความหวังใย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชนมา เตะเจริญ

พฤษภาคม 2557

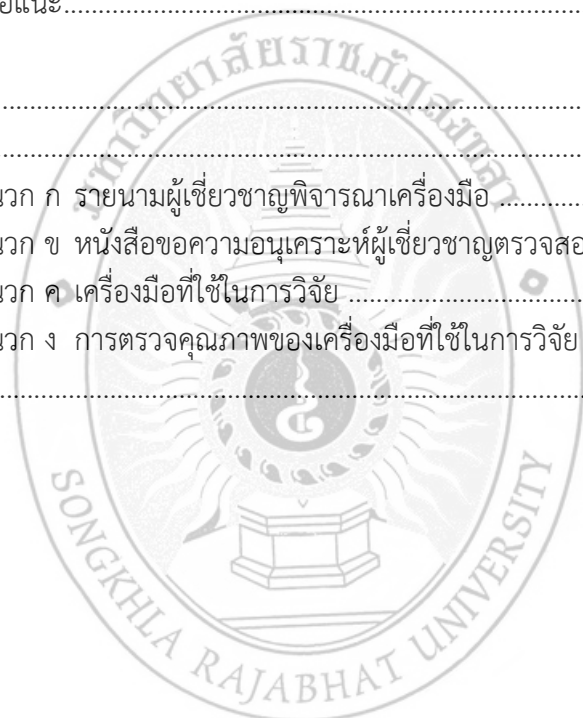

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	14
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	15
การเรียนรู้แบบร่วมมือ	20
การเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา	53
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	62
ทักษะการทำงานกลุ่ม	67
ความพึงพอใจของนักเรียน	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	80
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	87
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	87
แบบแผนการวิจัย.....	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	88
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	95
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	110
สรุปผล.....	110
อภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะ.....	117
บรรณานุกรม	119
ภาคผนวก	127
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ	128
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	130
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	134
ภาคผนวก ง การตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	172
ประวัติผู้วิจัย	184

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ความแตกต่างระหว่างการเรียนเป็นกลุ่มแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม.....	28
2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในการเรียนกลุ่มย่อยแบบ TGT.....	47
3 การจัดนักเรียนเข้าโต๊ะเกมในการเล่นเกมที่แข่งขันทางวิชาการ.....	47
4 แบบแผนการทดลอง.....	88
5 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และเวลาเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์	89
6 แสดงจำนวนข้อสอบที่สร้างไว้ก่อนนำไปหาคุณภาพและจำนวนข้อสอบที่ต้องการ....	92
7 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อน และหลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือ (n=33)	103
8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อน และหลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปา (n=33)	103
9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน หลังเรียน ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา.....	104
10 ผลการประเมินทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนหลังเรียนระหว่างการเรียน แบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา (n = 33)	104
11 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนแบบร่วมมือวิชาประวัติศาสตร์ (n=33)	105
12 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยโมเดลซิปปา วิชาประวัติศาสตร์ (n=33).....	104
13 แสดงคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีสอนใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ....	174
14 แสดงคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สรุปผลการประเมินแผนของแผนการจัด การเรียนรู้โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปาจากผู้เชี่ยวชาญ.....	175
15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องประวัติศาสตร์.....	176
16 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ	178
17 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทักษะการทำงานกลุ่ม.....	181
18 แสดงการหาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 โดยใช้ผู้สังเกต 2 คน.....	181
19 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน.....	182
20 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อน เรียนระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา.....	183

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์.....	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้การจัดการศึกษา ทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 ว่าด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องตามความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาและ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 15-16)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนตลอด 12 ปีการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการจากแขนงวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ คือ ด้านความรู้ จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้นในลักษณะบูรณาการ ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะกระบวนการต่างๆ เช่น ทักษะทางวิชาการ ทางสังคม ทางการสืบสวน สอบสวน การสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการสืบค้น เป็นต้น ทั้งนี้จะช่วยพัฒนาความคิดเห็น และค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตย และความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การรู้จักตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม และเห็นประโยชน์ส่วนรวม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่าการอนุรักษ์ ทรัพยากรในหลักธรรมของศาสนา และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กรมวิชาการ, 2544: 03)

กิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และความคิดเห็นที่ได้รับการอบรมปมนิสัยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ เมื่อมองภาพรวมแล้ว ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนอกจาก จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ และสังคมวัฒนธรรมแล้วยังมีทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประกอบในการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดี ตลอดจนการนำความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม และหลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเอง และสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังที่ อุดุลยาศักดี หมัดหมั้น (2550: 2) กล่าวว่า การเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ วิชาสังคม จัดว่าเป็นกลุ่มสาระที่สำคัญสาระหนึ่งในหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะเนื้อหาสาระเต็มไปด้วยข้อมูลที่มากมาย และเป็นนามธรรม ซึ่งความรู้ดังกล่าว หากสอนในลักษณะของการบรรยายโดยยึดครูผู้สอนเป็นสำคัญแล้ว ให้ผู้เรียนจดจำความรู้เนื้อหาข้อเท็จจริงย่อมไม่มีประโยชน์ เพราะผู้เรียนจะไม่สามารถจดจำความรู้ได้นาน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน วิธีสอนโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสื่อ สามารถช่วยให้เนื้อหาที่เป็นนามธรรมนั้นแปรเปลี่ยนเป็นรูปธรรมได้ ทั้งยังทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรม แสดงแนวคิด และสามารถจดจำเนื้อหาได้นาน แล้วยังสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการคิด รวมทั้งมีความพึงพอใจที่ดีต่อวิชาเรียนและครูผู้สอนด้วย

นอกจากนี้สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของไทยก็ยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันว่า มีคุณภาพ และมาตรฐานไม่เป็นที่พึงพอใจ ประกอบกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้การศึกษาในปัจจุบันไม่อาจรองรับการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดได้ หากไม่มีการปรับปรุงในด้านคุณภาพ (จตุพร เจริญวัย, 2556: 2) การพัฒนาคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษา จึงเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการบริหาร เพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งในองค์กร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540: 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้สอนจึงมีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 20) ความด้อยประสิทธิภาพดังกล่าวมีสาเหตุมาจากปัจจัยที่หลากหลาย อาทิ นโยบาย การบริหารจัดการ คุณภาพของครู ค่านิยมสังคม รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวกับบรรยากาศของห้องเรียน ซึ่งควรเป็นห้องที่มีความอบอุ่นเป็นกันเองไม่เครียด อันจะมีผลต่อการเรียนของผู้เรียนอย่างมาก ปัญหาเหล่านี้ยังรวมถึงการขาดทักษะการทำงานอย่างมีระบบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ขาดทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548: 75) จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนระดับประเทศ พบว่าความแตกต่างทางด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีความแตกต่างกันมากระหว่างนักเรียนเก่งกับนักเรียนอ่อน โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้ที่นักเรียนขาดทักษะการทำงานกลุ่มเป็นหมู่คณะจับกลุ่มทำงานตามใจชอบ เด็กเก่งอยู่กับเด็กเก่ง เด็กอ่อนถูกทิ้ง

ทำให้นักเรียนบางส่วนเกิดการเบื่อหน่ายไม่ชอบวิชาที่เรียน ผลการเรียนรู้ของแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก ขาดทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550: 28) สอดคล้องกับผลการศึกษาศักยภาพของนักเรียนที่พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาศึกษาศักยภาพต่ำสุด ในทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต (กรมวิชาการ, 2541: 14) ดังนั้นผู้สอนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเองและนักเรียน จากการบรรยายและยึดหนังสือเป็นหลัก เป็นผู้ชี้แนะและฝึกให้นักเรียนปฏิบัติจริง ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2548: 2)

สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในจังหวัดสงขลาเป็นที่วิตกกังวลของผู้บริหารหลายฝ่าย เพราะอยู่ในระดับ “พอใช้” (สำนักงานจังหวัดสงขลา, 2548: 41-42) และสำหรับผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 จากข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2554 ที่ผ่านมาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ผสมพร ประจันตะเสน, 2555: บทคัดย่อ) เนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการให้ความรู้ด้านเนื้อหาให้นักเรียนทั้งชั้นพร้อมกัน ซึ่งไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนแต่ละคน และยังพบว่าครูให้ความสนใจต่อนักเรียนที่เรียนเก่งมากกว่านักเรียนที่เรียนอ่อน ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่ละคน ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดการกระตุ้นและเกิดความกระตือรือร้นที่จะร่วมมือกันเรียนรู้และช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ คือ ทักษะการทำงานกลุ่ม ซึ่งสามารถพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางสังคม การสื่อสารระหว่างกัน ตระหนักในคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก (ชไมพร อินทร์แก้ว, 2550: 90)

วิธีหนึ่งที่น่าสนใจเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่พบและบริบทของผู้เรียนคือ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกันโดยการนำข้อมูลมาศึกษาทำความเข้าใจร่วมกัน สามารถนำไปใช้ และสามารถวิเคราะห์ได้ เพื่อสร้างเป็นความรู้ที่หลากหลายและสรุปร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นการปลูกฝังคุณธรรมการอยู่ร่วมกัน พัฒนาทักษะทางสังคม และการทำงานที่ดี การพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีทักษะกระบวนการคิด มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามความคาดหวังของหลักสูตรได้นั้น จำเป็นต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งฝึกให้ผู้เรียน รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักพัฒนาตนเองและมีค่านิยมที่ดี (อรพรรณ พรสีมา, 2543: 30) การจัดการเรียนแบบร่วมมือเป็นรูปแบบที่มีเทคนิคการสอนมากมาย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT (Team-Games-Tournaments) เป็นวิธีการที่ตื่นเต้นสนุกสนาน การที่ต้องแข่งขันกันในเกม การเรียนแบบเผชิญหน้ากันทำให้เกิดความตื่นเต้น การต้องแข่งขันทำให้ผู้เรียนใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์มากขึ้น วิธีการนี้เหมาะสมกับการสอนวิชาพื้นฐานที่สามารถถามคำถามที่มีคำตอบแน่นอนตายตัว ข้อดีของการเรียนแบบนี้ คือ ผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียนจะมีส่วนร่วมในการเรียนเป็นที่ยอมรับของเด็กเก่ง และพฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียนมีพัฒนาการในการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม ผู้เรียนที่มีปัญหาที่จะเพิ่มศักดิ์ศรีในตนเองและชอบโรงเรียนเพราะว่านักเรียนเหล่านั้นจะมีความรู้สึกว่าคุณเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลการเรียนของตนความร่วมมือและเสียสละมีมากขึ้นใช้เวลาในการทำงานความประพฤติดีโดยส่วนรวมดีขึ้น แก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเพื่อนดีขึ้น และมีความเป็นประชาธิปไตย

มากขึ้น (สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2555: 105) เทคนิค STAD (Student Teams-Achievement Division) ให้ความตื่นเต้นน้อยกว่า TGT เพราะใช้แบบทดสอบสั้น ๆ แทนเกมแต่ผู้เรียนก็ยังคงสนุกเพราะการที่ได้ปรึกษาช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนเป็นทีมในเนื้อหาเดียวกัน STAD จะใช้เวลาน้อยกว่า TGT แต่ผู้สอนต้องใช้เวลามากในการตรวจให้คะแนนแบบทดสอบ ข้อดีของเทคนิค STAD คือ ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ได้เรียนรู้ร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง ผู้เรียนมีความตื่นเต้น สนุกสนานกับการเรียนรู้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545: 170-175) ส่วนเทคนิค Jigsaw วิธีการนี้ใช้ได้กับเนื้อหาการสอนประเภทสังคมศึกษา วรรณคดี วิทยาศาสตร์บางเนื้อเรื่อง และวิชาอื่น ๆ ที่เน้นการเข้าใจเกี่ยวกับโน้ตทัศน์ (Concept) มากกว่าการจำ ข้อดีของ Jigsaw คือ การพึ่งพาซึ่งกันและกันความสำเร็จของกลุ่มคือ ความสำเร็จของทุกคนซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสวงหาความรู้ ช่วยเหลือกันทำงาน (จริญา ขุนเศรษฐ์ และคณะ, 2551: 115)

การเรียนแบบร่วมมือจึงเป็นวิธีการเรียนแบบหนึ่ง que ผู้เรียนจะได้ทั้งความรู้ คุณธรรม และทักษะการทำงานร่วมกันซึ่งเป็นประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ในชีวิตสอดคล้องกับหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนวิชานี้ว่าเป็นการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม ค่านิยมที่ดี โดยเฉพาะด้านทักษะควรจัดให้นักเรียนมีทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้และทักษะกระบวนการกลุ่ม (กรมวิชาการ, 2545: 37-38)

จากการศึกษาพบว่าวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ดีอีกวิธีหนึ่ง และสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับผู้เรียน คือ การเรียนด้วยโมเดลชิปปา (CIPPA Model) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูจะเป็นผู้ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเอง ก็จะสามารถเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้ง่าย เพราะผู้เรียนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2542: 14-15) กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตัวเอง จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง กระบวนการเรียนรู้ที่ดี จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ทั้งกระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทำงานกลุ่ม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้นั้น นอกจากให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่เป็นข้อเท็จจริง รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เกิดทักษะกระบวนการ รู้จักคิดเป็น ทำเป็น การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีการเรียนด้วยโมเดลชิปปา (CIPPA Model) ที่พัฒนาโดย รองศาสตราจารย์ ดร.ทิศนา ขัมมณี ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งผู้เรียนจะมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้น รู้สึกตื่นตัว ตื่นใจ มีความจดจ่อ ผูกพันกับสิ่งที่ทำและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แนวคิดหลัก 5 แนวคิดที่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโมเดลชิปปา ได้แก่ 1) แนวคิดการสรรค์สร้างองค์ความรู้ (Constructivism) 2) แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning) 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning

Readiness) 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning) 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ทิศนา แคมมณี (2550: 282-283) ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้แนวคิดทั้ง 5 ดังกล่าวขึ้นเป็นตัวอย่าง 1 รูปแบบซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม 2) ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่ 3) ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม 4) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) ขั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้ 6) ขั้นแสดงผลงาน 7) ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลชิปปามีความเหมือนกันและเหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาสาระเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เพราะทั้ง 2 วิธีนี้ต่างเน้นการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นวิธีการที่ครูมีบทบาทน้อยลงแต่จะเพิ่มบทบาทให้นักเรียนมากขึ้น ครูจะเป็นผู้คอยยอมรับการแสดงออกของนักเรียน นักเรียนจะเกิดประสบการณ์ด้านต่าง ๆ จากการทำงานเป็นกลุ่ม ได้มีโอกาสอภิปราย ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ และขณะเดียวกันได้มีโอกาสประเมินผลความก้าวหน้าของตนเอง แต่สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาสาระเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ครูยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนต้องอาศัยการท่องจำ ทำให้นักเรียนขาดความสนใจ และคิดว่าเป็นวิชาที่ น่าเบื่อหน่าย จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย มีความหลากหลาย ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดไปสู่การเป็นมีคัคเทศก์ทางความรู้ (กรมวิชาการ. 2548: 4) ซึ่งทั้ง 2 วิธี จะช่วยให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา นอกเหนือจากการได้รับแต่เนื้อหาเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนแบบร่วมมือและ การเรียนด้วยโมเดลชิปปาซึ่งเป็นการสร้างและพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดลักษณะต่าง ๆ ตามที่สังคมต้องการ แต่ทั้ง 2 วิธีนี้ยังมีความต่างกันในเรื่องของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือมีการประเมินผลทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มเป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียนซึ่งเป็นการใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อวินิจฉัยผู้เรียนในส่วนที่ควรส่งเสริมและส่วนที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถ ความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคลเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือในกลุ่มเนื่องจากส่งผลต่อคะแนนรายบุคคลและรายกลุ่ม ส่วนการวัดผลและประเมินผลด้วยการเรียนด้วยโมเดลชิปปาไม่ได้กำหนดว่าการประเมินจะมาจากทั้ง 2 ส่วน แต่เป็นการประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมประเมินผลงานทั้งของตนเองและของเพื่อนร่วมห้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เชื่อมั่นในตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้ซึ่งเป็นความแตกต่างของการเรียนทั้ง 2 วิธีนี้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา สาระที่ 4 มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเปรียบเทียบวิธีการสอนและทักษะการทำงานกลุ่มของผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้นและแตกต่างกันเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปา
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา
4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ต่อการเรียนด้วยโมเดลชิปปา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือ สูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปา สูงกว่าก่อนเรียน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียน แบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา แตกต่างกัน
4. ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา แตกต่างกัน
5. ความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ต่อการเรียนด้วยโมเดลชิปปา แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 13 โรงเรียน 40 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 1,075 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านด่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 33 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มหลายขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีสุ่มกลุ่มจาก 13 โรงเรียน ได้มา 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนชุมชนบ้านด่าน และสุ่มครั้งที่ 2 โดยวิธีการสุ่มกลุ่มจาก 3 ห้องเรียน ได้มา 2 ห้องเรียน เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลอง โดยใช้วิธีการจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

1.2.2 กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือ

1.2.3 กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปา

2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 4 เรื่อง ประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของเวลา และลำดับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และการพัฒนาของมนุษยชาติ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีการเรียน 2 วิธี

3.1.1 การเรียนแบบร่วมมือ

3.1.2 การเรียนด้วยโมเดลชิปปา

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 ทักษะการทำงานกลุ่ม

3.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดล

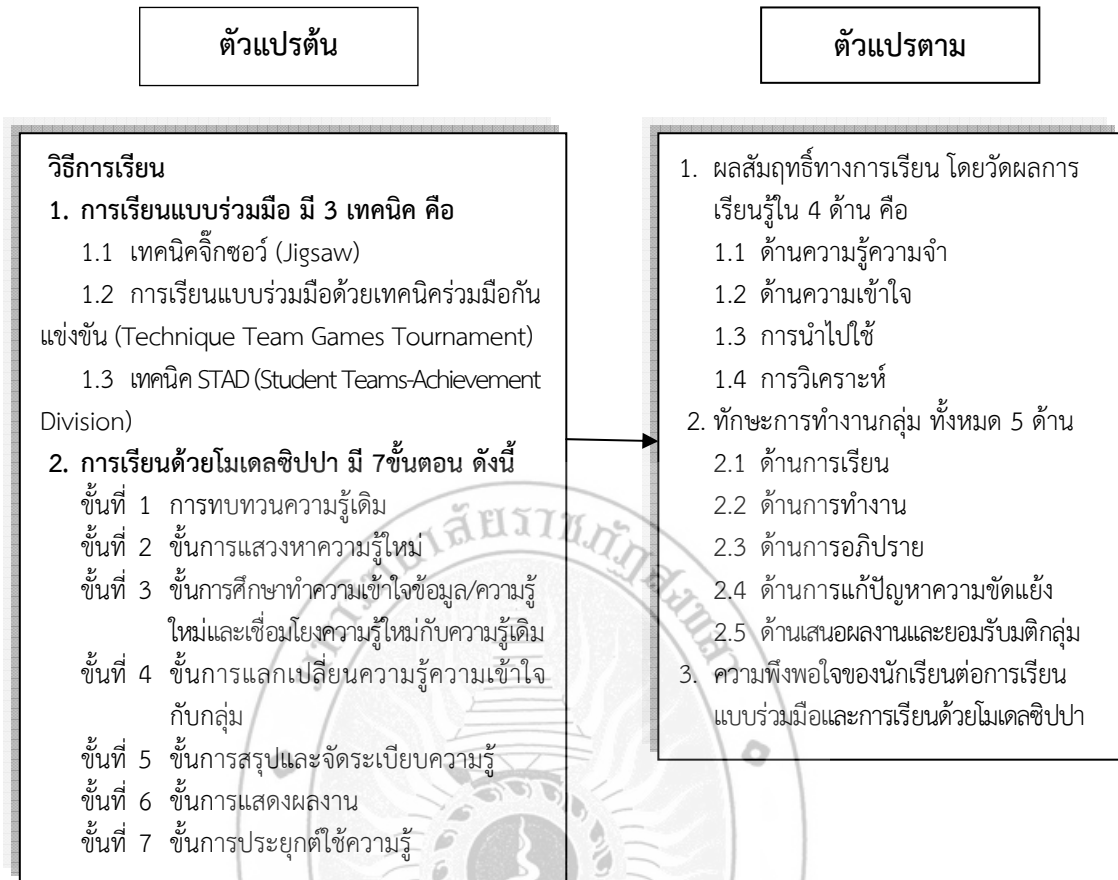
ชิปปา

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลอง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน วันละ 1 คาบ ๆ ละ 50 นาที รวม 2 กลุ่ม ใช้เวลา 32 คาบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วย โมเดลชิปปา ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มละ 2-6 คน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอน และช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน คือ เป้าหมายกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือใช้เทคนิค ดังนี้

1.1 การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) หมายถึง กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยทุกกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหา ครูแบ่งเนื้อหา เท่ากับจำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่ม และมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าคนละหัวข้อ จากนั้นผู้เรียนแต่ละคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตน เพื่อถ่ายทอดความรู้เนื้อหาสาระที่ตนได้ศึกษาให้เพื่อนร่วมกลุ่มฟัง เพื่อนสมาชิกทั้งกลุ่มได้รู้เนื้อหาสาระครบทุกหัวข้อย่อยและเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระทั้งเรื่องประกอบด้วย 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดของกลุ่ม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตามจำนวนหัวข้อย่อยในแต่ละคาบเรียน และครูจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มบ้าน (Home group) ซึ่งจะได้ผู้เรียนที่ความสามารถกัน ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้นำกลุ่ม แบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 2 การแบ่งหัวข้อย่อย ครูแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อย โดยให้สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบเนื้อหาหัวข้อย่อยไปศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยสมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่มมารวมเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group) เพื่อศึกษาหาความรู้จากสื่อเอกสาร ใบงาน และใบความรู้และเตรียมการถ่ายทอดความรู้ต่อสมาชิกกลุ่ม

ขั้นที่ 4 การถ่ายทอดความรู้เป็นขั้นถ่ายทอดความรู้ต่อสมาชิกกลุ่ม คือหลังจากศึกษาหาความรู้ร่วมกับสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแล้วสมาชิกแต่ละคนผลัดกันถ่ายทอดความรู้จนสมาชิกทุกคนในกลุ่มเข้าใจ สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายข้อมูลเพื่อตรวจสอบความรู้ร่วมกัน

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผลงานและทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาแล้วให้คะแนนรายบุคคลแล้วนำคะแนนทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

1.2 การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคร่วมมือกันแข่งขัน (Team Games Tournament)

หมายถึง กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เริ่มด้วยครูสอนเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ แนะนำ ชี้แจงความหมายและการศึกษาเวลาและลำดับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ โดยให้เด็กแข่งขันเกมวิชาการ การแข่งขันจะแบ่งสมาชิกคละกันที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ การให้รางวัลจะให้รางวัลเป็นทีม ในขณะที่เรียนตามใบงานและประสบปัญหาของคนใดคนหนึ่งสมาชิกคนอื่นจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนโดยการอภิปรายซักถาม แจ้างจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อม และเร้าความสนใจที่จะเรียนโดยการเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การอภิปรายซักถาม ใช้ภาพเป็นสื่อประกอบ

ขั้นที่ 2 แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคละเพศและความสามารถ โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาจัดกลุ่มนักเรียน

ขั้นที่ 3 การแข่งขันเกมทางวิชาการ

ขั้นที่ 4 การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ นักเรียนที่ไปทำการแข่งขันกลับเข้ากลุ่มเดิม นำคะแนนการแข่งขันของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม ครูแจ้งผลการแข่งขันพร้อมกับกล่าวชมกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

ขั้นที่ 5 สรุปบทเรียน

1.3 การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Teams-Achievement Division) หมายถึง กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ โดยที่ผู้เรียนร่วมกลุ่มกัน กลุ่มละ 4-5 คน คละความสามารถ โดยผู้เรียนแต่ละคนจะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม และร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้เนื้อหาทางประวัติศาสตร์ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ผลสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนคือผลสำเร็จของกลุ่ม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมผู้เรียน ประกอบด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียนและบทบาทหน้าที่ของกลุ่ม

ขั้นที่ 2 เสนอเนื้อหาสาระต่อชั้นเรียน ประกอบด้วย การทบทวนความรู้เดิม การทำความเข้าใจอย่างท่องแท้ การอธิบายเนื้อหาใหม่และยกตัวอย่างให้ผู้เรียนทั้งชั้นเข้าใจชัดเจน

ขั้นที่ 3 กิจกรรมกลุ่มย่อย ประกอบด้วย ผู้เรียนตระความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มละ 4 คน

ขั้นที่ 4 การทดสอบย่อยหรือการแข่งขันเกมวิชาการเป็นการแข่งขันตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนจบแล้ว ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

ขั้นที่ 5 การประเมินและมอบรางวัล ครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปทบทเรียน ประเมินผลการทำงานกลุ่มและมอบรางวัลแก่กลุ่มที่ทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้

2. การเรียนด้วยโมเดลซิปปา (CIPPA Model) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ สามารถลำดับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ทั้งยังสามารถแสดงความสัมพันธ์กับอดีต ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ 7 ขั้นตอน ดังนี้ (ทีศนา แคมมณี. 2542: 57)

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม หมายถึง การดึงความรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตนที่เกี่ยวข้องกับเวลาและลำดับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่ หมายถึง การแสวงหาข้อมูล ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่มีจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจะเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหากันได้ ซึ่งอาจจะศึกษาจากสิ่งตีพิมพ์ หรือวารสารต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องในทางประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 3 ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม หมายถึง การที่ผู้เรียนจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการและวิธีทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสามารถลำดับเหตุการณ์สำคัญในภูมิภาคที่สัมพันธ์กับอดีต ปัจจุบันและอนาคต ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ซึ่งอาจจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่ศึกษา

ขั้นที่ 4 ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม หมายถึง การที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและการนับเวลาทางประวัติศาสตร์ สามารถลำดับเหตุการณ์สำคัญในภูมิภาคที่สัมพันธ์กับอดีต ปัจจุบันและอนาคต และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมๆกัน

ขั้นที่ 5 ขั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้ หมายถึง การสรุปเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเวลาและลำดับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ได้รับทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนรู้ให้ระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 ขั้นการแสดงผลงาน หมายถึง การที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงาน การสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 7 ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับอดีต ปัจจุบันและอนาคต เพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำเป็นในเรื่องนั้น ๆ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถในการเรียนของผู้เรียนที่เรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ และวิธีการเรียนรู้ด้วยรูปแบบโมเดลซิปปา เรื่อง ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก โดยวัดผลการเรียนรู้ใน 4 ด้าน คือ

3.1 ด้านความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวกับ ข้อเท็จจริง ทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมา สถานที่สำคัญ มโนคติ ข้อตกลง แนวโน้มการจัดจำพวก และเกณฑ์ต่าง ๆ

3.2 ด้านความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถจำแนก หรืออธิบาย ความรู้ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

3.3 การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาความรู้ ในหน่วย การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ไปใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

3.4 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์หรือตรวจสอบร่องรอยหลักฐานที่หลงเหลืออยู่ อย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมการวิเคราะห์ องค์ประกอบ หลักการ และความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์

4. ทักษะการทำงานกลุ่ม หมายถึง ทักษะเกี่ยวกับการทำงานในกลุ่มให้เกิดผลดีมีทักษะ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแสดงความคิดเห็น อธิบายโต้ตอบ แบ่งปันอุปกรณ์และสร้าง บรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดประเมินรายการพฤติกรรม ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านการทำงาน ด้านการอภิปราย และด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มประเมินโดยครู มีเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับคือ ดี พอใช้ ปานกลาง

5. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกชอบ รู้สึกพอใจของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดล ซิปปา ในการวิจัยนี้กำหนดประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิควิธีสอน ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียน ได้รับ เทคนิคการใช้สื่อ การวัดและประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ความพึงพอใจในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการถ่ายทอดเนื้อหาและ เทคนิควิธีสอน ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ ด้านสื่อการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล และทักษะการทำงานกลุ่มของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ในการนำเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างผู้เรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ และทักษะการทำงานกลุ่ม อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในการประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับรายวิชาและสภาพของผู้เรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับวิธีการเรียนด้วยโมเดลชิปปา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.1 หลักการ
 - 1.2 จุดหมาย
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 2.1 สาระของหลักสูตร
 - 2.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 2.3 คุณภาพผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา
3. การเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 3.3 รูปแบบของการเรียนการสอนแบบร่วมมือ
 - 3.4 ขั้นตอนการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.5 ความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มเดิม
 - 3.6 บทบาทของครูในการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.7 สาเหตุที่ทำให้การสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือใช้ได้ดี
 - 3.8 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
 - 3.9 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw)
 - 3.10 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT
 - 3.11 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
4. การจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา
 - 4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา
 - 4.2 หลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา
 - 4.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามโมเดลชิปปา
 - 4.4 การวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามโมเดลชิปปา
 - 4.5 ลักษณะที่สำคัญของการประเมินจากสภาพจริง
 - 4.6 บทบาทของครูในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามโมเดลชิปปา
 - 4.7 บทบาทของผู้เรียน

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.4 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ทักษะการทำงานกลุ่ม
 - 6.1 ความหมายของกลุ่ม
 - 6.2 ความหมายทักษะการทำงานกลุ่ม
 - 6.3 องค์ประกอบของการทำงานกลุ่ม
 - 6.4 ทักษะที่จำเป็นในการทำงานกลุ่ม
 - 6.5 วิธีการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม
 - 6.6 ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม
 - 6.7 บทบาทของสมาชิกภายในกลุ่ม
 - 6.8 การประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม
7. ความพึงพอใจของนักเรียน
 - 7.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 7.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ
 - 7.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 7.4 การวัดความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:

3) ดังนี้

- 1.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 1.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
- 1.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

1.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จากที่กล่าวมา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก

2. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) ดังนี้

2.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

2.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย

2.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดี มีความรู้ มีจิตสาธารณะอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับชั้นเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาต้องเรียน ทั้งนี้เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวเองกับสภาพแวดล้อม ทำให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงาม

ความสำคัญของกลุ่มสาระ นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองที่ดีแล้ว

ยังช่วยให้ นำความรู้ทางจริยธรรมมาพัฒนาตนเอง และสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องเรียนตลอด 12 ปี การศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ โดยนำวิทยาการจากแขนงวิชาต่าง ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียนโดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความพลเมืองดีซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ดังนั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนทำให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ คือ (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, 2540: 33)

1. ด้านความรู้ จะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของวิชาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา ปรัชญาและศาสนา ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในระดับชั้นในลักษณะบูรณาการ

2. ด้านทักษะกระบวนการ ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะและกระบวนการต่าง ๆ เช่น ทักษะวิชาการ ทักษะทางสังคม ทักษะทางการสืบสวน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแสวงหาความรู้ การสืบค้น เป็นต้น

3. ด้านเจตคติและค่านิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาเจตคติและค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตย และความเป็นมนุษย์ เช่น การรู้จักตนเองพึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่า อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธา ในหลักธรรมของศาสนา และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นผลการเรียนรู้หรือข้อกำหนดด้านคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรครบ 12 ปี โดยแบ่งออกเป็นช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4

1. สาระของหลักสูตร

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาได้จากการวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นในมีความสัมพันธ์กัน เมื่อได้มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นแล้วจึงจะนำมากำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค และสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาคต่อไป โดยมีขั้นตอนจัดทำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 19) ดังนี้

1.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มาจัดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค ที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปี/ภาคนั้น

1.2 กำหนดสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาคที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

1.3 กำหนดเวลาและ/หรือจำนวนหน่วยกิตสำหรับสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค ดังนี้
ช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปละชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายปี และกำหนดจำนวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ

ช่วงมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคและกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

ในการกำหนดหน่วยกิต ของสาระการเรียนรู้รายภาคสำหรับช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ใช้เกณฑ์การพิจารณาที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

สำหรับสาระการเรียนรู้สถานศึกษาจัดทำขึ้น ซึ่งเป็นวิชาเฉพาะของสายอาชีพหรือโปรแกรมเฉพาะทางอื่น ๆ ใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ สาระการเรียนรู้ที่ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ระหว่าง 40-60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

1.4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค สาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยมาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยให้ประกอบด้วยชื่อรายวิชา จำนวนเวลา จำนวนหน่วยกิต ผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น ๆ สามารถเขียนคำอธิบายรายวิชาได้หลายรูปแบบ

1.5 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำโครงการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาคที่ทำไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และจำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อเรียนครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาคของทุกรายวิชา

1.6 ประเมินผลการเรียน

1.6.1 ความรู้

1.6.2 ทักษะกระบวนการ

1.6.3 เจตคติ

1.7 กำหนดการประเมินผลและประสิทธิภาพของหน่วยการเรียนรู้

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ได้จัดสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2551: 2-3)

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

- มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของ
พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง
ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษา
พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

- มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดี
งาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันใน
สังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา
และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

- มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการ
บริโภค การใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า
รวมทั้งเข้าใจหลักการ
ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ
- มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทาง
เศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

- มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง
ประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง
ๆ อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้าน
ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึง
ความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก
ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

- มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง
ซึ่งมีผล ต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทาง
ภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุปล และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมี
ประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นการศึกษาเรื่องของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ได้พัฒนาทักษะความสามารถอันจำเป็นในการอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข และพัฒนานักเรียนให้เกิดความเจริญ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติและค่านิยม โดยบูรณาการทุกสาระเข้าด้วยกัน

3. คุณภาพผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

กรมวิชาการ (2551: 3-5) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วผู้เรียนต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ดังนี้

3.1 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.1.1 ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง

3.1.2 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็น ผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ

3.1.3 ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการ บูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้น และวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.4 ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในชั้นที่สูงต่อไป

3.2 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.1 ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย

3.2.2 ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น

3.2.3 ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเองมากยิ่งขึ้น

3.2.4 ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำ ความเข้าใจ ในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมช่วย ให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม ทักษะในการ คิดวิเคราะห์ทักษะการแก้ปัญหา เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด เจตคติ ค่านิยม มีบุคลิก ประชาธิปไตยและทักษะของพลเมืองดีที่จะขาดเสียไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นกลุ่มสาระที่ต้องกำหนด หรือบังคับให้ผู้เรียนในโรงเรียนโดยทั่วไปและเป็นทั้งสาระบังคับและสาระเลือกตามความสนใจ เพื่อ ความเป็นไปของสังคมที่ต้องการสมาชิกที่ดี ช่วยให้ผู้สังคมอยู่ดี มีสุข นอกจากนี้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกลุ่มสาระที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี สามารถ จัดการให้ตนเองได้ดำรงชีพอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และมีความสุข สืบทอดวัฒนธรรม ซึ่งเป็น เอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย ในความเป็นสากล ในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ได้อย่างภาคภูมิใจ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ ความหมายไว้หลากหลาย ดังต่อไปนี้

Johnson และ Johnson (1986) กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็น การเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยสมาชิกใน กลุ่มมีความแตกต่างกันทางเพศ เชื้อชาติ และความสามารถทางการเรียน ผู้เรียนมีทักษะการทำงาน กลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันรับผิดชอบ ในงานที่ได้รับมอบหมาย

Slavin (1995) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) เป็นวิธีการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันเรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน เน้นทักษะการคิด การร่วมมือร่วมแรงกัน การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเคารพและ รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งมี ความรับผิดชอบ ต่อการเรียน สมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้กระบวนการ แก้ปัญหาาร่วมกันเพื่อที่จะได้รับความสำเร็จร่วมกัน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่าง แท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่มทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปัน

ทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จแต่ละบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือ และช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยจัดให้มีผู้เรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ประมาณ 3-5 คน ภายในกลุ่มผู้เรียนมีความแตกต่างกันความสามารถทางการเรียน เพศและเชื้อชาติ ทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนมีบทบาทต่างกันและหมุนเวียนหน้าที่รับผิดชอบของตน และของกลุ่ม ที่จะเรียนรู้กระบวนการคิดและแก้ปัญหา มีการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกันผลงานกลุ่มขึ้นอยู่กับผลงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม สมาชิกต่างได้รับความสำเร็จร่วมกัน

2. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือ สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้ดังต่อไปนี้

Johnson และ Johnson (2001 อ้างในวินิตา แอนันต์, 2545) กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนรู้ แบบร่วมมือได้ 5 ประการดังนี้

1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพาอาศัยในทางที่ดี (Positive interdependence) สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากัน มองเห็นประโยชน์ของการทำงานร่วมกัน โดยเริ่มจากการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกัน แบ่งปันข้อมูลและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของการทำงานกลุ่ม

2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากันมีปฏิสัมพันธ์กัน (face to face primitive interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล การเรียนรู้ ที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกกลุ่มจะห่วงใย ไว้วางใจ ส่งเสริม และช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

3) ความรับผิดชอบส่วนตัวและความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability and personal responsibility) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมายและสิ่งที่เรียน ทำหน้าที่แลกเปลี่ยนความรู้และช่วยเหลือสมาชิกคนอื่นให้มีความรู้เรื่องนั้นๆ อย่างแท้จริง การเรียนรู้ในบทเรียนได้จากการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่ม ฉะนั้น สมาชิกในกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และทำงานในกลุ่มเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

4) ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานในกลุ่มย่อย (interdependence and small group skills) ครูควรเป็นผู้ฝึกทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานในกลุ่มย่อยให้กับผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนทุกคนไม่ได้เกิดมาพร้อมกับการปรับตัวให้กับผู้อื่น ดังนั้น ผู้เรียนต้องทำความรู้จักกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกันสามารถสื่อสารได้ชัดเจน ยอมรับและสนับสนุนกันและกัน และสามารถแก้ปัญหาที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

5) กระบวนการกลุ่ม (group processing) คือกระบวนการทำงานอย่างมีขั้นตอน หรือวิธีการ ที่ช่วยให้สมาชิกในกลุ่มทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ยังรักษาความสัมพันธ์ระหว่าง

กลุ่มได้เป็นอย่างดี เริ่มจากการวางแผนโดยการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกัน ดำเนินการตามแผน และเมื่อทำงานเสร็จสิ้นลงก็มีการประเมินกระบวนการทำงานและผลงาน เพื่อปรับปรุงในการทำงานครั้งต่อไป

Olsen and Kagan (1992) กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

1) การพึ่งพาอาศัยกันในทางที่ดี (Positive interdependence) สร้างด้วยการใช้ภาระงานเป็นสื่อ ซึ่งแบ่งเป็นคุณลักษณะผลงาน และคุณลักษณะของความหมายที่เกิดขึ้น ดังที่ปรากฏ ดังนี้

- 1.1) คุณลักษณะของผลงาน
- 1.2) คุณลักษณะของจุดมุ่งหมาย
- 1.3) คุณลักษณะของการให้รางวัล
- 2) คุณลักษณะของความหมายที่เกิดขึ้น
 - 2.1) คุณลักษณะของบทบาท
 - 2.2) คุณลักษณะของสื่อ
 - 2.3) คุณลักษณะของกฎเกณฑ์ Olsen and Kagan (1992)

3) การสร้างกลุ่ม (team formation) การสร้างกลุ่มแบ่งเป็น 4 รูปแบบคือ การสร้างกลุ่มที่มีสมาชิกที่มีความสามารถคละกัน การสร้างกลุ่มด้วยการสุ่ม การสร้างกลุ่มตามความสนใจ และการสร้างกลุ่มตามความสามารถในการใช้ภาษาที่เหมือนกันหรือคละกัน

4) ความรับผิดชอบ (accountability) สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม หรือตามข้อกำหนด เช่น สมาชิกในกลุ่มจะไม่สามารถทำกิจกรรมชิ้นต่อไปได้ถ้ากิจกรรมที่กำลังทำอยู่นั้นยังไม่สำเร็จ

5) ทักษะสังคม (social skills) ซึ่งรวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่ทำงานตาม วัตถุประสงค์จนสำเร็จ เช่น การซักถาม การอธิบาย และปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนสมาชิก เช่น การยอมรับ การให้ความสำคัญ การยกย่องชมเชย

6) โครงสร้างการเรียนรู้โครงสร้าง (structure and structuring) คือการจัดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่มกับเนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ เช่น ถ้าคนใดคนหนึ่งพูดสมาชิกนั้น ๆ ควรฟัง และเมื่อพูดจบแล้ว สมาชิกคนต่อไปจึงพูด เป็นต้น โครงสร้างการเรียนรู้นั้นอธิบายวิธีการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน

นอกจากนี้ Olsen และ Kagan (1992) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมืออื่น ๆ อีก เช่น ขนาดของกลุ่ม การสร้างกลุ่ม ผลงานและกระบวนการการทำงาน ความเชี่ยวชาญและความตระหนักใ้รู้ การให้คะแนน และบทบาทของครูผู้สอนที่เป็นผู้คอยแนะนำผู้เรียน

Slavin (1995) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1) การนำเสนอบทเรียนในการนำเสนอบทเรียนเป็นการใช้วิธีสอนตรง หรือการฟังการบรรยายและอภิปรายจากครู และอาจรวมถึงการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ร่วมด้วย การนำเสนอบทเรียนในการเรียนแบบร่วมมือแบบ STAD แตกต่างจากการสอนปกติ เพียงนักเรียนเข้าไ้ระบบการเรียน นักเรียนจะต้องระลึกเสมอว่า จะต้องตั้งใจเรียนในขณะที่ครูนำเสนอการเรียนเพื่อจะช่วยในการทำข้อสอบและคะแนนจากการทดสอบเป็นคะแนนของทีม

2) การทำงานเป็นกลุ่มในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน ที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถในการเรียนที่แตกต่างกัน งานสำคัญของกลุ่ม คือ การเตรียมสมาชิกทุกคนให้พร้อมที่

จะทดสอบในขั้นสุดท้าย ซึ่งจะส่งผลต่องานกลุ่มด้วย หลังจากที่ครูสอน กลุ่มจะต้องทำงานร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการอภิปรายถึงปัญหา การเปรียบเทียบคำตอบ และแก้ไขความเข้าใจผิดของสมาชิก

การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเรียนแบบร่วมมือประเภทนี้ สมาชิกจะต้องทำงานให้ดีที่สุดเพื่อกลุ่ม และการทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกทุกคนได้รับการเรียนรู้จากเพื่อน มีมิตรภาพที่ดีต่อกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน มีความเคารพนับถือตนเองและเพื่อนฝูง

3) การทดสอบภายหลังการนำเสนอบทเรียนของครูและการทำงานกลุ่มของผู้เรียนแล้ว ทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเรียนรู้บทเรียนที่ครูสอน

4) คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนคะแนนพัฒนาการของนักเรียนจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนทำงานหนักขึ้น ในการทดสอบแต่ละครั้งครูจะมีคะแนนฐาน (base score) ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในการทดสอบย่อยที่ผ่านมา ซึ่งคะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้จากความแตกต่างระหว่างคะแนนฐานกับคะแนนที่นักเรียนสอบได้ในการทดสอบย่อยหลังจากการเรียนแบบร่วมมือ ส่วนคะแนนของกลุ่ม (team score) ได้จากการรวมคะแนนพัฒนาการของนักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าด้วยกัน

5) การพิจารณาผลงานเป็นกลุ่มทีมจะได้รับประกาศนียบัตร หรือรางวัลอื่น ๆ ถ้าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้จากคะแนนพัฒนาการของสมาชิกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งคะแนนของกลุ่มอาจนำไปพิจารณาเกรดด้วยก็ได้

จากองค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือ จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดการเรียนแบบร่วมมือจะช่วยส่งเสริมทักษะทางสังคมในหลาย ๆ ด้านให้กับผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนสามารถออกไปสู่สังคมภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

3. รูปแบบของการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

รูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือที่นิยมใช้ในปัจจุบันมีหลายแบบ ซึ่งแต่ละแบบมีลักษณะเฉพาะที่มีทั้งความคล้ายและแตกต่างกันไป ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังต่อไปนี้

Slavin (1995 อ้างใน พูลสวัสดิ์ เรื่องหิริญวนิช, 2543) นำเสนอรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

1) Student Teams Achievement Division (STAD) พัฒนาขึ้นโดย Robert Slavin สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน ความสะดวกสามารถ เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน อ่อน 1 คน แล้วครูกำหนดบทเรียนและงานของกลุ่ม ครูสอนบทเรียนแล้วให้งานกลุ่ม สมาชิกภายในกลุ่มต้องช่วยเหลือกันทำงานจนสมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาแล้วสอบเป็นรายบุคคล ครูนำคะแนนที่ได้เป็นรายบุคคลมาเปรียบเทียบกับคะแนนเดิมของนักเรียนเอง เพื่อหาคะแนนพัฒนาการแล้วนำไปคิดเป็นคะแนนของกลุ่มแล้วครูให้รางวัลกลุ่ม

2) Team Games Tournaments (TGT) พัฒนาขึ้นโดย De Vries และ Slavin เป็นเทคนิคหนึ่งที่ต้องประกอบคล้ายคลึงกับ STAD ยกเว้นในเรื่องการสอบย่อยและในเรื่องคะแนนพัฒนาการซึ่งได้มาจากเกมส์การแข่งขันทางวิชาการแทน ดังนั้นในการสอนและทำกิจกรรมกลุ่มก็จะคล้ายกับ STAD จากนั้นสมาชิกกลุ่มไม่ต้องสอบเพียงแต่มาเล่นเกมการแข่งขันทางวิชาการแทน โดย

จัดกลุ่มใหม่ กลุ่มใหม่เป็นกลุ่มแข่งขันที่สมาชิกกลุ่มมีความสามารถเท่า ๆ กัน กลุ่มละ 3 คน แล้วทำการแข่งขัน นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดในกลุ่มแข่งขันจะได้ 6 คะแนน สำหรับกลุ่มที่สองได้ 4คะแนน และสามได้ 2 คะแนน ก็จะได้คะแนนไปรวมกับกลุ่มเดิมเพื่อเป็นคะแนนของกลุ่มทุกครั้งต้องมีการแข่งขันใหม่และให้นักเรียนมีความสามารถดีขึ้น (ดูจากคะแนนการแข่งขัน) ไปแข่งขันกับกลุ่มที่เก่งขึ้น ส่วนที่นักเรียนที่มีความสามารถน้อยลงไปแข่งขันกับกลุ่มที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน จากนั้นครูให้คะแนนกลุ่ม (กลุ่มเดิมมิใช่กลุ่มแข่งขัน) แล้วให้รางวัล

3) Team Assisted Individualization (TAI) พัฒนาขึ้นโดย Slavin และคณะ เหมาะกับวิชาคณิตศาสตร์ ผสมผสานกับการเรียนเป็นรายบุคคลเข้ากับการเรียนแบบ STAD โดยเริ่มทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วจัดนักเรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ กลุ่มละ 4 คน ครูทำการอธิบายบทเรียน นักเรียนแต่ละคนจะเริ่มบทเรียนไม่เท่ากันเพราะมีระดับความสามารถแตกต่างกันแต่จะทำงานร่วมมือกันเป็นทีม นักเรียนที่มีความสามารถเท่ากันจะเรียนร่วมกันเมื่อจบเนื้อหาแต่ละครั้งจะกลับมารวมกลุ่มกันทำงาน นักเรียนที่เรียนล้าหน้าไปแล้วจะช่วยนักเรียนที่เรียนไม่ทันในการอธิบาย การทำงานและช่วยตรวจแบบฝึกหัด ครูอาจจะทยอยเรียกผู้เรียนจากกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสามารถระดับเดียวกันมารวมกลุ่มเพื่อสอน อธิบายเนื้อหาให้เข้าใจอีกครั้งแล้วจึงกลับเข้ากลุ่มไปช่วยเพื่อนทำงาน จากนั้นครูทำการทดสอบและให้คะแนนกลุ่มเหมือนแบบ STAD

4) Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) พัฒนาขึ้นโดย Stevens และคณะ เทคนิคนี้ใช้สำหรับวิชาอ่าน เขียน และทักษะอื่น ๆ ทางภาษา สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน โดยมีพื้นความรู้เท่ากัน 2 คน อีก 2 คนก็เท่ากันแต่ต่างระดับความรู้กับ 2 คนแรก ครูจะรวมกลุ่มที่มีความสามารถเท่ากันจากทุกกลุ่มมาสอน สมาชิกกลุ่มที่เหลือจะจับคู่กันทำงาน แล้วครูเรียกคู่ต่อไปมาสอนสลับกัน แล้วสอบเป็นรายบุคคล นำคะแนนที่ได้มารวมเป็นคะแนนกลุ่ม

5) Jigsaw พัฒนาโดย Aroson และคณะ กลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่ความสามารถกลุ่มละ 3-6 คน แล้วแบ่งหัวข้อย่อย ๆ ไปให้สมาชิกแต่ละคนศึกษา ให้กลุ่มที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันไปศึกษาร่วมกัน (expert group) แล้วกลับมาสอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเดิมจากนั้นทำการทดสอบเป็นรายบุคคล นำคะแนนที่ได้มารวมเป็นคะแนนกลุ่ม (ในขณะที่กลับมากลุ่มเดิมถ้าสมาชิกกลุ่มบางคนขาดหายไปทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบ อาจยกเลิกได้ถ้าสามารถสรุปหัวข้อทั้งหมดได้)

6) Jigsaw II พัฒนาโดย Slavin สมาชิกในกลุ่มมีประมาณ 4-5 คน ที่ความสามารถครูจัดบทเรียนที่สามารถแบ่งเป็นหัวข้อย่อย ๆ ได้ ให้สมาชิกในกลุ่มบ้าน (home group) ศึกษาหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย แล้วให้นักเรียนที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันในแต่ละกลุ่มมาศึกษา ทำกิจกรรม ในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายในกลุ่มใหม่ เรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (expert group) นักเรียนที่ศึกษาในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จะกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อนั้นของกลุ่ม จากนั้นทำการทดสอบเป็นรายบุคคลนำคะแนนที่ได้มารวมเป็นคะแนนกลุ่มเหมือนแบบ STAD

7) Group Investigation (GI) คือเทคนิคการตรวจสอบเป็นกลุ่ม พัฒนาขึ้นโดย Sharan และ Sharan มีความซับซ้อนและกว้างขวางมาก เป็นการปลูกฝังการร่วมมือกันอย่างมีประชาธิปไตย และมีการกระจายภาระงาน และสิทธิแสดงความคิดเห็นที่เท่าเทียมกันของสมาชิกในกลุ่มกระตุนบทบาทที่แตกต่างกันทั้งภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 2-6 คน กลุ่มเลือกหัวข้อเรื่อง

ที่ต้องการศึกษา แบ่งงานให้สมาชิกร่วมกันวางแผนการทำงานและรายงานผลต่อหน้าชั้นเรียนการประเมินผลอาจประเมินเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

8) Learning Together พัฒนาขึ้นโดย Johnson และ Johnson สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คน ที่มีระดับความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยครูทำการสอนแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมที่มอบหมาย คະแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม

9) Co-op Co-op พัฒนาขึ้นโดย Kagan จะเหมือนกับ GI ตรงที่ใช้ภาระงานที่ซับซ้อนมีหลายรูปแบบ นักเรียนควบคุมกันเองว่าจะเรียนอะไร และเรียนอย่างไร นักเรียนทั้งหมดช่วยกันอภิปรายหัวข้อที่จะศึกษาแล้วช่วยกันแบ่งหัวข้อออกเป็นข้อใหญ่ ๆ หลาย ๆ หัวข้อ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มที่ละความสามารถ แล้วให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อมาศึกษา กลุ่มแบ่งหัวข้อใหญ่เป็นหัวข้อย่อยๆ ให้สมาชิกแต่ละคนเลือกหัวข้อย่อยไปศึกษา รวบรวมความรู้และจัดหาสื่อการสอนในหัวข้อย่อยนั้นๆ แล้วกลับมาอธิบายให้สมาชิกฟังจนครบทุกคน กลุ่มช่วยอภิปรายในกลุ่มแล้วรวบรวมสรุปผลงานกลุ่มนำเสนอต่อชั้นเรียน การประเมิน ประเมินการนำเสนอของงานของกลุ่มและรายงานของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม เป็นผลงานของกลุ่ม

10) One Stay – Two Stay ครูทำการสอนตามปกติจากนั้นแบ่งกลุ่มละความสามารถ กลุ่มละ 3 คน ให้สมาชิกปรึกษาร่วมกันทำงานตามที่ครูกำหนด จากนั้นให้สมาชิกคนหนึ่งอยู่ประจำกลุ่ม อีก 2 คน แยกย้ายไปเข้ากลุ่มอื่น โดยร่วมอภิปรายและสังเกตการทำงานของกลุ่มอื่น แล้วกลับเข้ากลุ่มเดิมพูดคุยเรื่องที่ได้ไปสังเกตการณ์ แล้วทำงานกลุ่มของตนเองต่อไป สุดท้ายครูประเมินโดยการทดสอบและ/หรือสุ่มตัวแทนออกมารายงาน รวบรวมคะแนนทดสอบของกลุ่ม แล้วแจ้งผลการทดสอบ คะแนนกลุ่ม คะแนนโบนัส ครูยกย่องชมเชย

11) Pick Your Spot ของ Susan S.Ellis และ Susan F.Whalen ครูทำการสอนพร้อมกันทั้งชั้นอธิบายวิธีการเรียน การวัดผลประเมินผลให้นักเรียนฟังก่อนแล้วแบ่งกลุ่มละความสามารถ ครูตั้งคำถามแล้วให้กลุ่มนักเรียนเลือกบัตรคำหรือภาพใดก็ได้ที่สามารถเป็นตัวแทนคำตอบนั้นแล้วไขว้ขึ้นมา ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มอธิบายคำตอบ และครูอภิปรายทั้งชั้นเรียนว่ากลุ่มใดมีคำตอบที่แตกต่างออกไป จากนั้นครูทดสอบ หาคะแนนรวมของกลุ่ม คะแนนโบนัสแล้วยกย่องคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

12) Circle of Learning พัฒนาขึ้นโดย Johnson และคณะ เทคนิคของวิธีนี้ทำได้หลายรูปแบบ วิธีที่นิยมมากที่สุดคือ ครูแบ่งกลุ่มเป็น 2-6 คน โดยละความสามารถและเพศ แล้วครูให้เรื่องที่ศึกษา 1 ชุดต่อกลุ่ม ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มทำความเข้าใจเนื้อหาแล้วครูทดสอบเป็นรายบุคคล การให้คะแนนพิจารณาจากคะแนนรายบุคคล แต่ถ้าเป็นคะแนนกลุ่ม เน้นทักษะการช่วยเหลือกันและกันในการเรียน

จากรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ เป็นรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมตามลักษณะเนื้อหาวิชา แต่ลักษณะเด่นยังคงไว้คือ เป็นการจัดการเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 2-6 คน มีการช่วยเหลือในการทำงานกลุ่ม มีการประเมินเป็นรายบุคคล นำเสนอผลงานและการทดสอบ ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ระดับชั้นของผู้เรียน และสภาพแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการจัดกลุ่มย่อยที่มีความแตกต่างกันในด้านความรู้ ความสามารถ มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่ม มี

ปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อธิบายและสื่อสารให้เพื่อนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และรับผิดชอบต่อเพื่อนในกลุ่ม มีทักษะในการทำงานกลุ่มยอมรับและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้การทำงานเป็นกลุ่มมีประสิทธิภาพ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) เทคนิคแบบแบ่งกลุ่มผลประโยชน์สัมฤทธิ์ (STAD) และเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (TGT)

4. ขั้นตอนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ในแต่ละเทคนิค จะมีขั้นตอนการสอนที่คล้ายคลึงกัน ไว้ดังนี้

นลินี ทีหอคำ (2545: 28) ได้กล่าวถึง ลำดับขั้นตอนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยทั่วไปไว้ดังนี้

1) ขั้นเตรียม มีดังนี้

ครูสอนทักษะในการเรียนรู้แบบร่วมมือ จัดกลุ่มนักเรียน บอกวัตถุประสงค์ของบทเรียน และบอกวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน

2) ขั้นสอน

ครูสอนเนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ด้วยวิธีสอนที่เหมาะสมแล้วให้งาน

3) ขั้นทำงานกลุ่ม

นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ของตน ช่วยกันแก้ปัญหาอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุดมากกว่าดูคำเฉลยหรือรอคำเฉลยจากครู

4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

4.1) ตรวจสอบผลงาน (กลุ่มและ/หรือรายบุคคล) ถ้าเป็นงานกลุ่มสมาชิกในกลุ่มเซ็นชื่อในผลงานที่ส่ง ครูอาจประเมินด้วยการหยิบผลงานของกลุ่มขึ้นมาแล้วถามสมาชิกกลุ่มคนใดคนหนึ่งเกี่ยวกับงานชิ้นนั้น และถ้าเป็นงานเดี่ยวครูอาจให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งในกลุ่มอภิปรายวิธีหาคำตอบของเขาที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม

4.2) ครูทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน และเมื่อครูตรวจผลการสอบแล้วจะคำนวณคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มให้นักเรียนทราบ และถือว่าเป็นคะแนนของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มด้วย

5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่มครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนและประเมินการทำงานกลุ่ม โดยอภิปรายถึงผลงานของนักเรียน และวิธีการทำงานของนักเรียน รวมถึงวิธีการปรับปรุงการทำงานของกลุ่มด้วยซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ความก้าวหน้าของตนเองทั้งทางด้านวิชาการและด้านสังคม

Arends (1997: 113) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียนเป็นขั้นตอนที่ครูอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 2 ให้ข้อมูลเป็นขั้นที่ครูสอนเนื้อหาในบทเรียนที่นักเรียนจะต้องศึกษา

ขั้นที่ 3 จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ในขั้นนี้ครูอธิบายให้นักเรียนทราบถึงวิธีการจัดกลุ่ม ครูแนะนำเกี่ยวกับทักษะการทำงานกลุ่ม และทักษะทางสังคม

ขั้นที่ 4 ให้ความช่วยเหลือในการทำงานหรือการเรียนรู้ ในขั้นนี้นักเรียนจะเรียนหรือทำงานกลุ่มร่วมกัน ครูจะต้องคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือมีปัญหาที่สมาชิกภายในกลุ่มไม่สามารถช่วยกันได้ และเมื่อกลุ่มต้องการคำแนะนำช่วยเหลือจากครู

ขั้นที่ 5 ทดสอบ เมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ นักเรียนทุกคนต้องได้รับการทดสอบเพื่อที่จะได้รู้ว่าเขาประสบความสำเร็จในการเรียนมากน้อยเพียงใด และนำคะแนนที่ได้มาคิดเป็นคะแนนของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

ขั้นที่ 6 ให้การเสริมแรง เป็นขั้นตอนของการยอมรับความสำเร็จของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะเป็นการใช้คำพูด หรือใช้รางวัลเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม

นลินี ทีหอคำ (2545: 34) ได้เสนอวิธีการวัดผลของกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งเป็นแบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

1) ให้คะแนนรายบุคคลรวมกันกับคะแนนพิเศษ (Bonus) ถ้าทุกคนในกลุ่มทำงานได้ตามเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้

2) ให้คะแนนรายบุคคลรวมกับคะแนนพิเศษ โดยคิดเกณฑ์คะแนนต่ำที่สุด

3) ให้คะแนนรายบุคคลรวมกับคะแนนพิเศษ ซึ่งเป็นคะแนนความก้าวหน้า

4) ให้คะแนนเดียวสำหรับคนในกลุ่มทั้งหมด

5) เลือกงานคนใดคนหนึ่งในกลุ่มตรวจแล้วให้คะแนน

จากที่กล่าวมา ขั้นตอนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ จะมีลำดับขั้นตอนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งจะขึ้นอยู่กับบทบาทของครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดความมุ่งหมายของการทำงานในแต่ละกลุ่ม เพื่อความสำเร็จของการทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย

5. ความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มเดิม ซึ่งมีความแตกต่างกันดังนี้

พรรณรัตน์ เเงาธรรมสาร (2543: 35-36) ได้อธิบายถึง ความแตกต่างระหว่างการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนแบบกลุ่มเดิม ไว้ดังนี้

1) การเรียนแบบร่วมมือสมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเรียนร่วมกัน สนใจในการทำงานของตนเองเท่ากับการทำงานของสมาชิกกลุ่ม ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมสมาชิกกลุ่มไม่มีความรับผิดชอบร่วมกัน

2) สมาชิกกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการให้คำแนะนำชมเชยเสนอแนะการทำงานกลุ่มของสมาชิก ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้นสมาชิกกลุ่มแต่ละคนไม่รับผิดชอบการทำงานของตัวเองเสมอไป บางครั้งก็ใส่ชื่อของตัวเองโดยไม่ได้ทำงาน

3) ในการเรียนแบบร่วมมือนั้น สมาชิกมีความสามารถที่แตกต่างกัน แต่ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้น สมาชิกกลุ่มมีความสามารถใกล้เคียงกัน

4) มีการแลกเปลี่ยนบทบาทของผู้นำภายในกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในขณะที่ผู้นำหรือหัวหน้าจะได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกกลุ่มแบบเดิม

5) สมาชิกกลุ่มในการเรียนแบบร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุน ให้กำลังใจในการทำงานกลุ่ม ช่วยกันรับผิดชอบการเรียนของสมาชิกกลุ่ม และแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนทำงานกลุ่มในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้น สมาชิกรับผิดชอบงานของตนเท่านั้น อาจแบ่งงานกันไปทำและเอามารวมกัน

6) จุดมุ่งหมายของการเรียนแบบร่วมมือ นั้น คือ การให้สมาชิกทุกคนใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในกาทำงานกลุ่ม โดยยังคงรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อสมาชิกกลุ่ม ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้นจุดมุ่งหมายอยู่ที่การทำงานให้สำเร็จเท่านั้น

7) นักเรียนจะได้รู้จักทักษะทางสังคม (Social Skills) ที่จำเป็นต้องใช้ในขณะทำงานกลุ่ม แต่ทักษะเหล่านี้จะถูกกละเลยสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม

8) บทบาทของครูในการเรียนแบบร่วมมือ จะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือสังเกตการณ์ทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ในขณะที่ครูในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมไม่สนใจกับนักเรียนในขณะทำงานกลุ่ม

9) ในการเรียนแบบร่วมมือ ครูเป็นผู้กำหนดวิธีการในการทำงานกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมนั้น ครูไม่สนใจวิธีการในการดำเนินงานภายในกลุ่ม ให้สมาชิกกลุ่มจัดการกันเอง

จากที่กล่าวมา การเรียนแบบร่วมมือมีความแตกต่างกับการเรียนแบบกลุ่มเดิม ทั้งในด้านตัวนักเรียน ตัวครู บทบาท และความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียนและครู ซึ่งอาจสรุปเป็นตารางได้ดังปรากฏในตาราง ดังนี้

ตาราง 1 ความแตกต่างระหว่างการเรียนเป็นกลุ่มแบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม

การเรียนแบบร่วมมือ (Co-operative Learning)	การเรียนแบบกลุ่มเดิม (Traditional Learning)
1. มีความรับผิดชอบร่วมกัน	1. ไม่ต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน
2. สมาชิกและคนรับผิดชอบในงานของตนเองและของสมาชิกในกลุ่ม	2. สมาชิกแต่ละคนอาจจะไม่รับผิดชอบในงานของตนเองและของสมาชิกในกลุ่ม
3. สมาชิกมีความสามารถที่แตกต่างกัน	3. สมาชิกมีความสามารถใกล้เคียงกัน
4. สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้า	4. สมาชิกเลือกหัวหน้า
5. สมาชิกแบ่งความรับผิดชอบซึ่งกันและกัน	5. สมาชิกรับผิดชอบเฉพาะตัวเอง
6. เน้นที่วิธีการและผลงาน	6. เน้นที่ผลงาน
7. เป็นการสอนทักษะทางสังคม	7. ทักษะทางสังคมถูกละเลย ไม่ได้มีการสอน
8. ครูสังเกตการณ์ แนะนำการทำงานกลุ่ม	8. ครูละเลยไม่สนใจการทำงานกลุ่มของนักเรียน
9. มีวิธีการทำงานกลุ่ม	9. ไม่มีวิธีการทำงานกลุ่ม

6. บทบาทของครูในการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ

บทบาทที่สำคัญของครูในการสอนโดยใช้วิธีเรียนแบบร่วมมือจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการสอนให้ชัดเจน ซึ่งกล่าวดังต่อไปนี้

นลินี ทีหอคำ (2545: 23) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

- 1) กำหนดจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชา
- 2) กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนแบบร่วมมือ
- 3) กำหนดขนาดของกลุ่ม
- 4) จัดนักเรียนเข้ากลุ่มต่าง ๆ
- 5) จัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์
- 6) เตรียมบทเรียนและสื่อการสอน
- 7) กำหนดบทบาทต่าง ๆ ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่ม
- 8) อธิบายงานที่นักเรียนต้องทำ บอกสิ่งที่คาดหวังจากกลุ่มให้ชัดเจน และกำหนดเวลาที่
จะให้งานเสร็จ
- 9) ครูเสนอเนื้อหา โดยใช้วิธีสอนที่เหมาะสม
- 10) กำหนดให้นักเรียนพึ่งพาอาศัยกันในทางบวก กล่าวคือ ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับ
ความสำเร็จของตน
- 11) ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง
- 12) ช่วยให้นักเรียนทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มกับกลุ่ม
- 13) อธิบายเกณฑ์แห่งความสำเร็จ
- 14) อธิบายพฤติกรรมที่ครูต้องการให้นักเรียนแสดงออก
- 15) ควบคุมพฤติกรรมที่ครูต้องการให้นักเรียนแสดงออก
- 16) ช่วยนักเรียนเมื่อเขาต้องการ ขณะที่เขากำลังทำงาน
- 17) สอนทักษะในการทำงานร่วมกัน การใช้กระบวนการกลุ่ม
- 18) ครูสรุปบทเรียนหรือมีบทบาทในตอนท้ายของบทเรียน
- 19) วัดผลคุณภาพและปริมาณผลการทำงานกลุ่ม
- 20) ให้กลุ่มตัดสินหรือประเมินผลการทำงานกลุ่ม
- 21) ให้นักเรียนทั้งห้องบอกว่าพวกเขาทำอย่างไรในการเรียน
- 22) ให้นักเรียนแต่ละคนบอกประโยชน์ที่ตนได้รับ
- 23) สอนทักษะต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกัน
- 24) สังเกตว่านักเรียนได้ใช้ทักษะที่สอนไปหรือไม่
- 25) ให้การสะท้อนกลับ (Feedback) แก่นักเรียนว่าเขาใช้ทักษะการเรียนร่วมเป็น
อย่างไร
- 26) ใ้รางวัลแก่กลุ่มที่ทำงานร่วมกันได้ดี
- 27) ใ้รางวัลแก่นักเรียนที่มีทักษะในการทำงานร่วมกัน
- 28) ใ้ให้นักเรียนสังเกตซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ พรรณศรีศรี เถาธรรมสาร (2533: 35-36) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการเรียนแบบร่วมมือว่า บทบาทของครูเปลี่ยนจากการเป็นผู้ควบคุมชั้น เป็นเพียงผู้แนะนำให้นักเรียนใช้ข้อมูลทั้งหลายดำเนินการให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ครูเป็นเพียงผู้จัดบรรยากาศใ้เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักเรียน ผลงานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนจะเรียนได้ดีในบรรยากาศที่

เป็นกันเอง ที่ทุกคนไม่ว่าเป็นนักเรียนหรือครูก็สามารถทำผิดได้ ครูและนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกซึ่งกันและกัน ครูเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างบรรยากาศเช่นนี้โดย

- 1) ให้งานที่ทำท้าทายความสามารถของนักเรียนมากกว่าที่จะเป็นงานที่แข่งขันกัน
- 2) ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกและตัดสินใจทำงาน
- 3) นับถือความคิดและสนใจความรู้สึกของนักเรียน
- 4) เห็นว่าความคิดเห็นของนักเรียนมีความหมายและคุณค่า ถึงแม้จะเป็นความคิดที่จำกัด
- 5) ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกซึ่งความคิดของตนเอง ซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

เช่น การวาดภาพระบายสี แสดงบทบาทสมมติ ละคร เขียนบรรยายและอื่น ๆ

- 6) ยอมรับความผิดพลาดของนักเรียน
- 7) เผยแพร่ข้อเขียนหรือผลงานของนักเรียนในรูปจดหมายข่าว หนังสือของห้องหรือหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน
- 8) กระตุ้นส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดแก่นักเรียน โดยใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ และสื่อการสอน เช่น หนังสืออ้างอิงทั้งหลาย ภาพยนตร์ วารสาร

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือนั้น จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อครูได้วางแผน จัดเตรียมสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมมีการอธิบายขั้นตอนและวิธีการเรียนให้นักเรียนเข้าใจ บอกจุดมุ่งหมายในการเรียนและเกณฑ์ในการประเมินผลให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนทุกคนเข้าใจในการทำงานร่วมกันจนเกิดผลสำเร็จทั้งแก่ตนเองและของกลุ่ม คือ นักเรียนได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชา มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนมีระเบียบวินัยและมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

7. สาเหตุที่ทำให้การสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือใช้ได้ผลดี

Johnson and Johnson. 1987: 56 ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือได้ผลดีนั้น มีดังนี้

- 1) เด็กเก่งที่เข้าใจคำสอนของครูได้ดีจะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของเด็ก อธิบายให้เพื่อนฟังได้ ทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น
- 2) เด็กที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟังจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น ครูทุกคนทราบข้อนี้ดี คือ ยิ่งสอนยิ่งเข้าใจบทเรียนที่ตนสอนได้ดียิ่งขึ้น
- 3) การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัวทำให้เด็กได้รับความเอาใจใส่และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
- 4) เด็กทุกคนต่างก็พยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครุคิดคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม
- 5) เด็กทุกคนต่างก็พยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครุคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้น ทุกคนต้องพยายามอย่างเต็มที่ จะคอยอาศัยเพื่อนอย่างเดียวไม่ได้
- 6) เด็กทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่ม และเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นที่มางาน ซึ่งจะเป็ประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอันแท้จริง
- 7) เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม เพราะ การปฏิบัติงานร่วมกันนั้นต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้น

8) เด็กเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากขึ้น เพราะเขารู้สึกว่าเขาไม่ได้เรียนหรือหลบไปท่องหนังสือเฉพาะตนเพราะเขามีหน้าที่ต่อสังคมด้วย

9) ในการตอบคำถามในห้องเรียน ถ้าหากตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะ เมื่อทำงานเป็นกลุ่มเด็กจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าหากตอบผิดก็ถือว่าตอบผิดทั้งกลุ่ม คนอื่น ๆ อาจจะช่วยเหลือบ้าง เด็กในกลุ่มจะมีความผูกพันกันมากขึ้น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการเรียนแบบร่วมมือใช้ได้ดี และเป็นที่ยอมรับใช้กันในปัจจุบันก็เพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือมีบรรยากาศการเรียนแบบให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการปรึกษาหารือ การแสดงความคิดเห็น เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน ทำให้เด็กเก่งและเด็กอ่อนมีการพัฒนาขึ้นด้านวิชาการและด้านสังคม

8. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการเรียนที่ใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายในการเพิ่มประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลให้เกิดขึ้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้

8.1 ทฤษฎีสถานของเคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin)

ทิตินา แชมมณี และคณะ (2552: 98 -100) ได้สรุปแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสถาน (Field Theory) ของเคิร์ท เลวิน ไว้ดังนี้

8.1.1 พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม

8.1.2 โครงสร้างของกลุ่มจะเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน

8.1.3 การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยปฏิสัมพันธ์ในรูปของการกระทำ (Action) ความรู้สึก (Feeling) และความคิด (Thinking)

8.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theory)

อารี พันธุ์ณี (2542: 198-200) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ดังนี้

8.2.1 การชมเชยและการตำหนิ ทั้งการชมเชยและการตำหนิจะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กด้วยกันทั้งสองอย่าง จากการพิจารณาโดยละเอียดเกี่ยวกับอิทธิพลของการชมเชยและการตำหนิปรากฏว่า โดยทั่วไปแล้วการชมเชยจะให้ผลดีกว่าการตำหนิบ้างเล็กน้อย เด็กโตชอบการชมเชยมากกว่าการตำหนิ การชมเชยและการตำหนิมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก และเด็กที่เรียนดีนั้นเมื่อถูกตำหนิจะมีความพยายามมากกว่าที่ได้รับคำชมเชย

8.2.2 การทดสอบบ่อยครั้ง คะแนนจากการสอบจะเป็นสิ่งจูงใจมีความหมายต่อนักเรียนอย่างมากการทดสอบบ่อยครั้งจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนตื่นตัวในการเรียน สนใจ เอาใจใส่อย่างจริงจังมากขึ้น และส่งผลการเรียนของนักเรียนด้วย

8.2.3 การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองด้วยการเสนอแนะหรือกำหนดหัวข้อที่จะทำให้นักเรียนสนใจใคร่รู้เพื่อให้เด็กค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง หัวข้อเหล่านี้อาจจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจ น่าสงสัย ไม่น่าเชื่อ หรือเกิดความรู้สึกขัดแย้งก็ได้

ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจ จนกว่าจะสามารถค้นคว้าหาความรู้มาสนองความสนใจนั้นได้ อย่างไรก็ตาม การกำหนดหัวข้อต้องพึงระวังอย่าให้ยากเกินความสามารถหรือต้องใช้เวลาอันเกินไป เพราะจะทำให้ให้นักเรียนเบื่อหน่ายและหมดความสนใจ และทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียนรู้ของนักเรียนคนนั้นได้

8.2.4 วิธีการที่แปลกใหม่ ควรนำวิธีการที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ เพื่อเร้าความสนใจโดยใช้วิธีการใหม่ ซึ่งนักเรียนไม่คาดคิดหรือมีประสบการณ์มาก่อน เช่น การให้นักเรียนร่วมกันวางเค้าโครงประเมินผลการเรียนการสอน ให้นักเรียนช่วยกันคิดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งความแปลกใหม่จะช่วยให้ นักเรียนเกิดความสนใจ และมีแรงจูงใจในการเรียนการสอน

8.2.5 ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมาย ครูควรตั้งรางวัลล่วงหน้าแก่งานที่นักเรียนทำสำเร็จ เพื่อช่วยให้นักเรียนพยายามมากยิ่งขึ้น และการให้รางวัลก่อนการเรียนรู้ก็ได้ เพื่อให้เด็กทราบถึงผลที่เกิดจากการเรียนรู้ใหม่ ครูควรพยายามให้เด็กมีโอกาสได้รับรางวัลอย่างทั่วถึงกัน ไม่ควรเน้นเฉพาะผู้ที่ชนะการแข่งขันเท่านั้น แต่อาจให้รางวัลในการแข่งขันกับตนเองก็ได้

8.2.6 ให้ตัวอย่างจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและคาดไม่ถึง การยกตัวอย่างประกอบการสอนควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

8.2.7 เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน การนำเอาสิ่งใหม่ไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยรู้มาก่อนจะทำให้เข้าใจง่ายและชัดเจนขึ้น ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น เพราะคาดหวังไว้ว่าจะได้นำเอาสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์และเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป

8.2.8 เกมและการละคร การสอนที่ให้ได้ปฏิบัติจริง ทั้งในการเล่นและแสดงละคร ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้นด้วย

8.2.9 สถานการณ์ที่ทำให้นักเรียนไม่พึงปรารถนา สถานการณ์ในชั้นเรียนที่อาจทำให้นักเรียนเบื่อ ไม่พอใจ ขัดแย้ง ควรหาทางลดหรือขจัดเพราะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียน อาจทำให้ไม่เข้าใจบทเรียนได้

ฉะนั้น ในการเรียนการสอนครูต้องมีการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนให้สนใจ เรียนเสียก่อนจึงจะเรียนได้ดี ด้วยการนำเอาหลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ได้

9. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw)

9.1 วิธีการของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงวิธีการของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ไว้ดังนี้

Slavin (1983: 7) กล่าวถึงการเรียนแบบจิ๊กซอว์เป็นอีกหนึ่งวิธีการของการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยที่การเรียนแบบจิ๊กซอว์นักเรียนจะถูกแบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน ซึ่งสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะได้รับหัวข้องานคนละหนึ่งหัวข้อเพื่อศึกษาเป็นงานของกลุ่ม หลังจากนั้นสมาชิกคนที่มีหัวข้อเดียวกันจะเข้าเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหัวข้อที่ตนรับผิดชอบ แล้วจะกลับเข้ากลุ่มเดิมของตนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เนื้อหาภายในกลุ่ม ในขั้นสุดท้ายทุกคนจะต้องทำแบบทดสอบเก็บคะแนนเป็นรายบุคคล สำหรับการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 ได้ถูกบูรณา

การจากการเรียนแบบจิ๊กซอว์ดั้งเดิมและวิธีการเรียนเป็นกลุ่มแบบอื่นๆ โดยที่การเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 นักเรียนจะถูกแบ่งเป็นกลุ่มละ 4-5 คน นักเรียนทุกคนจะได้เนื้อหาเดียวกันแต่เน้นจุดที่อ่านคนละหัวข้อ หลังจากนั้นนักเรียนที่เน้นจุดที่อ่านหัวข้อเดียวกันจะเข้าร่วมเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ศึกษาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหัวข้อเดียวกัน จากนั้นทุกคนจะกลับเข้ากลุ่มเดิมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้หัวข้อที่ตนได้ศึกษา แต่ในขั้นตอนสุดท้ายทุกคนจะต้องนำคะแนนของการทดสอบรายบุคคลมารวมเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม

สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ (2544: 21) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ว่าเป็นเทคนิคที่คิดโดยเอรอนสันและคณะ (Aronson and others) เป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อกลุ่ม โดยแต่งตั้งผู้เรียนแต่ละคนเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Expert) แต่ละสาขาที่ได้รับมอบหมาย ผู้เชี่ยวชาญต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้และกลับมาสอนเพื่อนคนอื่นในกลุ่มบ้าน (Home group) เกี่ยวกับเรื่องที่ตนเรียนรู้ เทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์มี 2 แบบ คือ เทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ดั้งเดิม (Jigsaw) ที่พัฒนาโดยเอรอนสัน (Aronson) และเทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 (Jigsaw II) ที่พัฒนาโดยสลาวิน (Slavin) ซึ่งเทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 ผู้สอนเตรียมการจัดกิจกรรมน้อยกว่า (Slavin. 1995: 122) เทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ดั้งเดิมที่เอรอนสัน (Aronson) คิดขึ้นนั้นคล้ายกับเทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 ที่พัฒนาโดย สลาวิน (Slavin) เกือบทุกประการ ยกเว้นเนื้อหาที่อ่าน กล่าวคือในขณะที่วิธีการของเทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 สมาชิกทุกคนในทีมได้เนื้อหาเดียวกัน แต่เน้นจุดอ่านคนละจุดแต่เนื้อหาสำหรับเทคนิคจิ๊กซอว์แบบดั้งเดิมจะถูกตัดออกเป็นส่วน ๆ เท่ากับจำนวนผู้เรียนในทีม ดังนั้นแต่ละคนได้เนื้อหาไม่ซ้ำกัน ทำให้สมาชิกแต่ละคนเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีข้อความรู้ที่ผู้อื่นไม่มี ผู้เชี่ยวชาญจึงมีความสำคัญต่อกลุ่มในการให้ความรู้มากขึ้นกว่าในเทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 (Slavin. 1995: 126) เทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์จะใช้ได้ดีกับเนื้อหาการสอนในวิชาประเภทสังคมวิทยา วรรณคดี วิทยาศาสตร์ บางเนื้อเรื่องและวิชาอื่นๆ ที่เน้นการเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์ (Concept) มากกว่าการจำวัสดุที่ใช้ในกับเทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 อาจจะใช้ข้อความในบทเรียนหนึ่งบท หนึ่งเรื่องหรือข้อเขียนอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเชิงบรรยายหรือเล่าเรื่อง โดยผู้เรียนที่ร่วมเรียนในกิจกรรมนี้จะแบ่งเป็นทีม โดยมีสมาชิกในกลุ่มจะคละกัน ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับการมอบหมายให้อ่านเนื้อเรื่องที่กำหนด และได้รับหัวข้อสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่จะต้องศึกษาเรื่องราวอย่างละเอียด เมื่อผู้เรียนแต่ละคนอ่านเนื้อเรื่องที่รับผิดชอบจบหัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่มและสามารถที่จะอภิปรายหัวข้อเหล่านั้นได้ โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญก็จะกลับมายังทีมของตนเพื่ออธิบายในส่วนที่ตนรู้ให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มบ้านฟัง และในที่สุดผู้เรียนทุกคนต้องตอบข้อสอบที่ออกครอบคลุมเนื้อหาทุกหัวข้อที่สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบคะแนนที่ผู้เรียนได้จะนำมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม ดังนั้นผู้เรียนทุกคนต้องศึกษาหัวข้อของตนให้ดี เพื่อช่วยให้เพื่อนร่วมกลุ่มทำคะแนนสอบได้ดีด้วย หัวใจสำคัญของเทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์ คือ การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาความรู้จากผู้อื่นเพื่อที่จะทำข้อสอบได้ดี

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า วิธีของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์มี 2 วิธี ประกอบด้วยวิธีการเรียนแบบจิ๊กซอว์ดั้งเดิมกับวิธีการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2 ซึ่งวิธีการเรียนแบบจิ๊กซอว์ทั้งสองวิธีมีความคล้ายคลึงกัน แต่แตกต่างกันที่เนื้อหาที่อ่าน โดยที่วิธีการเรียนแบบจิ๊กซอว์ที่ 2

สมาชิกทุกคนในทีมได้เนื้อหาเดียวกัน แต่เน้นจุดอ่านคนละจุด ส่วนเนื้อหาสำหรับเทคนิคการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์แบบดั้งเดิมจะถูกตัดออกเป็นส่วนๆ เท่ากับจำนวนผู้เรียนในทีมตั้งนั้นแต่ละคนได้เนื้อหาไม่ซ้ำกัน

9.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ไว้ดังนี้

สวิตซ์ มูลค้ำ และ อรทัย มูลค้ำ (2545: 178) เสนอว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

1) การเตรียมสื่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องเตรียมใบงาน ใบความรู้ สื่อการเรียนรู้ อื่นๆสำหรับผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มและสร้างแบบทดสอบย่อยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2) การจัดสมาชิกของกลุ่ม ผู้สอนจะต้องแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ เรียกว่า“กลุ่มพื้นฐาน” (Home Group) แต่ละกลุ่มจะมีผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups) แต่ละเรื่องตามใบงานที่ผู้สอนสร้างขึ้น

3) การรายงานและการทดสอบย่อย เมื่อผู้เชี่ยวชาญกลับเข้ากลุ่มตัวเองและสอนเรื่องที่ตนเองได้เรียนรู้มาสอนหรือรายงานให้กลับสมาชิกในกลุ่มแล้ว ควรมีการอภิปรายกันทั้งห้องเรียนอีกครั้งหรือมีการถาม-ตอบในหัวข้อเรื่องที่เรียนรู้ หลังจากนั้นผู้สอนทำการทดสอบย่อยและประเมินให้คะแนน

ฉันทิ ธาตุทอง (2551: 184) ได้เสนอองค์ประกอบแบบเทคนิคต่อเติม (Jigsaw) ไว้ดังนี้

- 1) เตรียมสื่อ
 - 1.1) ใบงาน ใบความรู้ สื่อ แบบทดสอบย่อย
- 2) จัดสมาชิกกลุ่ม
 - 2.1) กลุ่มพื้นฐาน (Home Group)
 - 2.2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group)
- 3) การรายงานและการทดสอบย่อย
 - 3.1) นำเสนอ อภิปรายร่วมกัน ถาม - ตอบ
 - 3.2) ทดสอบย่อย ประเมินผล

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ การเตรียมสื่อการเรียนรู้ การจัดสมาชิกของกลุ่ม การรายงานและการทดสอบย่อย

9.3 บทบาทของครูและผู้นำกลุ่มในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิ๊กซอว์

Aronson; et al (1978: 49-58) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ในการเรียนแบบจิ๊กซอว์นั้น มีอยู่ด้วยกัน 2 บทบาท คือ บทบาทของครู และบทบาทของหัวหน้ากลุ่ม ซึ่งทั้งบทบาทของครู และบทบาทของหัวหน้ากลุ่ม จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานให้แก่การดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือและแนะนำกลุ่มเพื่อให้ทำงานได้สำเร็จจุลวง ครูผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้คอยช่วยเหลือจำเป็นต้องมีผู้ช่วย ซึ่งก็คือนักเรียนที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม โดยครู และหัวหน้ากลุ่มมีหน้าที่และบทบาท ดังนี้

9.3.1 บทบาทของครู

ในบางครั้งการทำงานร่วมกันของกลุ่ม อาจเกิดปัญหาขึ้น เช่น บางคนไม่ยอมสนใจฟังสิ่งที่เพื่อนนำเสนอ ครูไม่ควรแก้ปัญหาให้กลุ่มนั้นๆ ด้วยการบอกให้เพื่อนคนนั้นทำงาน แต่ควรให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ช่วย เพื่อสอบถามว่าปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน บางทีนักเรียนอาจจะฟังการนำเสนอของเพื่อนไม่ทัน จึงเลิกสนใจ หัวหน้าก็ควรแก้ปัญหาด้วยการให้เพื่อนที่นำเสนอ ทบทวนอีกครั้งหรือบางทีปัญหาอาจเกิดจากการที่สมาชิกเรียนรู้ได้เร็วจนรู้สึกรวดเร็วกว่าการนำเสนอของเพื่อนนำเสนอ หัวหน้าอาจแก้ปัญหาโดยให้เพื่อนที่นำเสนอ เปลี่ยนมาใช้คำพูดของตัวเอง เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และสุดท้ายมีบางครั้งที่ครูเห็นว่าควรให้มีการอภิปรายกลุ่มถึงสภาพการทำงาน เพื่อให้เกิดการพูดคุยทำความเข้าใจกันเพื่อให้เกิดการร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพในการเป็นผู้ประสานงานกลุ่มของแต่ละกลุ่ม ครูต้องเป็นแหล่งข้อมูลที่ดี เมื่อนักเรียนมีคำถามจึงจะสามารถให้คำแนะนำได้ โดยการให้ศึกษาเพิ่มเติมส่วนใด แต่ที่สุดก็ยังคงให้อิสระกับการทำงานของนักเรียนเอง

การเลือกวิธีการสอนแบบเดิมๆจะเป็นเรื่องยากสำหรับครู แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้นเมื่อความรับผิดชอบตกไปอยู่ที่ตัวนักเรียนเอง ทำให้นักเรียนไม่สามารถบ่นว่าครูว่าสอนน่าเบื่อได้อีกในขณะที่นักเรียนเป็นผู้กำหนดเอง แต่ไม่ใช่ว่าครูจะไม่ต้องทำอะไรเลย เพราะครูยังต้องคอยวางโครงสร้างของการทำงานกลุ่มอย่างเป็นลำดับขั้นตอนให้แก่ นักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

9.3.2 บทบาทของหัวหน้ากลุ่ม

ครูคาดหวังว่าหัวหน้าจะเข้าใจระบบการทำงานกลุ่ม โดยครูจะให้เหล่าสมาชิกช่วยกันคิดรายการหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้ากลุ่ม เพื่อหัวหน้ากลุ่มจะได้รับบทบาทของตน ซึ่งมีดังนี้

- 1) ช่วยกลุ่มให้มีการจัดการที่ดี คือ มีแฟ้ม เลือกคนจับเวลาและผู้จัดบันทึกข้อมูลในแต่ละวัน เป็นผู้รวมหรือเลิกกลุ่ม ช่วยกลุ่มหาข้อสรุปการดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม ช่วยทำกำหนดการทำงาน
- 2) ให้สมาชิกทำตามหน้าที่ของตน โดยคอยชี้แนะและเตือน ถามถึงสิ่งที่ทำเสร็จไปแล้วต่อผู้บันทึก เวลาเหลือเท่าไร
- 3) เป็นผู้ประสานงานระหว่างครูกับกลุ่ม ทำความเข้าใจกับภาระงานจากครู ก่อนที่จะนำมาอธิบายต่อเพื่อนสมาชิก
- 4) สร้างพฤติกรรมอันจะนำไปสู่ความสำเร็จแก่สมาชิก
- 5) ถามคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือความชัดเจน
- 6) อุดหนุนและทำความเข้าใจได้ดี มีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของกลุ่มจะมีประสิทธิภาพหากร่วมมือกัน
- 7) ขอร้องให้เพื่อนสมาชิกทำอะไรสักอย่างให้อย่างสุภาพ
- 8) ช่วยให้กลุ่มแก้ปัญหาความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วยความยุติธรรม และช่วยให้สมาชิกกลุ่มทำความเข้าใจซึ่งกันและกันได้
- 9) พร้อมรับฟังข้อคิดเห็นที่เพื่อนๆจะมีต่อตน เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ถามว่า “ฉันควรจะต้องเพิ่มเติม หรือปรับปรุงตรงไหนบ้าง

หัวหน้ากลุ่มเหล่านี้ต้องผ่านการฝึกฝน โดยตอนแรกครูอาจจะนัดพบตอนพักกลางวันเพื่อพูดคุยเกี่ยวกับกระบวนการและการทำงานกลุ่มเพื่อช่วยให้มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหา และมีโอกาสซักถามหรือแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งจะมีประโยชน์มากในช่วงแรกๆที่ต่างคนต่างขาดประสบการณ์

9.3.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ไว้ดังนี้

Steinbrink; & Stahl (1994: 138) อธิบายถึงขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อแบบจิ๊กซอว์ ดังนี้

การเตรียมความพร้อมของกลุ่ม

- 1) จัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามระดับความสามารถ โดยแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยเด็กที่มีคะแนนดี 1 คน เด็กที่มีคะแนนปานกลาง 2-4 คน และเด็กที่มีคะแนนต่ำ 1 คน
- 2) ครูอธิบายถึงบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ในการเข้ากลุ่มให้นักเรียนฟัง

ขั้นที่ 1 การประชุมกลุ่มบ้าน

- 1) ครูให้นักเรียนเลือกสมาชิกในกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ต่างๆ ตามคำสั่งในใบงาน “บทบาทของสมาชิกในกลุ่มบ้าน” ที่ครูแจกให้
- 2) ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีการต่างๆ และอธิบายถึงรายชื่อหัวข้อย่อยในเรื่องที่เรียนแต่ละหัวข้อ โดยจำนวนหัวข้อย่อยจะเท่ากับจำนวนของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม
- 3) นักเรียนเลือกศึกษาหัวข้อย่อยที่ไม่ซ้ำกันกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม ครูแจกใบงานที่ 2 ซึ่งเป็นคำถามในแต่ละหัวข้อย่อยที่แตกต่างกันไป เพื่อให้นักเรียนที่เลือกแต่ละหัวข้อตอบคำถามให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 2 การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

- 1) นักเรียนที่เลือกศึกษาหัวข้อเดียวกันมารวมกันในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แต่งตั้งสมาชิกในกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ตามคำสั่งในใบงานที่ 3 “กฎของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” ที่ครูแจกให้
- 2) นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านเอกสารหรือหนังสือที่ครูเตรียมไว้ให้ โดยรายละเอียดการศึกษาเนื้อหาจะระบุอยู่ในใบงานที่ 3 จากนั้น นักเรียนช่วยกันอภิปราย เพื่อตอบคำถามจากใบงานที่ 2 และสรุปความรู้เพื่อนำไปอธิบายในกลุ่มบ้านต่อไป

ขั้นที่ 3 การเสนอความรู้ในกลุ่มบ้าน

- 1) นักเรียนกลับไปทีกลุ่มบ้านของตน สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะผลัดกันเพื่อเสนอความรู้ที่ได้รับในการเข้าประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยปฏิบัติตามคำสั่งในใบงานที่ 4 “นำเสนออย่างผู้เชี่ยวชาญ” สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อที่ผู้อื่นในกลุ่มรับผิดชอบ
 - 2) นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายในชั้น มีการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแต่ละกลุ่มบ้านให้ตรงกัน
- การให้คะแนนจะได้เป็นคะแนนกลุ่ม โดยการนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการเรียนมาเปรียบเทียบกับระดับคะแนนที่นักเรียนได้ทำไว้ก่อนการเรียน

การให้คะแนนพัฒนาการจากการเปรียบเทียบคะแนนได้ดังนี้

คะแนนสอบ พัฒนาการ	คะแนน
ต่ำกว่าคะแนนเปรียบเทียบมากกว่า 10 คะแนน	5
ต่ำกว่าคะแนนเปรียบเทียบระหว่าง 1-10 คะแนน	10
มากกว่าคะแนนเปรียบเทียบระหว่าง 1-10 คะแนน	20
มากกว่าคะแนนเปรียบเทียบมากกว่า 10 คะแนน	30
ได้คะแนนเต็มในการทดสอบ	35

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ได้ คือ การนำคะแนนพัฒนาการที่ได้ในแต่ละคนมาหาเฉลี่ยโดยมีเกณฑ์ในการให้รางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยระดับต่าง ๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยกลุ่ม	รางวัล
16	GOODTEAM
21	GREATTEAM
26	SUPERTEAM

การเรียนร่วมมือแบบจิ๊กซอว์ จะทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการเรียนรู้มากขึ้นเนื่องจากแต่ละคนมีบทบาทในการศึกษา และให้ความรู้แก่สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม และคะแนนของกลุ่มขึ้นกับคะแนนของตนด้วย

Aronson; et al (2009: Online) เสนอขั้นตอนการเรียนแบบจิ๊กซอว์ มี 10 ขั้นตอนดังนี้

- 1) แบ่งนักเรียน 5-6 คน ต่อกลุ่ม ซึ่งเด็กๆทุกคนในกลุ่มจะคละกันไป ซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกันทั้งเพศ เชื้อชาติ สัญชาติ และความสามารถ
- 2) แต่งตั้งหัวหน้ากลุ่ม 1 คน โดยเลือกคนที่มีความเป็นผู้ใหญ่ที่สุดในกลุ่ม
- 3) แบ่งเนื้อหาในบทเรียนของวันนั้นๆ ออกเป็น 5-6 ส่วน
- 4) แบ่งงานให้แต่ละคนศึกษาคนละ 1 หัวข้อ และพยายามให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาเฉพาะประเด็นหัวข้อนั้น ๆ และสร้างความมั่นใจแก่เด็กว่าเด็กสามารถเข้าใจเนื้อหาในส่วนที่ตนรับผิดชอบได้
- 5) ให้เวลานักเรียนอ่านหัวข้อที่ศึกษา อย่างน้อย 2 รอบ แล้วให้เริ่มคุ้นเคยกับเนื้อหา แต่ไม่จำเป็นต้องจำเนื้อหาเหล่านั้น
- 6) ตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยให้เด็กในกลุ่มบ้าน กลุ่มละ 1 คน เข้าไปศึกษาในเนื้อหาที่ได้รับผิดชอบกับผู้เชี่ยวชาญกลุ่มอื่นที่ได้รับผิดชอบเนื้อหาเหมือนกันโดยให้อภิปรายถึงใจความสำคัญของเนื้อหาและวิธีนำเสนอให้เพื่อนในกลุ่มเหย้าเข้าใจ
- 7) เด็กกลับกลุ่มบ้านของตนเอง
- 8) เด็กกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอธิบายเนื้อหาที่ได้รับผิดชอบให้เพื่อนในกลุ่มบ้านฟัง และครูคอยกระตุ้นให้เพื่อนคนอื่นถามเพื่อให้นักอื่นเข้าใจดีขึ้น

9) สังเกตกระบวนการถ่ายทอดของเด็กในทุกกลุ่มเมื่อกลุ่มใดมีปัญหา ส่งเสียงดังและทำให้กลุ่มสับสน ครูจะคอยตักเตือนจนกว่าหัวหน้ากลุ่มจะเข้าใจกระบวนการทำงาน และสามารถบอกเพื่อนในกลุ่มได้

10) ทดสอบหลังสิ้นสุดการอภิปราย

ทศนา แคมมณี (2545: 264) ได้เสนอกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ดังต่อไปนี้

1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา (home group)

2) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้มอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ 1 ส่วนและหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

3) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกัน ตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (expert group) ขึ้นมา และร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นอย่างละเอียด และร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

4) สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปสู่กลุ่มบ้านของเรา แต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่นนี้ สมาชิกทุกคนก็จะได้เรียนรู้ภาพรวมของสาระทั้งหมด

5) ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบ แต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2545: 33-35) ได้เสนอแนะเทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw) มีการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) ผู้สอนกำหนดหัวเรื่องที่จะศึกษาเป็นหัวข้อย่อยๆ โดยมีเนื้อหาหรือเรื่องราวที่จะศึกษาเท่า ๆ กัน และชี้แจงผู้เรียนว่ามีการแบ่งกลุ่มตามจำนวนหัวข้อที่กำหนดให้ และแนะวิธีการศึกษา

2) ผู้สอนกำหนดผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละเท่ากับจำนวนหัวข้อเรื่องที่จะศึกษา ซึ่งสมมุติว่าถ้ามี 4 หัวข้อ สมาชิกจะต้องมีกลุ่มละ 4 คน สมาชิก 4 คนนี้จะมีความสามารถแตกต่างกันทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน เมื่อมาอยู่รวมกันเรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Group) ให้สมาชิกแต่ละคนเลือกหมายเลขประจำตัวตามความสมัครใจตั้งแต่หมายเลข 1, 2, 3, 4 และตั้งชื่อกลุ่มของตนพร้อมเขียนชื่อบนป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน ผู้สอนแจ้งกติกาว่าห้ามสมาชิกออกจากกลุ่มจนกว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง ถ้าคนใดสงสัยไม่เข้าใจเรื่องใดจะต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่ม

3) ผู้เรียนที่มีหมายเลขเดียวกันจากกลุ่มบ้านมานั่งรวมกัน เพื่อศึกษาความรู้และทำงานร่วมกันตามประเด็นใบงานที่ผู้สอนกำหนดให้ ดังนั้น กลุ่มหมายเลข 1 ก็จะมีนั่งรวมกัน 4 คนหรือตามที่ผู้สอนกำหนดหมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 ต่างก็ไปนั่งรวมกัน 4 คน หรือตามที่ผู้สอนกำหนดเช่นเดียวกัน

ดังนั้น แต่ละหมายเลขอาจจะมีหลายกลุ่มก็ได้ ถ้าผู้เรียนในห้องนั้นมีจำนวนมากตัวอย่างเช่น กลุ่มหมายเลข 1 อาจจะมี 3 - 4 กลุ่ม กลุ่มหมายเลข 2 อาจจะมี 3 - 4 กลุ่มกลุ่ม

หมายเลข 3 อาจจะมี 3 - 4 กลุ่ม กลุ่มหมายเลข 4 อาจจะมี 3 - 4 กลุ่ม เป็นต้นผู้เรียนในแต่ละหมายเลขจะศึกษาหัวข้อเรื่องเดียวกัน ร่วมกันอภิปรายและตอบคำถามตามประเด็นที่ผู้สอนกำหนด ผู้สอนอาจจะจัดทำใบงานให้ผู้เรียน โดยกำหนดประเด็นให้ผู้เรียนตอบจนกระทั่งทุกคนมีความกระจ่างชัดในหัวข้อเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างดี เราเรียกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups)

4) ให้สมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนที่เรียกว่ากลุ่มบ้าน และผลัดกันอภิปรายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามา หรือตามที่ตนได้ร่วมกันตอบคำถามตามหัวข้อในใบงานที่ผู้สอนกำหนด โดยเริ่มจากหมายเลข 1, 2, 3, 4 ตามลำดับ หรืออาจจะให้ถ่ายทอดความรู้ตามความสมัครใจ โดยไม่ต้องเรียงตามหมายเลขก็ได้ แต่ทุกคนต้องถ่ายทอดความรู้จนครบ

5) ผู้สอนทดสอบความรู้ตามเนื้อหาที่กำหนด และให้คะแนนเป็นรายบุคคล เทคนิคแบบ Jigsaw II นี้ มีการพัฒนาจากเทคนิค Jigsaw โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้มีส่วนช่วยเหลือและพึ่งพากันในกลุ่ม มีกระบวนการเหมือน Jigsaw เดิมทุกประการ แต่ในช่วงประเมินผล ผู้สอนจะนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย กลุ่มใดได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดถือว่ามีการร่วมมือกันช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี ผู้สอนอาจจะมีการติดป้ายประกาศผลไว้เพื่อเป็นกำลังใจ

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2545: 178-180) ได้อธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ เหมาะสำหรับการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่มีลักษณะดังนี้

1) ใช้บทวนเนื้อหาที่เรียนมาแล้วที่มีหลายๆหัวข้อ
2) ใช้จัดการเรียนรู้เนื้อหาความรู้ใหม่ที่สามารถแยกเนื้อหาเป็นตอนย่อยๆได้ ซึ่งตอนย่อยนั้น ๆ ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้หรือทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง

3) ใช้กับเนื้อหาที่ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้จากเอกสาร ตำรา บทความใบความรู้ ตลอดจนสื่ออื่น ๆ เช่น เทป วีดิทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ขั้นเตรียมเนื้อหา
ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยแบ่งเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยเท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม เช่น ถ้าขนาดกลุ่มละ 4 คนก็แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน เป็นต้น

ขั้นจัดกลุ่มผู้เรียน
1) ผู้สอนจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้มีสมาชิกที่มีความสามารถคละกันเป็นกลุ่มพื้นฐาน (Home Groups) จำนวนสมาชิกในกลุ่มอาจมี 2-6 คนก็ได้

2) ผู้สอนแจกเอกสาร อุปกรณ์หรือสื่อการเรียนรู้ให้กลุ่มละ 1 ชุดหรือให้สมาชิกคนละ 1 ชุดก็ได้ (ซึ่งทุกกลุ่มจะศึกษาในเรื่องเดียวกัน)

มอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนรับผิดชอบศึกษา ค้นคว้าเพียงคนละ 1 ส่วน ซึ่งหากผู้สอนแจกเอกสารให้เพียงกลุ่มละ 1 ชุดก็ให้ผู้เรียนแยกเอกสารออกเป็นส่วนๆตามหัวข้อย่อย เช่น แบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่มๆละ 4 คน ควรมอบหมายงานดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 ของแต่ละกลุ่มรับผิดชอบอ่าน ศึกษาหรือค้นคว้าเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 1

สมาชิกคนที่ 2 “.....” หัวข้อย่อยที่ 2

สมาชิกคนที่ 3 “.....” หัวข้อย่อยที่ 3

สมาชิกคนที่ 4 “.....” หัวข้อย่อยที่ 4

3) ชั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups) ศึกษา ค้นคว้าและเรียนรู้

3.1) สมาชิกที่ทำหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะแยกย้ายจากกลุ่มพื้นฐาน (Home Groups) ไปจับกลุ่มใหม่เพื่อทำการศึกษาเอกสารหรือค้นคว้าเพิ่มเติม ในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมาย โดยสมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อย่อยเดียวกันจะไปนั่งรวมกลุ่มกันกลุ่มละ 3-6 คน หรือตามจำนวนที่ผู้สอนกำหนด

3.2) สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มจะอ่านเอกสาร ศึกษาหรือค้นคว้าสรุปเนื้อหาสาระ จัดลำดับขั้นตอนการนำเสนอ และเตรียมนำไปสอนหรือให้ความรู้แก่สมาชิกในกลุ่มพื้นฐาน (Home Groups) หรือกลุ่มเดิมของตนเอง

ในขั้นนี้ผู้สอนจะต้องดูแล เอาใจใส่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

4) ชั้นสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอความรู้

ผู้เชี่ยวชาญของแต่ละกลุ่มกลับกลุ่มเดิมของตนแล้วสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันอธิบายให้ความรู้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มที่ละคนจนครบ มีการซักถามข้อสงสัย ตอบปัญหา ทบทวนให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน

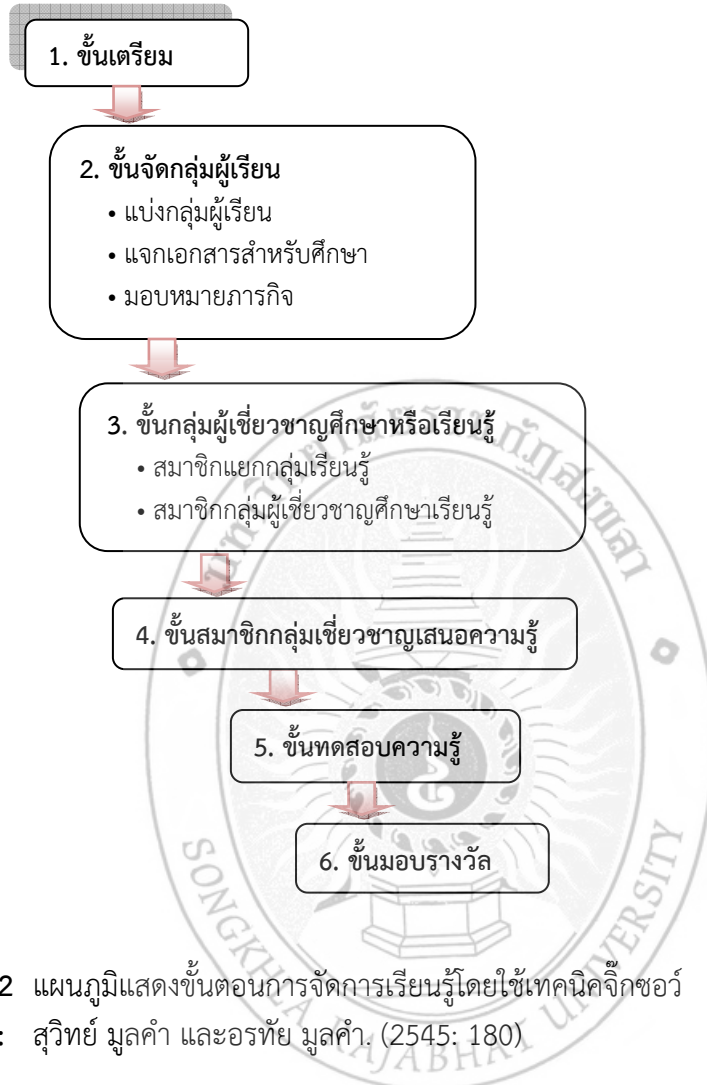
5) ชั้นทดสอบความรู้

ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่ครอบคลุมทุกหัวข้อที่เรียนรู้ แล้วนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม

6) ชั้นมอบรางวัล

ผู้สอนมอบรางวัลหรือให้คำชื่นชม ชมเชย กลุ่มที่ได้คะแนนรวมสูงสุด

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ สรุปลงเป็นแผนภูมิได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพ 2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์
ที่มา : สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545: 180)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมผู้เรียน ครูผู้สอนจะต้องอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเข้าใจ ในการจัดการเรียนรู้ก่อนจะนำเข้าสู่กิจกรรม

ขั้นที่ 2 การกำหนดขนาดของกลุ่ม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตามจำนวนหัวข้อย่อยในแต่ละคาบเรียน และครูจัดนักเรียนเข้ากลุ่มบ้าน (Home group) ซึ่งจะได้ให้นักเรียนที่ละความสามารถกัน ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้นำกลุ่ม แบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญศึกษาหรือเรียนรู้ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มจะต้องแยกย้ายกลุ่มเรียนรู้ตามเอกสารที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นที่ 4 สมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่มบ้านมารวมเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group) เพื่อศึกษาหาความรู้จากสื่อ เอกสาร ใบงานและใบความรู้และเตรียมการถ่ายทอดความรู้ต่อสมาชิกกลุ่มบ้าน

ขั้นที่ 5 การถ่ายทอดความรู้ให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มเข้าใจ สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายข้อมูลเพื่อตรวจสอบความรู้ร่วมกัน

ขั้นที่ 6 กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (ทีศนา แชมมณี, 2545) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดของกลุ่ม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตามจำนวนหัวข้อย่อยในแต่ละคาบเรียน และครูจัดนักเรียนเข้ากลุ่มบ้าน (Home group)

ขั้นที่ 2 การแบ่งหัวข้อย่อย ครูแบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นหัวข้อย่อย โดยให้สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบเนื้อหาหัวข้อย่อยไปศึกษาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยสมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหัวข้อเดียวกันของแต่ละกลุ่มมารวมเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert group) เพื่อศึกษาหาความรู้จากสื่อ เอกสาร ใบงาน และใบความรู้และเตรียมการถ่ายทอดความรู้ต่อสมาชิกกลุ่ม

ขั้นที่ 4 การถ่ายทอดความรู้เป็นขั้นถ่ายทอดความรู้ต่อสมาชิกกลุ่ม คือหลังจากศึกษาหาความรู้ร่วมกับสมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแล้วสมาชิกแต่ละคนผลัดกันถ่ายทอดความรู้จนสมาชิกทุกคนในกลุ่มเข้าใจ สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายข้อมูลเพื่อตรวจสอบความรู้ร่วมกัน

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผลงานและทดสอบเนื้อหาที่ศึกษาแล้วให้คะแนนรายบุคคลแล้วนำคะแนนทุกคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

9.3.4 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ มีนักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ดังนี้

Aronson; et al (1978: 30-31) ใช้เทคนิคการเรียนแบบจิ๊กซอว์กับหลาย ๆ ชั้นเรียน เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นเรียนที่ใช้การเรียนแบบจิ๊กซอว์กับชั้นเรียนอื่นที่เก่ง ๆ และมีครูเก่ง ๆ สอน ซึ่งผลที่ได้มีดังนี้

1) นักเรียนในชั้นเรียนที่เรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ เริ่มมีการยอมรับเพื่อนร่วมกลุ่มมากกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ ในห้องเดียวกัน

2) ทั้งนักเรียนเชื้อสายสเปนและกลุ่มผิวดำ เริ่มจะชอบโรงเรียนมากขึ้น (หรือเกลียดน้อยลง) กว่าพวกที่เรียนอยู่ในชั้นเรียนเก่ง ๆ

3) นักเรียนในกลุ่มการเรียนแบบจิ๊กซอว์มีการยอมรับซึ่งกันและกันมากขึ้นกว่ากลุ่มชั้นเรียนเก่ง ๆ

4) นักเรียนในกลุ่มการเรียนแบบจิ๊กซอว์มีองค์ความรู้มากกว่าหรือเท่ากันกับนักเรียนในชั้นเรียนเก่ง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขณะที่พวกเชื้อสายสเปนทำได้ดีพอ ๆ กัน ในทั้ง 2 ชั้นเรียนกลุ่ม ผิวดำและพวกอเมริกันเชื้อสายสเปนในโรงเรียนต่อต้านการเหยียดสีผิวในชั้นเรียนแบบจิ๊กซอว์มีการแสดงออกที่ดีกว่าในชั้นเรียนเก่ง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ

5) นักเรียนในกลุ่มการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์มีการร่วมมือกันมากกว่าและยอมรับว่าเพื่อนเป็นแหล่งความรู้มากกว่ากลุ่มนักเรียนในชั้นเรียนเก่ง ๆ

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 181) สรุปข้อดีของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ รับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดกันเป็นผู้นำ
- 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง

ฉันท ชาติทอง (2551: 185) ได้สรุปข้อดีของเทคนิคต่อเติม (Jigsaw) ไว้ดังนี้

- 1) ผู้เรียนเอาใจใส่รับผิดชอบตนเอง
- 2) ส่งเสริมผู้ที่มีความรู้ความสามารถต่างกัน เรียนรู้ร่วมกันได้
- 3) ฝึก เรียนรู้ทักษะทางสังคม
- 4) มีความตื่นตัว สนุกสนานกับการเรียน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ มีข้อดีดังนี้

- 1) ส่งเสริมผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน
- 2) ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง
- 3) มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นมิตรสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างกลุ่มของผู้เรียน
- 4) เกิดความสนุกสนาน ตื่นเต้นกับการเรียนมากขึ้น

10. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT (TEAMS-GAMES-TOURNAMENT: TGT) ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มเกมไว้ ดังนี้

TGT มีลักษณะเหมือนกับ STAD ในทุก ๆ ลักษณะ ยกเว้นเพียงสิ่งเดียวคือแทนที่จะใช้ระบบคะแนนการพัฒนาผลการเรียนของแต่ละคนและการทดสอบย่อย TGT จะใช้วิธีแข่งขันวิชาการ ซึ่งนักเรียนจะเข้าแข่งขันในฐานะเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่ม ซึ่งพิจารณาจากผลการเรียน หรือคะแนนการสอบที่ผ่านมา

10.1 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มเกมแข่งขัน TGT (TEAMS-GAMES-TOURNAMENT: TGT)

สลาวิน (Slavin. 1990: 66-78) กล่าวว่า การเรียนรู้เทคนิคกลุ่มเกมแข่งขัน (TGT) สรุปไว้ดังนี้

ความหมายของการเรียนแบบกลุ่มเกมแข่งขัน (TGT) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนแบบร่วมมือ กิจกรรมตามรูปแบบนี้พัฒนาขึ้นโดย โรเบิร์ต อี. สลาวิน (Robert E. Slavin) และคณะ แห่งศูนย์วิจัยการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ (Johns Hopkins University) กล่าวว่า การเรียนแบบกลุ่มเกมแข่งขัน (TGT) เป็นเทคนิคหนึ่งของการเรียนเป็นกลุ่ม เป็นรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้โดยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในการเรียนจะ

คะแนนสมาชิกแต่ละคนด้วยและมีการบวกรวม (Tally) กับครั้งก่อน ๆ แล้วจะมีการปรับวิธีการและเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ผลคะแนนจะประกาศเป็นการสาธารณะ

จากองค์ประกอบดังกล่าวผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ TGT เข้ามาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะการทำงานกลุ่ม ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายในการเรียน

10.3 ขั้นตอนการสอนแบบ TGT (Team – Games –Tournament)

การสอนแบบ TGT มีขั้นตอนการสอน ดังนี้ (สุลัดดา ลอยฟ้า. 2546 : 9-10)

1) การนำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น เนื้อหาของบทเรียนจะถูกเสนอต่อนักเรียนทั้งชั้นโดยครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนต้องใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมตามลักษณะของเนื้อหาบทเรียนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบคำอธิบายของครูเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียน

2) การเรียนกลุ่มย่อยเป็นการทำงานกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 4–5 คน กิจกรรมของกลุ่มจะอยู่ในรูปการอภิปรายหรือการแก้ปัญหาาร่วมกันกลุ่มจะต้องทำให้ดีที่สุดเพื่อช่วยสมาชิกแต่ละคนของกลุ่ม ครูควรกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทราบว่างานของกลุ่มจะเดินได้ดีก็ต่อเมื่อสมาชิกในกลุ่มส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3) การเล่นเกมแข่งขันตอบปัญหา เกมเป็นการแข่งขันตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจในบทเรียน เกมประกอบด้วยผู้เล่น 4คน ซึ่งแต่ละคนจะเป็นตัวแทนของกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่ม การกำหนดให้นักเรียนเข้ากลุ่มเล่นเกมจะยึดหลักนักเรียนที่มีความสามารถทัดเทียมกันแข่งขันกัน กล่าวคือ นักเรียนเก่งของแต่ละกลุ่มแข่งขันกันนักเรียนปานกลางแข่งขันกัน และนักเรียนอ่อนแข่งขันกัน การที่นักเรียนที่มีความสามารถทัดเทียมกันจากแต่ละกลุ่มมาทำการแข่งขันกัน เพื่อให้นักเรียนแข่งขันกันกับตนเอง และนักเรียนแต่ละคนมีโอกาสได้ช่วยเหลือกลุ่มประสบความสำเร็จเท่าเทียมกัน ถ้านักเรียนแต่ละคนเตรียมตัวให้ดีที่สุดการแข่งขันเกมจะกระทำประมาณสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง หลังจากการแข่งขันเกมไปแล้วสัปดาห์ต่อไปนักเรียนอาจถูกเปลี่ยนแข่งขันกับโต๊ะเกมอื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลการแข่งขันของสัปดาห์ก่อนว่าผลการแข่งขันนั้น นักเรียนอยู่ในตำแหน่งใด ถ้าได้ตำแหน่งที่ 1 อาจถูกเลื่อนไปแข่งขันในโต๊ะที่มีเกมยากขึ้นกว่าเดิม เช่น ย้ายจากโต๊ะเกมที่ 4 ไปโต๊ะเกมที่ 3 เป็นต้น และเช่นกันถ้าได้ตำแหน่งสุดท้ายก็อาจถูกเลื่อนลงไปแข่งขันในโต๊ะเกมที่ง่ายลง เช่น ย้ายจากโต๊ะที่ 2 โต๊ะที่ 3 เป็นต้นการยกย่องทีมที่ประสบความสำเร็จ ทีมที่คะแนนรวมถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัลหรือได้รับการยกย่อง

ดังนั้นการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT (Team–Games–Tournament) จึงเป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันมาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละประมาณ 4 คน ที่มีระดับสติปัญญาและความสามารถแตกต่างกันเป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนโดยการอภิปรายซักถาม แจ้างจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อม และเร้าความสนใจที่จะเรียนโดยการเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอภิปรายซักถาม ใช้ภาพเป็นสื่อประกอบ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยศิลปะและความสามารถโดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาจัดกลุ่มนักเรียน

ขั้นที่ 3 การแข่งขันเกมทางวิชาการ

ขั้นที่ 4 การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ นักเรียนที่ไปทำการแข่งขันกลับเข้ากลุ่มเดิม นำคะแนนการแข่งขันของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม ครูแจ้งผลการแข่งขันพร้อมกับกล่าวชมกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

ขั้นที่ 5 สรุปบทเรียน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT (Team –Games–Tournament) ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ให้ผลสอดคล้องกัน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังมีขั้นตอนที่น่าสนใจสนุกสนานและไม่น่าเบื่อ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเอากิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT มาใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้

10.4 สิ่งที่ต้องเตรียมในการสอนแบบ TGT มีดังนี้

1) วัสดุการสอน ครูจะต้องเตรียมวัสดุการสอนประเภทเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วยบัตรเนื้อหา ทำกิจกรรมจากใบงาน และบัตรเฉลย กฎกติกาวิธีในการเล่นการแข่งขันทาง เรียบร้อย

2) การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในการเรียนกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนประมาณ 4-6 คน ซึ่งมีความสามารถทางวิชาการแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนหนึ่งกลุ่มย่อยประกอบด้วย นักเรียนเก่ง 1 คน นักเรียนปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน ถ้าเป็นไปได้ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศด้วย เช่น ประกอบด้วยชาย 2 คน และหญิง 2 คนวิธีการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มอาจทำได้ดังนี้

2.1) จัดลำดับนักเรียนในชั้นจากเก่งที่สุดไปหาอ่อนที่สุด โดยยึดตามผลการเรียนที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะเป็นคะแนนจากแบบทดสอบเท่าที่จะทำได้

2.2) หากจำนวนกลุ่มทั้งหมดว่ามีกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 4-6 คน จำนวนกลุ่มทั้งหมดหาจากจำนวนนักเรียนทั้งหมดหาร 4 ถ้าหากมีเศษก็อาจจะจัด 5 คนก็ได้ เช่น ถ้ามีนักเรียนในห้องทั้งหมด 42 คน ถ้าแบ่งเป็นกลุ่มสมาชิก 4 คนจะได้ทั้งหมด 10 กลุ่ม กลุ่มที่มีสมาชิก 5 คน จะมี 2 กลุ่ม

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มแข่งขันตอบปัญหา TGT ข้างต้นผู้วิจัยได้สรุปรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนแบบ TGT ดังนี้

1) การกำหนดนักเรียนเข้ากลุ่ม เพื่อให้กลุ่มที่สมดุลกันในประเด็นต่อไปนี้ คือ

1.1) แต่ละกลุ่มจะต้องประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับผลการเรียน จาก เก่ง ปานกลาง และอ่อน มีสัดส่วน 1 : 2 : 1

1.2) ระดับผลการเรียนโดยเฉลี่ยของกลุ่มจะต้องใกล้เคียงกัน

1.3) ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมี 20 คน จัดกลุ่มละ 4 คน มี 5 กลุ่ม

1.4) ให้ชื่อกลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม ด้วยอักษร A – E

1.4.1) ให้นักเรียนกลุ่มเก่งใช้สัญลักษณ์สีแดง ซึ่งมีทั้งหมด 5 คน แล้วให้ทั้ง 5 คน ออกไปยืนที่หน้าชั้นเรียนโดยแต่ละคนยืนให้ห่างกันเพื่อให้เพื่อนเลือกเข้ากลุ่ม

1.4.2) นักเรียนกลุ่มอ่อนใช้สัญลักษณ์สีเหลือง ซึ่งมีทั้งหมด 10 คน แล้วให้แต่ละคนเลือกเข้ากลุ่มกับเพื่อนที่อยู่หน้าชั้น โดยให้เลือกอยู่ได้กลุ่มละ 2 คน

1.4.3) นักเรียนกลุ่มปานกลางใช้สัญลักษณ์สีเขียว ซึ่งมีทั้งหมด 10 คน ให้นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มโดยให้เลือกอยู่ได้กลุ่มละ 2 คน

ตาราง 2 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในการเรียนกลุ่มย่อยแบบ TGT

กลุ่มที่	สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยลำดับ	ชื่อกลุ่ม
1	ด1 ,ข1,ข2 ,ล1,ล2	A
2	ด2 ,ข3 ,ข4 ,ล3,ล4	B
3	ด3 ,ข5 ,ข6 ,ล5,ล6	C
4	ด4 ,ข7 ,ข8,ล7,ล8	D
5	ด5 ,ข9 ,ข10 ,ล9,ล10	E

หมายเหตุ ด = สีแดง, ข = สีเขียว, ค = สีเหลือง

2) การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มในการแข่งขันเกมทางวิชาการ การจัดนักเรียนนี้ก็ยึดหยุ่นตามความเหมาะสม เช่น ถ้ามีนักเรียน 20 คน ก็อาจจะจัดโต๊ะเกมที่มีสมาชิก 4 คน จำนวน 5 โต๊ะ โดยการแข่งขันจะต้องจัดให้นักเรียนที่มีความสามารถเท่าเทียมกันในโต๊ะที่แข่งขันเกมทางวิชาการ การจัดกลุ่มในการศึกษาคั้งนี้จะจัดให้สมาชิกลงแข่งขันในครั้งแรก คือ นักเรียนในชั้นเรียนมี 20 คน ครูนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาจัดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย นักเรียนที่มีลำดับ 1, 2, 3 และ 4 จะถูกจัดให้อยู่โต๊ะแข่งขันที่ 1 นักเรียนที่มีลำดับคะแนน 6, 7, 8 และ 9 จะถูกจัดให้อยู่โต๊ะแข่งขันที่ 2 เป็นเช่นนี้เรื่อย ๆ ไป จนถึงโต๊ะแข่งขันที่ 5

ตาราง 3 การจัดนักเรียนเข้าโต๊ะเกมในการเล่นแข่งขันทางวิชาการ

หมายเลขโต๊ะเกมในการแข่งขันทางวิชาการ	สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยลำดับ
1	1 , 2 , 3 , 4
2	5 , 6 , 7 , 8
3	9 , 10 , 11 , 12
4	13 , 14 , 15 , 16
5	17 , 18 , 19 , 20

3) การจัดกลุ่มในการแข่งขันครั้งที่ 2 ครูกำหนดนักเรียนเข้าสู่โต๊ะแข่งขันใหม่ โดยพิจารณาจากคะแนนที่นักเรียนแต่ละกลุ่มในโต๊ะแข่งขันครั้งแรกเป็นเกณฑ์ นักเรียนคนใดทำคะแนนได้ต่ำสุดของแต่ละโต๊ะจะถูกเลือกลงมาแข่งขันอีกโต๊ะหนึ่งที่มีระดับความสามารถต่ำกว่า ถ้าเดิมอยู่โต๊ะที่ 2 ทำคะแนนได้ต่ำสุดจะถูกเลื่อนลงมาแข่งขันในโต๊ะ 3 ในรอบที่ 2 นี้ เป็นต้น ยกเว้นนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำสุดในโต๊ะที่ 5 ไม่ต้องเลื่อนลง เพราะเป็นโต๊ะแข่งขันที่ต่ำสุดอยู่แล้ว ส่วนนักเรียนที่ทำคะแนนได้สูงสุดในแต่ละโต๊ะแข่งขันในรอบแรกจะเลื่อนขึ้นมาแข่งขันอีกโต๊ะหนึ่ง เช่นถ้าเดิมอยู่โต๊ะ 3 ทำคะแนนได้สูงสุดจะถูกเลื่อนมาแข่งขันในโต๊ะที่ 2 ในรอบที่ 2 นี้ เป็นต้น ยกเว้นนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดในโต๊ะที่ 1 ไม่ต้องเลื่อนขึ้น เพราะเป็นโต๊ะที่สูงสุดอยู่แล้ว

เงื่อนไขในการจัดเลื่อนนักเรียนเข้าสู่โต๊ะแข่งขันในครั้งที่ 2 และครั้งต่อ ๆ ไปมีดังนี้

1. ถ้านักเรียนทำคะแนนได้ในการแข่งขันแต่ละโต๊ะแข่งขันไม่ซ้ำกัน คือ มีผู้ได้คะแนนสูงสุดและคะแนนต่ำสุด ตัวอย่างเช่น ในโต๊ะแข่งขันหนึ่ง นักเรียน ก ได้คะแนน 30 แต้ม นักเรียน ข ได้คะแนน 20 แต้ม นักเรียน ค ได้คะแนน 15 แต้ม และนักเรียน ง ได้คะแนน 10 แต้ม ดังนั้นจึงให้นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดและคะแนนต่ำสุดจะเลื่อนขึ้นหรือเลื่อนลงไปสู่โต๊ะเกมใหม่นอกนั้นอยู่ที่เดิม

2. ถ้านักเรียนทำคะแนนในการแข่งขันในแต่ละโต๊ะได้เท่ากัน คือ มีนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดหรือต่ำสุดซ้ำกัน จะต้องจับฉลากเพื่อคัดเลือกว่านักเรียนคนใดจะเลื่อนขึ้นหรือเลื่อนลงไปสู่โต๊ะแข่งขันเกมใหม่ตามลำดับ

3. การจัดกลุ่มในการแข่งขันครั้งต่อ ๆ ไป ก็ปฏิบัติทำนองเดียวกับการแข่งขันในครั้งที่ 2 เช่นกัน

3.1 ดำเนินการแข่งขันโดยมีผู้เปิดเกมเป็นคนอ่านคำถามและเฉลยภายในกลุ่มย่อยโดยเก็บคะแนนของตนเอง

3.2 การรวบรวมผลงานกลุ่ม หลังจากการแข่งขันเสร็จสิ้นลง นักเรียนกลับมา กลุ่มเดิม แล้วนำคะแนนโบนัสที่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มที่ได้จากการแข่งขันตอบปัญหา มารวมกันเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

4. การประเมินผล การประเมินผลงานของกลุ่ม โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่สะสมได้ กลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัลตามเกณฑ์ของ Slavin (1995: 161) โดยรางวัลเป็นเกียรติบัตร

4) ยกย่องทีมที่ประสบผลสำเร็จ

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนารูปแบบมาจากการเรียนแบบร่วมมือกันเป็นกลุ่ม โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม ดังนั้นทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อให้ผู้เรียนได้ทั้งความรู้ความร่วมมือร่วมใจ ทักษะการทำงานกลุ่มและการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดการจัดกิจกรรมย่อย 5 ขั้นตอน (เกษม วิจิโน, 2547) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนโดยการอภิปรายซักถาม แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อม และเร้าความสนใจที่จะเรียนโดยการเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอภิปรายซักถาม ใช้ภาพเป็นสื่อประกอบ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคณะพิเศษและความสามารถโดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาจัดกลุ่มนักเรียน

ขั้นที่ 3 การแข่งขันเกมทางวิชาการ

ขั้นที่ 4 การยกย่องกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ นักเรียนที่ไปทำการแข่งขัน กลับเข้ากลุ่มเดิม นำคะแนนการแข่งขันของแต่ละคนมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม ครูแจ้งผลการแข่งขันพร้อมกับกล่าวชมกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

ขั้นที่ 5 สรุปบทเรียน

11. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Division) Slavin แห่งมหาวิทยาลัย John Hopkins เป็นผู้พัฒนา STAD ขึ้นซึ่งสามารถนำ STAD มาใช้ในการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยใช้หนังสือแบบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่มีอยู่แล้วและไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรในหนังสือแบบเรียน ครูผู้สอนเพียงแต่เตรียมใบงานและแบบทดสอบย่อยเท่านั้น STAD คล้าย TGT แต่ต่างกว่า การเรียนแบบ STAD ไม่มีการเล่นเกมการแข่งขันแต่ใช้ในการทดสอบสั้น ๆ แทน การเรียนวิธีนี้เน้นการให้ความช่วยเหลือกันในทีมมากกว่าการแข่งขันกันตัวต่อตัวแบบใน TGT ผู้สอนอาจใช้ทั้งสองวิธีร่วมกันก็ได้ในการสอน กล่าวคือ อาจสลับการแข่งขันกับการทดสอบในแต่ละสัปดาห์ (สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ. 2554: 19)

11.1 องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD (สิริพร ทิพย์คง 2554: 155–160) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD ว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ

11.1.1 การนำเสนอสิ่งที่ต้องเรียน (Class presentation) ครูเป็นผู้นำเสนอสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนไม่ว่าจะเป็นมโนคติ ทักษะการคิด กระบวนการ โดยครูอาจจะใช้วิธีการสอนบรรยาย สาธิต อธิบายและแสดงเหตุผล ใช้คำถาม ทดลอง อุปนัย เป็นต้น

11.1.2 การทำงานเป็นกลุ่ม (Teams) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกันโดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วย นักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2-4 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน หลังจากทีครูจัดกลุ่มเสร็จเรียบร้อยแล้วครูต้องชี้แจงให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มทราบบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มว่านักเรียนต้องช่วยเหลือกันและกัน เรียนร่วมกัน อภิปรายปัญหา ร่วมกัน ตรวจสอบคำตอบของงานที่ได้รับมอบหมายและแก้ไขคำตอบร่วมกัน อภิปรายปัญหา ร่วมกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องทำงานให้ดีที่สุดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถทำงาน ร่วมกัน ได้ แล้วครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำ โดยใบงานที่ครูเตรียมนั้นเป็นคำถามที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียนและครูควรบอกนักเรียนว่าใบงานนี้ออกแบบมาเพื่อให้นักเรียน ช่วยกันตอบคำถาม เป็นการเตรียมตัวสำหรับการทดสอบย่อย ขอให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนช่วยกันตอบ คำถามทุกคำถามโดยการทำงานร่วมกันเป็นคู่ ๆ เช่น สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน เมื่อจับคู่กันจะได้ 2 คู่ แต่ละคู่ช่วยกันตอบคำถามทั้งหมดเมื่อตอบคำถามเสร็จแล้วสมาชิกในกลุ่มนำคำตอบมาแลกเปลี่ยนกัน

โดยสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการตอบคำถามแต่ละข้อให้ได้

11.1.3 สำหรับการกระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกันมีข้อควรปฏิบัติ ดังนี้

1) สมาชิกในกลุ่มต้องแน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถตอบคำถามแต่ละข้อได้อย่างถูกต้อง

2) สมาชิกในกลุ่มต้องช่วยกันตอบคำถามทุกข้อให้ได้ โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนนอกกลุ่ม หรือถ้าจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากครูก็ได้ ขอความช่วยเหลืออย่างน้อยที่สุด

3) สมาชิกในกลุ่มต้องแน่ใจว่าสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถอธิบายคำตอบแต่ละข้อได้

11.1.4 การทดสอบย่อย การทดสอบย่อย (Quizzes) หลังจากที่นักเรียนในแต่ละกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูก็ทำการทดสอบย่อย โดยให้นักเรียนต่างคนต่างทำแบบทดสอบ เพื่อเป็นการประเมินความรู้ที่ได้เรียนมา วิธีการนี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง

11.1.5 การรับรองผลงานของกลุ่ม (Team Recognition) เป็นการประกาศคะแนนกลุ่มให้ แต่ละกลุ่มทราบ พร้อมกับให้คำชมเชย หรือให้ประกาศนียบัตร หรือให้รางวัลกับกลุ่มที่มีคะแนนกลุ่มสูงสุด

11.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

นักการศึกษาหลายท่านได้สรุปขั้นตอนการสอนโดยใช้เทคนิค STAD ไว้ดังนี้ สมพงษ์ สิงหะพล (2548: 182-183) ได้สรุปขั้นตอนการสอนโดยใช้เทคนิค STAD ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นเสนอข้อมูลที่จะสอน (Presentation) ครูนำเสนอข้อมูลที่จะสอนตามลำดับ คือ นำเข้าสู่บทเรียนโดยบอกเป้าหมายการเรียนรู้ จุดใจผู้เรียน จากนั้นจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทเรียนอาจใช้สื่อประกอบ เช่น ใช้แผ่นโปสเตอร์ ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม

2) ขั้นตั้งทีมศึกษาและฝึก (Team Study) แบ่งผู้เรียนออกเป็นทีมๆ ละ 4-6 คน แบบคละความสามารถ คือ มีคนเก่ง 1-2 คน ปานกลาง 2-4 คน และอ่อน 1-2 คน ครูชี้แจงการเรียนเป็นทีม ให้ตั้งชื่อทีม แจกเอกสารบทเรียนหรืองานให้แต่ละทีมดำเนินการ

3) ขั้นทดสอบความรู้ (Test) เมื่อแต่ละทีมช่วยกันศึกษาจนครบกำหนดเวลาแล้วจัดให้มีการทดสอบการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน ขณะทดสอบห้ามสมาชิกในทีมปรึกษาหรือช่วยเหลือกัน เสร็จแล้วตรวจผลการทดสอบของแต่ละคน คำนวณคะแนนพัฒนาการของกลุ่มที่ได้เปรียบกับเกณฑ์

สิริพร ทิพย์คง (2554: 155-160) ได้สรุปขั้นตอนการสอนโดยใช้เทคนิค STAD ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1) การนำเสนอสิ่งที่ต้องเรียน ครูเป็นผู้นำเสนอสิ่งที่นักเรียนต้องเรียน โดยครูอาจจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย สาธิต อธิบายและแสดงเหตุผล ใช้คำถาม ทดลอง อุปนัย เป็นต้น

2) การทำงานเป็นกลุ่ม ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยนักเรียนประมาณ 4-5 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งหญิงและชาย จากนั้นครูแจกใบงานให้นักเรียนช่วยกันทำ

3) การทดสอบย่อย หลังจากให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูทำการทดสอบย่อย โดยให้นักเรียนแต่ละคนต่างทำแบบทดสอบ เพื่อเป็นการประเมินความรู้ที่นักเรียนได้เรียนมา วิธีการนี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง

4) คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน เป็นการประกาศคะแนนกลุ่มให้แก่กลุ่มทราบพร้อมกันให้คำชมเชย หรือให้ประกาศนียบัตร หรือให้รางวัลกับกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด

วัชรา เล่าเรียนดี (2548: 172-173) ได้สรุปขั้นตอนการสอนโดยใช้เทคนิค STAD ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1) ครูเสนอบทเรียน เนื้อหาสาระทั้งชั้นเรียน โดยการทบทวนความรู้เดิม สอนอธิบายเนื้อหาใหม่ ยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปบทเรียน ถ้ามและตอบข้อสงสัยของนักเรียน

2) ครูจัดนักเรียนเข้ากลุ่มแบบคละความสามารถ กลุ่มละ 4-6 คน พร้อมแจกใบงานหรือแบบฝึกหัด

3) ให้แต่ละกลุ่ม ศึกษาหัวข้อจากใบงาน หรือแบบฝึกหัด ให้ช่วยกันปฏิบัติตามคำสั่งในใบงาน สมาชิกกลุ่มแบ่งหน้าที่ปฏิบัติตามบทบาท

4) เมื่อสมาชิกปฏิบัติหรือแก้ปัญหาได้ครบทุกข้อ ให้ทุกคนร่วมกันอภิปรายทุกประเด็นที่ได้รับมอบหมายจนกว่าจะแน่ใจว่าสมาชิกทุกคนรู้และเข้าใจทุกเรื่องถูกต้องตรงกัน

5) ทดสอบความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกทุกคน แต่ละคนจะไม่มี การช่วยเหลือกันทำแบบทดสอบประมาณ 15-20 นาที ครูตรวจคำตอบ หรือนักเรียนและกันตรวจ รวมคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม โดยนำคะแนนของสมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มมารวมกัน หาดด้วยจำนวนสมาชิกซึ่งจะได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

จากขั้นตอนการสอนโดยใช้เทคนิค STAD ของนักการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอน การสอนโดยใช้เทคนิค STAD ในกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย วัชรา เล่าเรียนดี (2548: 172-173) ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมผู้เรียน ประกอบด้วย การชี้แจงวัตถุประสงค์ของบทเรียนและบทบาทหน้าที่ของกลุ่ม

ขั้นที่ 2 เสนอเนื้อหาสาระต่อชั้นเรียน ประกอบด้วย การทบทวนความรู้เดิม การทำความเข้าใจอย่างท่องแท้ การอธิบายเนื้อหาใหม่และยกตัวอย่างให้นักเรียนทั้งชั้นเข้าใจชัดเจน

ขั้นที่ 3 กิจกรรมกลุ่มย่อยประกอบด้วย นักเรียนคละความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มละ 4 คน

ขั้นที่ 4 การทดสอบย่อยหรือการแข่งขันเกมวิชาการเป็นการแข่งขันตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนจบแล้ว ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

ขั้นที่ 5 การประเมินและมอบรางวัล ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ประเมินผลการทำงานกลุ่มและมอบรางวัลแก่กลุ่มที่ทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้

11.3 ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ได้มี นักวิชาการกล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ไว้ว่า เป็น การเรียนแบบร่วมมือที่กำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่ม ละ 4 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง 2 คน และต่ำ 1 ซึ่งมีข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิค STAD (สุวิทย์ มูลคำและ อรทัย มูลคำ , 2551) ดังนี้

ข้อดี

- 1) ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ
- 4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง
- 5) ผู้เรียนมีความตื่นเต้น สนุกสนานกับการเรียนรู้

ข้อจำกัด

- 1) ถ้าผู้เรียนขาดความเอาใจใส่และความรับผิดชอบจะส่งผลให้ผลงานกลุ่ม และการเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จ
- 2) เป็นวิธีการที่ผู้สอนจะต้องเตรียมการ ดูแลเอาใจใส่ในกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดจึงจะได้ผลดี
- 3) ผู้สอนมีภาระงานมากขึ้น

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD จึงเป็นการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่กำหนดให้นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาและความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันมาทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละประมาณ 4-6 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการจัดการเรียนรู้โดย มีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเสนอสิ่งที่ต้องเรียนโดยครูผู้สอน ขั้นที่ 2 ขั้นจัดผู้เรียน เข้ากลุ่มโดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียน 4 คน คือ นักเรียนเก่ง 1 คน นักเรียนปานกลาง 2 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน โดยในการจัดนักเรียนเข้ากลุ่มแต่ละกลุ่มผู้วิจัยเป็นผู้จัดเองโดยพิจารณาจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้วจัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามความเหมาะสม ขั้นที่ 3 ขั้นทำงาน กลุ่มโดยครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มศึกษาใบความรู้ร่วมกัน จากนั้นให้นักเรียนทำใบงาน โดยให้นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน คนที่เรียนเก่งช่วยเหลือเพื่อน ๆ ขั้นตอนที่ 4 ผู้เรียนทำ แบบทดสอบรายบุคคลโดยที่ไม่มีการช่วยเหลือกัน แล้วนำคะแนนแต่ละคนที่ได้จากการทำ แบบทดสอบรายบุคคลโดยที่ไม่มีการช่วยเหลือกัน แล้วนำคะแนนแต่ละคนที่ได้จากการทำ แบบทดสอบมารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม และจัดลำดับคะแนนของทุกกลุ่มให้ทุกคนทราบ ขั้นที่ 5 ขั้น ยอมรับความสำเร็จของกลุ่มโดยให้รางวัลที่ได้คะแนนกลุ่มสูงสุด

การเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา

การจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา เป็นรูปแบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจ และมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบ CIPPA MODEL(กรมวิชาการ. 2539: 1-4; สุรงค์ เจริญสุข. 2541: 6; วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542: 8; และทีศนา เขมมณี. 2542: 14-15) มีรายละเอียดของรูปแบบ ดังนี้

C หมายถึง Construct คือ การให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการแสวงหาข้อมูล ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สังเคราะห์ข้อมูลและสรุปเป็นข้อความรู้

I หมายถึง Interaction คือ การให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เรียนรู้จากกันแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดและประสบการณ์แก่กันและกัน

P หมายถึง Participation คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ปัญญา และสังคม ในการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด

P หมายถึง Process and product คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ กระบวนการและมีผลงานจากการเรียนรู้

A หมายถึง Application คือ การให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบประสาน 5 แนวคิดหลัก คือ

- 1) แนวคิดการสร้างสรค์ความรู้ (Constructivism)
- 2) แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (Group process and Corporative Learning)

3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)

4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)

5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

การใช้แนวคิดหลักทั้ง 5 ดังกล่าวข้างต้น ใช้บนพื้นฐานของทฤษฎีสำคัญ 2 ทฤษฎี คือ

- 1) ทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ (Human Development)
- 2) ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experimental Learning)

2. หลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา

หลักการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบโมเดลชิปปา (ทีศนา เขมมณี. 2542: 2-5)

1) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาสังคมและอารมณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา กิจกรรมที่จัดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะดังนี้

1.1) ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใด ลักษณะหนึ่งเป็นระยะเหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน

1.2) มีประเด็นท้าทายให้ผู้เรียนได้คิด เป็นประเด็นที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหรือลงมือทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

1.3) ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

1.4) ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึของผู้เรียน เกี่ยวข้องกับชีวิต ประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียน

2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกันข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น และจะปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้

3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญ โดยครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้การค้นพบความจริงใด ๆ ด้วยตนเองนั้นผู้เรียนมักจะจดจำได้ดีและมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียน รวมทั้งเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

4) เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน มีชั่วโมงพิจารณาถึงผลงานแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการ

5) เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริง และพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถสรุป เป็นคำนิยามซึ่งสอดคล้องกับคำนิยามในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรมวิชาการได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดและการตัดสินใจอย่างมีระบบ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ สามารถสร้างความรู้และค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามโมเดลชิปปา

ทิตานา แชมมณี (2544: 34) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสำหรับการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อช่วยให้ครูสามารถออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

1) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกายและอารมณ์ จิตใจ กระบวนการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย (Physical movement) เป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความสนใจของผู้เรียน การเคลื่อนไหวอาจเป็นการเคลื่อนไหวอวัยวะหรือกล้ามเนื้อต่าง ๆ ได้แก่

1.1) การเคลื่อนไหวอวัยวะ/กล้ามเนื้อมัดย่อย (Fine Motor Movement) เช่น กิจกรรมการเขียน การฟัง การพูด การวาดภาพ การพับกระดาษ การขีดหุ่น การร้องเพลง

1.2) การเคลื่อนไหววโยวะ/กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor Movement) เช่น กิจกรรมการย้ายกลุ่ม ย้ายเก้าอี้ จัดโต๊ะ การกระโดด การวิ่ง การเล่นเกมต่าง ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งหมายถึง การจัดกิจกรรมที่มีลักษณะหลากหลายเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเรียนรู้มีความกระฉับกระเฉง ตื่นตัว ไวต่อการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสาร

2) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา อารมณ์และจิตใจ กระบวนการเรียนรู้ควรมีลักษณะที่กระตุ้นและท้าทายความคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการจดจ่อ ผูกพันกับสิ่งที่คิดซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้ทางสติปัญญานี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

2.1) การเรียนรู้เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ (Contents or Knowledge) ซึ่งได้แก่การเรียนรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและความรู้ต่าง ๆ ที่ผ่านมาในอดีต ครูมักจัดการเรียนรู้แบบครู เป็นสำคัญ คือ ครูเป็นผู้มีความรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ โดยครูหวังว่าการถ่ายทอดความรู้ของตนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและนำความรู้ไปใช้ได้ ซึ่งในทางปฏิบัติผลที่เกิดขึ้น อาจไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ผู้เรียนจำนวนมาก มักเกิดการเรียนรู้ในระดับความรู้ความจำเท่านั้น บางส่วนอาจขึ้นไปถึงระดับความเข้าใจ และมีน้อยมากที่ไปถึงขั้นการนำไปใช้วิเคราะห์และประเมินผล แสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดความรู้ของครูไม่เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ต้องการได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้ได้แสวงหาแนวคิด แนวทางใหม่ ๆ ที่จะนำมาอธิบายและใช้แก้ปัญหาที่ ซึ่งแนวคิดสำคัญนี้กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ก็คือแนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism) ซึ่งเชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้องกามขึ้นไปได้เรื่อย โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาโครงสร้างความรู้ภายในบุคคลและการรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เฮนเดอร์สัน (Henderson. 1996: 6-7) ได้อธิบายว่า การสร้างสรรค์ความรู้มักจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วนด้วยกัน คือจุดมุ่งหมาย หรือความต้องการของผู้เรียน ความรู้เดิม หรือสิ่งที่มีอยู่เดิมของผู้เรียนและสาระ หรือสิ่งใหม่ที่จะเรียนรู้ ดังนั้น จึงสามารถอธิบายในอีกนัยหนึ่งได้ว่า โครงสร้างทางสติปัญญาของผู้เรียนประกอบไปด้วยโครงสร้างความรู้ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนและขยายออกไปได้ โดยอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความรู้เดิมหรือโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่ ความรู้ใหม่ ได้แก่ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ ความรู้สึก ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่บุคคลรับเข้าไป กระบวนการทางสติปัญญา ได้แก่ กระบวนการทางสมองที่ใช้ในการทำความเข้าใจความรู้ที่รับมาและใช้ในการเชื่อมโยงและรับความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกันตามแนวคิดข้างต้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลและประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้ามา และมีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาของตนในการคิดกลั่นกรองข้อมูลทำความเข้าใจข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสร้างความหมาย ข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างสรรค์ความรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองอันจะส่งผลถึงความเข้าใจและการคงความรู้นั้น (Retention) การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism) จึงเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการให้ผู้เรียนได้คิด ได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการสำคัญดังนี้

2.1.1 ให้ผู้เรียนทบทวนความรู้เดิม

2.1.2 ให้ผู้เรียนได้รับ/แสวงหา/รวบรวม/ข้อมูลประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2.1.3 ให้ผู้เรียนได้ศึกษา คิด วิเคราะห์ และสร้างความหมายข้อมูล/ประสบการณ์ ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการต่าง ๆ

2.1.4 ให้ผู้เรียนได้สรุปและจัดระเบียบความรู้/ข้อมูลหรือโครงสร้างความรู้ด้วยตนเองให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายกระบวนการดังกล่าว หากเป็นไปได้ด้วยการริเริ่มของผู้เรียน ริเริ่มแสวงหา ศึกษา คิดวิเคราะห์สร้างความหมายและจัดระเบียบความรู้ด้วยตนเอง การสร้างสรรคความรู้นั้นก็จะยังมีความหมายแก่ผู้เรียนมากขึ้น

2.2) การเรียนรู้ทักษะกระบวนการ (Process Skills) ได้แก่การเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้

3) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคมและอารมณ์ กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเข้ามามาก สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักโมเดลชิปปา ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียน มีความพร้อมในการเชื่อมโยง ความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจเตรียมมาให้หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสวงหา

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเองใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่ม เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตน แก่ผู้อื่นและได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนรู้ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำ สิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน เป็นขั้นที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติและมีการแสดงผลงานที่ได้รับปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญความเข้าใจความสามารถในการแก้ไขปัญหาและความจำในเรื่องนั้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปความหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางร่างกายสติปัญญา สังคมและอารมณ์ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นนำ

เป็นขั้นที่สร้างหรือกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนโดยการทบทวนพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน

ขั้นสอน

เป็นขั้นจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ โดยกิจกรรมที่จัดมีคุณสมบัติคือ

1) ผู้เรียนมีการแสวงหาความรู้ใหม่ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วศึกษาทำความเข้าใจ (Construction)

2) ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ทำความเข้าใจกับกลุ่ม มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แล้วนำความรู้ที่ได้ไปใช้ (Interaction) (Physical Participation)

ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลจากกิจกรรม

ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย ความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่ม แล้วนำความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสะท้อนความคิด (Process Learning)

ขั้นสรุปและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

เป็นขั้นสรุปความรู้ทั้งหมดที่ได้จากการทำกิจกรรม มีการแสดงผลงาน แล้วมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความชำนาญ(Application)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม หมายถึง การดึงความรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตนที่เกี่ยวข้องกับเวลาและลำดับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่ หมายถึง การแสวงหาข้อมูล ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่มีจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจะเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหากันก็ได้ ซึ่งอาจจะศึกษาจากสิ่งตีพิมพ์ หรือวารสารต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องในทางประวัติศาสตร์

ขั้นที่ 3 ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม หมายถึง การที่ผู้เรียนจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการและวิธีทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสามารถลำดับเหตุการณ์สำคัญในภูมิภาคที่สัมพันธ์กับอดีต ปัจจุบันและอนาคต ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ซึ่งอาจจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่ศึกษา

ขั้นที่ 4 ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม หมายถึง การที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและการนับเวลาทาง

ประวัติศาสตร์ สามารถลำดับเหตุการณ์สำคัญในภูมิภาคที่สัมพันธ์กับอดีต ปัจจุบันและอนาคต และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 ขั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้ หมายถึง การสรุปเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเวลาและลำดับเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ได้รับทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนรู้ให้ระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 ขั้นการแสดงผลงาน หมายถึง การที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงาน การสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 7 ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับอดีต ปัจจุบันและอนาคต เพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำเป็นในเรื่องนั้น ๆ

4. การวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามโมเดลซิปปา

วิธีการวัดและประเมินผลที่ยอมรับกันว่า สอดคล้องกับแนวทางกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA MODEL คือ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เพราะเป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และยังเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินเชิงคุณภาพ อย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติของผู้เรียน การประเมินลักษณะนี้จะมีประสิทธิภาพเมื่อประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนในสภาพที่เป็นจริง วิธีการที่ใช้ประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้องแบบทดสอบวัดความสามารถจริง การรายงานตนเองและแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

5. ลักษณะที่สำคัญของการประเมินจากสภาพจริง

การวัดประเมินผลเป็นการประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออกลงมือกระทำ หรือผลิต จากกระบวนการทำงานตามที่คาดหวังและผลผลิตที่มีคุณภาพ จะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด น่าพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด (ทิตินา แคมมณี, 2542: 13) มีดังนี้

1) เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อมๆ กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาในทุกสถานการณ์ ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชน

2) เป็นการประเมินที่เน้นพฤติกรรมแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริง ๆ

3) เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเด่นชัด และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน

4) เน้นการประเมินตนเองของผู้เรียน

5) ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นชีวิตจริง

6) ใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติในทุกด้าน ทั้งที่โรงเรียน บ้านและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

7) เน้นคุณภาพของผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลาย ๆ ด้านของผู้เรียน

8) เน้นการวัดความสามารถในการคิดระดับสูง (ทักษะการคิดที่ซับซ้อน) เช่นการ วิเคราะห์ การสังเคราะห์

9) ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์เชิงบวกมีการชื่นชม ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการ เรียนรู้ของผู้เรียน และผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

10) เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการประเมิน หลาย ๆ ด้าน หลากหลายวิธีใน สถานการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และต้องประเมินอย่าง ต่อเนื่องเพื่อจะได้ข้อมูลที่มากพอที่จะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้

6. บทบาทของครูในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามโมเดลซิปา

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตาม CIPPA MODEL (ทศนา แชมมณี. 2542: 3; และวัฒนา พร ระงับทุกข์. 2542: 12-14) ครูควรบทบาท ดังนี้

1) บทบาทด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1) การเตรียมตนเอง ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็น แหล่งความรู้ (Resource Person) ซึ่งจะต้องให้คำอธิบายคำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ ชัดเจนแก่ผู้เรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลได้ดังนี้ ครูจะต้อง มีภาระหนักเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติมาก ๆ ในหัวข้อเนื้อหาที่ตน รับผิดชอบรวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.2) การเตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทครูไม่ใช่ผู้บอกเล่ามวลความรู้สักอีกต่อไป ครู จึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้และวัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียน สามารถเลือกศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่นศูนย์บริการ ศูนย์สื่อ ห้องสมุด ห้องโสตศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ทั้งนี้ รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งครูสามารถสำรวจบัญชีรายชื่อหนังสืออุปกรณ์หรือสื่อ ต่าง ๆ ไว้สำหรับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกระบวนการเรียนรู้หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งในและนอกเวลาเรียน

1.3) การเตรียมกระบวนการเรียนรู้ บทบาทครูการเรียนรู้ทุกครั้ง คือ การวางแผน กระบวน การจัดการเรียนรู้ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การ เรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาข้อความรู้ อันจะนำไปสู่การออกแบบกระบวนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามที่กำหนด โดยบทบาทในส่วนนี้ครูจะทำหน้าที่คล้าย ผู้จัดการ (Manager) กำหนดบทบาทการเรียน และเป็นผู้กำหนดบทบาทให้ผู้เรียนทุกคนได้ มีส่วนเข้า ร่วมกิจกรรมแบ่งกลุ่มหรือจับคู่ เป็นผู้มอบหมายงานหน้าที่ความรับผิดชอบแก่ผู้เรียนทุกคนจัดการให้ ทุกคนได้ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของตน

1.4) การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้ แล้ว ครูจะพิจารณาและกำหนดว่า จะใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ใด เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว

บรรลุผลแล้วจัดเตรียมให้พร้อม บทบาทของครูตรงนี้จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

1.5) การเตรียมการวัดและประเมินผล บทบาทในด้านการเตรียมการอีกประการหนึ่งคือการเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะ (Skill) โดยเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

2) บทบาทด้านการดำเนินการ เป็นบทบาทขณะผู้เรียนดำเนินกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

2.1) การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา (Helper and Advisors) คอยให้คำตอบเมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลาที่คุณเรียนต้องการเพื่อให้การเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2) การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and Encourager) ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียน สนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

2.3) การเป็นผู้ร่วมกิจกรรม (Active Participant) โดยเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มผู้เรียนพร้อมทั้งให้ความคิด และความเห็นหรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม

2.4) การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) ตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อให้ถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์ก่อนให้ผู้เรียนสรุปข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

2.5) การเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร โดยการสนับสนุนเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อภิปรายโต้แย้งแสดงความคิดเห็นด้วยท่วงทีนุ่มนวล ให้เกียรติและเป็นมิตรโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

3) บทบาทด้านการประเมินผล เป็นบทบาทที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอน การวัดและประเมินผลทุกครั้ง และการวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยเน้นการวัดจากสภาพจริง (Authentic Measurement) จากการปฏิบัติ (Performance) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้นอกจากครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้วผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรมีบทบาทร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

สรุป บทบาทของครูผู้สอนในกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบรูปแบบโมเดลชิปปา

1) ผู้จัดการ (Manager) เป็นผู้กำหนดบทบาทให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบ่งกลุ่ม หรือจับคู่ เป็นผู้มอบหมายงานหน้าที่ความรับผิดชอบแก่ผู้เรียนทุกคนจัดการให้ทุกคนได้ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของตน

2) ผู้ร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ (An Active Participant) เข้าร่วมกระบวนการจัดการเรียนรู้จริง ๆ พร้อมทั้งให้ความคิดและความเห็นหรือเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัว เพื่อช่วยผู้เรียนขณะร่วมกระบวนการจัดการเรียนรู้

3) ผู้สนับสนุน (Supporter and Encourager) ช่วยสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้หรือให้คำแนะนำที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกระบวนการจัดการเรียนรู้ หรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

4) ผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) คอยตรวจสอบงานที่ผู้เรียนผลิตขึ้นมาก่อนที่จะส่งต่อไปให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความถูกต้องของนิยมนิยามคำศัพท์ การแก้คำผิดอาจจะทำได้ทั้งก่อนหรือหลังกระบวนการจัดการเรียนรู้ก็ได้

7. บทบาทของผู้เรียน

เมื่อครูปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้และพฤติกรรมความรู้ของตนแล้ว ผู้เรียนก็จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนด้วย การเรียนรู้จึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้โดยทั่วไปแล้ว ผู้เรียนจะมีบทบาทที่สำคัญ ๆ (ทิสนา แคมมณี. 2542: 3; และวัฒนาพร ระวังทุกข์. 2542: 12-14) ดังนี้

1) บทบาทการมีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้

2) บทบาทในการศึกษาหรือลงมือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจ ใช้ความคิดในการกลั่นกรอง แยกแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นความรู้สึก หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่หามาได้ และสร้างความหมายให้แก่ตนเอง

3) บทบาทในการจัดระบบระเบียบความรู้ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เกิดความคงทนและสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้สะดวกขึ้น

4) บทบาทในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้นั้น เกิดประโยชน์ต่อชีวิต นอกจากนั้นการประยุกต์ใช้จะช่วยต่อยอดความเข้าใจและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนในความรู้นั้น และการนำความรู้ไปใช้ยังก่อให้เกิดการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมได้ด้วย

ในการดำเนินการตามบทบาททั้ง 4 ข้างต้น ผู้เรียนจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นดังนี้

1) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น

2) ให้ความร่วมมือและรับผิดชอบในการดำเนินงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับกลุ่มเช่น การแสวงหาข้อมูล การศึกษาข้อมูล และการสรุป

3) รับฟัง พิจารณาและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

4) ใช้ความคิดอย่างเต็มที่ ปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ คัดค้าน สนับสนุนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้สึกของตนกับผู้อื่น

5) แสดงความสามารถของตน และยอมรับความสามารถของผู้อื่น

6) ตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ เรียนรู้จากกลุ่ม และช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้

สรุป กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA MODEL สามารถนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้ เพราะลักษณะสำคัญของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมเป็น

กระบวนการแสวงหาความรู้ ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษากล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536: 29) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ มวลประสบการณ์ที่ปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมอง

พีไลวรรณ สถิต (2548: 21) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การเรียนรู้ที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนเป็นผลให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้

จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากความหมายดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะความรู้ ความสามารถและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเรียน การฝึกทักษะ การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ จึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกหรือเป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเกิดการเรียนรู้น้อยอย่างไร จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดดูว่านักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมาย ของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการฝึกฝน อบรมในช่วงที่ผ่านมา (วาริ ว่องพินยรัตน์. 2530 :1) และไพศาล หวังพานิช (2526: 89) ได้กล่าวถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1) การวัดด้านปฏิบัติการ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถดังกล่าว ในรูปของการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” (Performance Test)

2) การวัดด้านเนื้อหาเป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็นประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (Achievement Test)

บลูม (Bloom. 1980: 139) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

1) ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ทางด้านสติปัญญาและสมอง ประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1) ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถระลึกถึงเรื่องราวประสบการณ์ ที่ผ่านมา
- 1.2) ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความ การแปลความ การตีความ การขยายความของเรื่องได้
- 1.3) การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้หรือหลักวิชาที่เรียนมาแล้วในการสร้างสถานการณ์จริง ๆ หรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน
- 1.4) การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ หรือวัตถุประสงค์ของเพื่อต้องการค้นหาสาเหตุเบื้องต้น หาความสัมพันธ์ระหว่างใจความ ระหว่างส่วนรวมระหว่างตอน ตลอดจนหาหลักการที่แฝงอยู่ในเรื่อง
- 1.5) การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้มาจัดระบบใหม่ เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม มีความหมายและประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม
- 1.6) การประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยคุณค่าของบุคคลเรื่องราว วัสดุสิ่งของ อย่างมีหลักเกณฑ์

สรุปได้ว่า ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชานั้นสามารถวัดได้ 2 แบบ คือ การวัดด้านการปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก โดยวัดผลการเรียนรู้ใน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านความรู้ความจำ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมา สถานที่สำคัญ มโนคติ ข้อตกลง แนวโน้มการจัดจำพวกและเกณฑ์ต่าง ๆ
- 2) ด้านความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถจำแนก หรืออธิบายความรู้ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- 3) การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาความรู้ ในหน่วยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ไปใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
- 4) การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยวิธีการทางประวัติศาสตร์หรือตรวจสอบร่องรอยหลักฐานที่หลงเหลืออยู่ อย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมการวิเคราะห์องค์ประกอบ หลักการ และความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอ (Paper and Pencil Test) และการปฏิบัติจริง (Performance Test) แบบทดสอบประเภทนี้แบ่งได้ 2 พวก ดังนี้

- 1) แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่านักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บทพร่องที่ตรงไหน จะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดความพร้อมที่จะขึ้นบทเรียนใหม่ ฯลฯ ตามแต่ที่ครูปรารถนา

2) แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา หรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้าง เกณฑ์ปกติ (Norm) ของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบประเมินค่าของการ เรียนการสอนในเรื่องนั้น ๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราความงอกงามของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มแต่ละภาคก็ ได้ จะใช้สำหรับให้ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ (ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ. 2540: 146-147)

บุญชม ศรีสะอาด (2545: 50) ได้สรุปว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอนนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อาจจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่ง สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมี ความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบใน แบบทดสอบประเภทนี้

2) แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อ วัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตาม ความเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจของข้อสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพ ความสามารถของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

สมนึก ภัททิยธนี (2544: 73-97) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมอง ด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเภทที่ครู สร้างมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบ ดังนี้

1) ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) ลักษณะทั่วไปเป็น ข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายความรู้และข้อคิดเห็นของ แต่ละคน

2) ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false Test) ลักษณะทั่วไปถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก- ผิด คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น

3) ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วย ประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วทำให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่ เว้นไว้นั้น เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

4) ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบประเภทนี้ คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนประโยคคำถามที่สมบูรณ์

(ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนคำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่บรรยายแบบข้อสอบอัตนัย หรือความเรียง

5) ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่ง โดยมีคำตอบหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตั้งเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6) ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะทั่วไป คำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วย ตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นคำตอบลวงปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือก อื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าตัวเลือกถูกหมดแต่จริง ๆ มีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

จากการศึกษาเกี่ยวกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ความสามารถของผู้เรียนที่ใช้วิธีการวัดหลากหลายรูปแบบ และเป็นเครื่องที่แสดงให้เห็นว่ามีผลมาจากการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนนั้นอย่างมีกฎเกณฑ์ที่เชื่อถือได้

4. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2545: 59-63) กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) วิเคราะห์จุดประสงค์

เนื้อหาขั้นแรกจะต้องทำการวิเคราะห์ดูว่ามีหัวข้อเนื้อหาใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และที่จะต้องวัดแต่ละหัวข้อเหล่านั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสมรรถภาพอะไร กำหนดออกมาให้ชัดเจน

2) กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบจากขั้นแรก พิจารณาต่อไปว่าจะวัดพฤติกรรมย่อยอะไรบ้าง อย่างละกี่ข้อพฤติกรรมย่อยดังกล่าว คือ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั่นเอง เมื่อกำหนดจำนวนข้อที่ต้องการจริงเสร็จแล้ว ต่อมาให้พิจารณาว่าจะต้องออกข้อสอบเกินไว้หัวข้อละกี่ข้อความเกินไว้ไม่ต่ำกว่า 25 % ทั้งนี้หลังจากที่นำไปทดลองใช้และวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบรายข้อแล้ว จะตัดข้อที่มีคุณภาพไม่เข้าเกณฑ์ออกข้อสอบที่เหลือจะได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ต้องการจริง

3) กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด และศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ เช่น ศึกษาในการเขียนคำถามแบบนั้น ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบเพื่อวัดจุดประสงค์ประเภทต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบเพื่อที่จะนำไปใช้ในการเขียนข้อสอบของตนเอง

4) เขียนข้อสอบ

ลงมือเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตามตารางที่กำหนดจำนวนข้อสอบของแต่ละจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและใช้รูปแบบเทคนิคการเขียนตามที่ได้ศึกษาในขั้นที่ 3

5) ตรวจสอบข้อสอบ

นำข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้งโดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาแต่ละข้อวัดพฤติกรรมย่อยหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ภาษาที่ใช้เขียนชัดเจน เข้าใจง่ายหรือไม่ ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมเข้าเกณฑ์หรือไม่ ทำการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6) ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

นำจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและข้อสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและด้านเนื้อหาจำนวนไม่ต่ำกว่า 3 คน พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ ถ้ามีข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ ควรพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม เว้นแต่จะไม่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างชัดเจน

7) พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง

นำข้อสอบทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาว่าเหมาะสมเข้าเกณฑ์ในขั้นที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ มีคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบ วิธีตอบ จัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

8) ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุง

9) พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง

นำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ จากผลการวิเคราะห์ในข้อ 8 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริงต่อไป โดยเน้นรูปแบบการพิมพ์ที่ประณีต มีความถูกต้องมีคำชี้แจงที่ละเอียดแจ่มชัด ผู้อ่านเข้าใจง่ายเนื่องจากข้อสอบแบบเลือกตอบเป็นแบบที่นิยมใช้จึงมีผู้เสนอหลักการสร้างไว้หลายท่าน ซึ่งสมนึก ภัททิยธนี (2546: 73-97) ได้กล่าวถึง หลักการสร้างข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ดังนี้

1) เขียนตอนนำให้เป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์อาจจะใส่เครื่องหมายปริศนา (?) ด้วยแต่ไม่ควรสร้างตอนนำให้เป็นแบบอ่านต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เกิดปัญหาสองแง่หรือข้อความไม่ต่อกัน หรือเกิดความสับสนในการคิดหาคำตอบ

2) เน้นเรื่องจะถามให้ชัดเจนและตรงจุดไม่คลุมเครือ เพื่อให้ผู้อ่านไม่ไขว้เขวสามารถมุ่งความคิดในการตอบไปถูกทิศทาง (เป็นปรนัย) ไม่ต้องอ่านคำถามคำตอบย่นขึ้นย่นลงหลายครั้ง

3) ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัดหรือถามในสิ่งที่ตั้งถาม มีประโยชน์คำถามแบบเลือกตอบสามารถถามพฤติกรรมในสมองในหลาย ๆ ด้าน

4) หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ให้ขีดเส้นใต้คำปฏิเสธนั้น แต่คำปฏิเสธซ้อนไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะปกตินักเรียนจะยุ่งยากต่อการแปลความหมายของคำถามและคำตอบที่ถามกลับหรือปฏิเสธซ้อนผิดมากกว่าถูก

5) อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาตรง สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์เงื่อนไขในการคิดก็ไม่ต้องนำมาเขียนไว้ในคำถามจะช่วยให้คำถามรัดกุมชัดเจน

6) เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือมีทิศทางแบบเดียวกันหรือมีโครงสร้างสอดคล้องทำนองเดียวกัน

7) ควรเรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ คำตอบที่เป็นตัวเลขนิยมเรียงจากน้อยไปหามาก

8) ใช้ตัวเลขปลายเปิดและปลายปิดให้เหมาะสม

9. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว

10. เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชาการ คือ จะกำหนดตัวถูกหรือผิด เพราะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคมหรือคำพังเพยทั่ว ๆ ไปไม่ได้

11. เขียนตัวเลือกให้มีอิสระขาดจากกัน คือ อย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือ ส่วนประกอบของตัวเลือกนั้น

12. ควรมีตัวเลือก 4 - 5 ตัว ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้ ถ้าเขียนตัวเลือกเพียง 2 ตัวก็จะ กลาย เป็นข้อสอบแบบกาถูก - ผิด หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 3-6 ควรใช้ 4 ตัวเลือก และระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปควรใช้ 5 ตัวเลือก

13. อย่าแนะนำคำตอบ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าการ สร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ วิธีการสร้างแบบทดสอบที่เป็นคำถามเพื่อวัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ สอนไปแล้ว ต้องตั้งคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุมและตรงตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดพฤติกรรมทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ โดยแบบทดสอบเป็นแบบชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ทักษะการทำงานกลุ่ม

การทำงานกลุ่ม เกิดจากการรวมตัวของบุคคลเป็นกลุ่มมีเป้าหมายเดียวกันในการร่วมงานกัน โดยจะต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนและการกระทำนั้นได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญเต็มความสามารถ

1. ความหมายของกลุ่ม

พรณพิศ วาณิชยการ (2528: 135) ได้ให้ความหมายของกลุ่มไว้ว่ากลุ่ม หมายถึง การ รวมตัวกันระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ณ สถานที่ใดที่สถานที่หนึ่งแลการรวมตัวของบุคคลดังกล่าว จะต้องมีการพูดจาสื่อความหมายต่อกันและกัน การปฏิบัติต่อกันในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

สามารถ สุขาวงศ์ (2537: 49) ได้สรุปไว้ว่าการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนรวมกันโดยมีจุดมุ่งหมาย ที่จะประพฤติกกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ถือได้ว่าเป็นกลุ่มทั้งสิ้นและจะต้องมีลักษณะดังนี้

- 1) มีคนตั้งแต่ 2 คนมารวมกัน
- 2) มีจุดมุ่งหมายในการทำพฤติกรรมอย่างเดียวกัน
- 3) ทุกคนจะมีบทบาทตามหน้าที่ของตน

Davis (1962: 405; สามารถ สุขาวงศ์ 2537: 48) ได้ให้ความหมายไว้ว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีบุคคล 2 คนขึ้นไปมาปฏิสัมพันธ์กันโดยมีเป้าหมายร่วมกันอย่างเห็นได้ชัดโดยทั่วไปแล้วกลุ่มเป้าหมาย นอกเหนือจากการที่คนเราอยู่ร่วมกันอย่างธรรมดา

สายฝน เพ็งภา (2542: 39) กล่าวว่ากลุ่มควรประกอบไปด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ

- 1) มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน วัตถุประสงค์ควรสนองความต้องการของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
- 2) มีผลการทำงานอันเกิดจากความร่วมมือกันของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
- 3) มีการสื่อสารทางวาจาหรืออย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

สรุปได้ว่า กลุ่มหมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาปฏิบัติกิจกรรมภารกิจร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โดยมีวัตถุประสงค์ มีการร่วมมือมีการตัดสินใจร่วมกัน

2. ความหมายทักษะการทำงานกลุ่ม

ลัดดา ศีลาน้อย (2534: 33) ได้ให้ความหมายว่า การที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน อาจจะเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ ภายในกลุ่มจะมีสมาชิกประมาณ 5-6 คน ทุกคนมีโอกาสที่จะปรึกษาหารือกัน วางแผนร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหาและมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม มีครูแนะนำและเป็นผู้ประสานงานโดยอาศัยหลักการที่จะทำให้ผู้เรียน ได้เกิดทักษะการทำงานกลุ่ม

ทิตนา แคมณี (2539: 3-4) ทักษะการทำงานกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนทุกคน ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรม มีโอกาสค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ทักษะการทำงานกลุ่ม หมายถึง การที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน อาจจะเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ ภายในกลุ่มจะมีสมาชิกประมาณ 5-6 คน ได้มีโอกาสร่วมกันทำกิจกรรม ช่วยกันแก้ปัญหา ร่วมมือกันค้นคว้า จนเกิดเป็นทักษะทางสังคมทำให้เกิดทักษะการทำงานกลุ่ม

3. องค์ประกอบของการทำงานกลุ่ม

การทำงานกลุ่มมีความจำเป็นและมีส่วนสำคัญในการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เพื่อให้การทำงานกลุ่มประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยองค์ประกอบของการทำงานกลุ่ม

นิพนธ์ จิตต์ภักดี (2548: 5) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยสำคัญของการทำงานร่วมกันของกลุ่มหรือหมู่คณะให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ไว้ดังนี้

- 1) มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่แน่นอนชัดเจน
- 2) มีการยอมรับความแตกต่างกันของบุคคลในกลุ่ม
- 3) บุคคลในกลุ่มร่วมมือกันร่วมใจกันทำงานไม่แข่งขัน
- 4) กลุ่มมีบรรยากาศทำงานดี
- 5) การสื่อสารข้อความในกลุ่มเป็นไปโดยสะดวก
- 6) ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของกลุ่ม
- 7) มาตรฐานในการปฏิบัติงานของกลุ่มทุกคนให้ยอมรับ
- 8) มีการยึดเหนี่ยวในกลุ่มสูง
- 9) มีการกำหนดบทบาทของบุคคลในกลุ่มอย่างชัดเจน
- 10) มีการทบทวน ประเมินผลและแก้ไขผลงานของกลุ่มเสมอ

ทั้งนี้การทำงานร่วมกันของบุคคลในกลุ่มจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 องค์ประกอบด้านสมาชิกของกลุ่ม

ทีมงานจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น สมาชิกในทีมควรมีคุณสมบัติ

- 1) มีเจตนาและตั้งใจทำงาน หมายถึง ความอยากที่จะทำงานร่วมรักดีและชื่อตรงต่อกลุ่ม ยึดมั่นในอุดมการณ์ของกลุ่ม ยอมรับวัตถุประสงค์ที่ได้ช่วยกันกำหนดไว้
- 2) มีทักษะในการทำงาน คือ เชื่อในความสามารถของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน และพร้อมที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 3) มีความร่วมมือและประสานงานกันอย่างดี หมายถึง มีการติดต่อสื่อสาร
- 4) มีการประสานงานระหว่างสมาชิกด้วยความยินดี มีความรู้สึกว่าคุณคนในกลุ่มมีความสำคัญและยอมรับกันและกัน มีการยืดหยุ่นบทบาทที่แสดงภาวะผู้นำ
- 5) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คือมีความไว้วางใจที่จะตระหนักถึงความต้องการและความรู้สึกของบุคคลอื่นในกลุ่ม พยายามเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลอื่น

3.2 องค์ประกอบด้านผู้นำกลุ่ม ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มควรมีผู้นำที่มีความสามารถ มีคุณสมบัติของผู้นำที่ดี คือ อดทน ตั้งใจจริงไม่หงุดหงิดในความล่าช้าและไม่คอยก้าวหน้าของกลุ่มเมื่อเผชิญกับปัญหาที่ยากก็ยอมรับผิดได้ พยายามให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ไม่บังคับกลุ่มในการตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้เพื่อนได้เป็นผู้นำกลุ่มบ้าง ที่สำคัญคือมีความสามารถในการชักจูงให้สมาชิกเกิดความร่วมมือร่วมใจ
- 2) มีความสามารถจัดความขัดแย้งของกลุ่ม สามารถใช้ความขัดแย้งนั้นในทางเสริม เพราะความขัดแย้งย่อมเกิดขึ้นได้เสมอในกลุ่ม ซึ่งอาจก่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่งานของกลุ่มได้ถ้าเราเชื่อว่า “ความคิดที่แตกต่างกันนั้นจะทำให้เกิดเป้าหมายและวิธีการที่ดีกว่าเดิม” อย่างไรก็ตามความขัดแย้งนี้อาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของกลุ่มให้เป็นไปในทางสร้างเสริมได้มีเทคนิคในการจูงใจสมาชิก
- 3) เอาใจใส่กลุ่ม เพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกให้เขามีความเชื่อมั่นที่จะทำงาน
- 4) มีความเข้าใจในพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน
- 5) มีความรอบรู้และความรู้ในการวางแผน การปฏิบัติงานการติดตามผลงาน

3.3 องค์ประกอบด้านการจัดการกลุ่ม ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญดังนี้

- 1) มีเป้าหมายของกลุ่มชัดเจนมีขอบเขตแน่นอน
- 2) มีกลไกย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงผลงาน
- 3) มีวิธีการทำงานของกลุ่มอย่างมีระบบซึ่งสมาชิกเข้าใจกันเป็นอย่างดี
- 4) มีรูปแบบการประสานงานอย่างดี เกิดการยึดเหนี่ยวในกลุ่ม
- 5) มีการจัดแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมอยู่เสมอ
- 6) มีการจัดเงื่อนไขในการเสริมพลังกลุ่มได้ดี

Slavin (1987; สุริย์ บาวเออร์ 2536: 15) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การเรียนการทำงานร่วมกันของกลุ่มมีประสิทธิภาพ คือ

- 1) นักเรียนต้องรู้จักการทำงานเพื่อกลุ่ม
- 2) ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับผลรวมของสมาชิกในกลุ่ม

3) ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของสมาชิกในกลุ่ม
 4) นักเรียนที่มีความสามารถสูงกว่าจะต้องช่วยเหลือสมาชิกอื่น
 สามารถ สุขาวงศ์ (2537: 58) กล่าวถึงการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน
- 2) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก
- 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในกลุ่ม
- 4) ความรู้สึกของสมาชิกในขณะทำงานร่วมกัน
- 5) วิธีการทำงานของกลุ่ม
- 6) ภาวะของผู้นำภายในกลุ่ม
- 7) การตัดสินใจภายในกลุ่ม
- 8) การไว้วางใจซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่ม

จากการศึกษาดังที่ได้กล่าวข้างต้น อาจกล่าวสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพที่พึงประสงค์นั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

- 1) สมาชิกที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน
- 2) บทบาทและหน้าที่ ของสมาชิกมีความชัดเจน ทุกคนมีความเข้าใจและเคารพในบทบาทหน้าที่ของกันและกัน
- 3) สมาชิกทุกคนเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมที่ตรงกันอย่างชัดเจน
- 4) สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของกลุ่ม

4. ทักษะที่จำเป็นในการทำงานกลุ่ม

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson 1990: 40) ได้กล่าวถึงทักษะการทำงานกลุ่มที่สำคัญ สำหรับวิธีการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ดังนี้

- 1) การสร้างความคุ้นเคยและการไว้วางใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน
- 2) การพูดจาสื่อสาร สื่อความหมายต่อกันที่ชัดเจน ถูกต้องยอมรับซึ่งกันและกัน
- 3) การช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจกันและกัน ด้วยการยกย่อง ชมเชยให้กำลังใจ
- 4) การใช้ความสามารถในการยุติ เข้าใจข้อโต้แย้งระหว่างสมาชิกกลุ่ม

ทิสนา แคมณี และคณะ (2531: 36-37) ได้กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นในการทำงานกลุ่มไว้ 8 ประการได้แก่

- 1) ทักษะการวางแผนทั้งผู้นำและสมาชิกต้องร่วมกันวางแผนภายใต้การนำและควบคุมของผู้นำ
- 2) ทักษะการสื่อความหมาย การสื่อความหมายที่สมบูรณ์มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้พูด ผู้ฟังและสื่อ ดังนี้ สมาชิกทุกคนจึงต้องมีทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะการพูด ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน และทักษะการอ่าน สำหรับทักษะการพูดและการฟังมีความสำคัญและจำเป็นมากในการทำงานกลุ่ม

3) ทักษะการจูงใจ ระหว่างการทำงานหรืออภิปรายกลุ่มบรรยากาศ ของการทำงานเป็น เป็นปัจจัยสำคัญ เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน กล่าวชมเชย ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็น แรงจูงใจในการทำงานกลุ่ม

4) ทักษะการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจเป็นทักษะสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงาน เพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายมี 7 ขั้นตอน

4.1) พยายามศึกษาเรื่องที่จะตัดสินใจที่สามารถเป็นไปได้อย่างละเอียด

4.2) พยายามสำรวจเป้าหมายและคุณค่าที่เกิดจากการตัดสินใจเรื่องนั้น ๆ

4.3) พยายามชั่งน้ำหนักระหว่างคุณค่าและข้อที่เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เมื่อมีการตัดสินใจ เลือกเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4.4) พยายามค้นคว้าเรื่องราวข้อมูลใหม่ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประเมินผลการเลือก

4.5) พยายามทำความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูลใหม่ที่ได้มาเพื่อสามารถ ตัดสินใจ

4.6) สำรวจข้อดี ข้อบกพร่องเป็นครั้งสุดท้ายก่อนทำการตัดสินใจ

4.7) จัดทำรายละเอียดสำหรับการนำเรื่องที่ได้รับการตัดสินใจไปใช้ และให้ความ สนใจเป็นพิเศษในการวางแผนการทำงาน เพราะอาจมีข้อเสี่ยงต่าง ๆ มากมายเกิดขึ้น

5) ทักษะในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ทิศนา แชมมณี (2548: 47) ได้ให้ความหมายของ ความขัดแย้งว่า หมายถึง สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในตัวเอง เมื่อบุคคลจำเป็นต้องตัดสินใจเลือกระหว่าง สิ่งที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน โดยที่คู่กรณีไม่สามารถจะตัดสินใจหรือหาข้อยุติอันเป็นที่พึงพอใจของทั้ง 2 ฝ่ายได้ สาเหตุข้อขัดแย้งระหว่างบุคคล ซึ่งมีสาเหตุเกิดจากวิถีคิดที่แตกต่างกัน ความคิดเห็นที่ แตกต่างกัน การรับรู้ต่างกัน ค่านิยมต่างกัน ความมีอคติต่อกัน ผลประโยชน์ขัดกัน เป็นต้น ซึ่งพื้นฐาน ของการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งมี 3 วิธี คือ

5.1) ยุทธวิธีแบบแพ้-ชนะ คือ การแก้ปัญหาแบบนี้มักจะยุติว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะ หรืออีกฝ่ายหนึ่งแพ้

5.2) ยุทธวิธีแบบแพ้-แพ้ การแก้ปัญหานี้มักจะยุติตรงที่ทั้งสองฝ่ายต่างก็ได้ตามที่ ต้องการ มักจะใช้วิธีการแบบอมชอม หรือการหาคนกลางช่วยตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นแพ้-แพ้ หรือชนะ- แพ้ ก็ได้

5.3) ยุทธวิธีแบบชนะ-ชนะ คือ การที่ทั้งสองฝ่ายต่างก็ได้ตามที่ตนเองต้องการโดยวิธี ร่วมมือกันแก้ปัญหา และพยายามหาวิธีการที่จะสามารถช่วยให้ทั้งสองฝ่ายได้แพ้ฝ่ายใดชนะ

6) ทักษะการแก้ปัญหาเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การร่วมมือกันแก้ปัญหาเป็นกลุ่มนั้น ต้องประสบความสำเร็จมากกว่าการแก้ปัญหาเพียงคนเดียว วิธีการแก้ปัญหามีหลายวิธีแนวทางแต่ การแก้ปัญหานั้นต้องอาศัยวิธีการที่มีระบบระเบียบ ซึ่งการแก้ปัญหสำหรับผู้ที่สามารถแก้ปัญหาได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องรู้และเข้าใจปัญหาอย่างถ่องแท้ มีการรวบรวมความรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หลักการต่าง ๆ เพื่อประกอบการวางแผนแนวทางการแก้ปัญหาแล้วประเมินผลการ แก้ปัญหานั้น

7) ทักษะการประเมินการทำงานกลุ่ม การประเมินผลงานนั้นพิจารณาได้ทั้งคุณภาพของงานที่ปรากฏและคุณภาพของผู้ร่วมงาน ซึ่งทั้งสองส่วนนี้มีอิทธิพลต่อกันถ้ามีผู้ร่วมงานคุณภาพดีจะได้งานที่มีคุณภาพดี ถ้าผู้ร่วมงานไม่ดีก็จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงานให้ไม่ดี

8) ทักษะการนำเสนอผลงาน การนำเสนอผลงานเป็นขั้นตอนสุดท้าย เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวตลอดจนวิธีการต่างๆ ไปยังผู้ฟัง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและกรรมวิธีที่สามารถโน้มน้าวให้ผู้ฟังเข้าใจอย่างชัดเจนและรวดเร็ว

จากทักษะในการทำงานกลุ่มที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า มีปัจจัยมากมายที่จะทำให้ การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพ โดยต้องนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนและทักษะที่จำเป็นในการทำงานกลุ่มได้แก่ ทักษะการวางแผนทั้งผู้นำและสมาชิก ทักษะการสื่อความหมาย ทักษะการจูงใจ ทักษะการตัดสินใจและทักษะในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดรายการพฤติกรรมในการประเมินทักษะการทำงานกลุ่มใน 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านการทำงาน ด้านการอภิปราย ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง และด้านการเสนอผลงานและยอมรับมติกลุ่ม แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มประเมินโดยครู มีเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และแบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มประเมินโดยนักเรียนเป็นกลุ่มเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

5. วิธีการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม

ในการทำงานกลุ่มนั้นมีลักษณะของการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับกลุ่มหรือหมู่คณะ ซึ่งต้องอาศัยเรียนรู้และประสบการณ์ ทั้งนี้สมาชิกของกลุ่มจะต้องอาศัยพฤติกรรม บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งในด้านตัวบุคคลและส่วนรวมร่วมกันอย่างชัดเจน ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Adams and Hamm 1990:26-27; แ่งน้อย ประชาณุกุล 2548: 68) ดังนี้

1. การแบ่งกลุ่ม เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม เพราะฉะนั้นจำเป็นที่ครูจะต้องหาวิธีการแบ่งกลุ่มเพื่อเราให้เกิดความสนใจ พอใจ ที่จะกระทำกิจกรรมอื่นๆต่อไป เพราะถ้าผู้เรียนสนใจตั้งแต่ต้นแล้วการเรียนรู้ย่อมเป็นไปได้ง่าย วิธีการที่จะพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มเป็นกลุ่มด้วยวิธีการแบ่งกลุ่มหลายวิธี เช่น การใช้เกม การนับเลข การร่วมกลุ่มด้วยความสมัครใจ การแบ่งกลุ่มตามเลขที่ การแบ่งกลุ่มตามแถว ฯลฯ จากที่ผู้เรียนจับกลุ่มแล้วให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ครูกำหนด

2. การอภิปรายกลุ่ม เป็นการแบ่งกลุ่มอภิปรายตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย เพราะฉะนั้นข้อที่ไปสู่การอภิปรายต้องเราใจให้ผู้เรียน อยากที่จะค้นหาคำตอบและหลังจากที่ได้รับคำตอบแล้วผู้เรียนจำคำตอบเสนอสมาชิกได้ทราบด้วยการรายงาน

3. การใช้เกมเป็นการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มชนิดหนึ่ง ด้วยการที่ครูสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นมาให้ผู้เรียนต้องอาศัยการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะมีผลออกมาในรูปของहारแพ้ชนะช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ผลของการกิจกรรมต่าง ๆ และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

4. การฝึกให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ ละครและสถานการณ์จำลองด้วยการจัดกลุ่มมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ การแสดงตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด สำหรับบทบาทสมมติให้ใช้ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดของตน ส่วนละครต้องไม่เอาบุคลิกภาพความรู้สึกของตนเข้าไปเกี่ยวข้อง แต่สถานการณ์จำลองเป็นการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ใน

สถานการณ์นั้น ๆ กิจกรรมที่กล่าวมานี้เมื่อผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่กำหนดแล้วใช้การวิเคราะห์เพื่อสรุปประเด็นสู่เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการทักษะ เช่น ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ

5. การใช้กรณีตัวอย่าง จะช่วยพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่มได้ด้วยเช่นกัน ด้วยการใช้กรณีเรื่องราว ให้แก่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายประเด็นปัญหา ซึ่งถ้าครูนำกรณีตัวอย่างคล้ายคลึงกับชีวิตจริงเข้ามาด้วย แล้วจะทำให้ผลของการเรียนรู้และมีควมหมายมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าวิธีการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มมีหลายประการด้วยกันและสอดคล้องกับวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ในการให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม

6. ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม

หลุทัย อภิชาติพงษ์ (2550: 59) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการทำงานกลุ่มไว้ดังนี้

1) ช่วยให้เข้าใจบทบาทการทำงานกลุ่มร่วมกัน แล้วนำไปประยุกต์ใช้กับเพื่อนร่วมงาน
2) ช่วยให้รู้จักเลือก รู้จักวางจุดหมายและการเสนอแนะ ตลอดจนการประเมินผลในการแก้ปัญหาในโครงการที่จะกระทำและสามารถดำเนินการตามโครงการต่อไปได้ดี

3) ช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไวต่อปฏิภิกิริยาโต้ตอบภายในกลุ่มเพื่อเขาจะได้รับรู้ในเรื่องความรับผิดชอบของหัวหน้า ของสมาชิกดีขึ้น การโต้ตอบอย่างดีจะช่วยให้กลุ่มพัฒนาอย่างกว้างขวาง และได้รับแหล่งความรู้ของแต่ละคนในกลุ่มที่แสดงออกมา

4) ช่วยให้คนได้พัฒนาทั้งความรู้และทักษะในเรื่องของประชาธิปไตย

Young (1972: 634; จินตนา กิจบำรุง 2545: 59) ได้อธิบายถึงข้อได้เปรียบของการเรียนโดยการทำงานเป็นกลุ่มไว้ว่า

1) ครูมีโอกาสนำพลังกลุ่มของนักเรียนออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทำให้ครูมีเวลามากขึ้นในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนเพราะนักเรียนจะเป็นผู้อธิบายกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันในกลุ่มของตนเอง ในขณะที่ครูอธิบายปัญหาที่นักเรียนในกลุ่มอื่นสงสัยและแก้ปัญหาไม่ได้

2) การทำงานกลุ่มของครูมีความคล่องตัวมากขึ้น เพราะเมื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนแล้วแทนที่ครูจะต้องตอบปัญหานักเรียน 25-40คน ทั้งชั้นก็จะกลายเป็นว่าครูตอบปัญหาของกลุ่มเพียง 4-5 กลุ่มเท่านั้น ปัญหาที่จะมาถึงครู หรือที่ครูต้องอธิบายให้ฟังมักจะเป็นปัญหาที่กลุ่มช่วยกันตอบแล้วตอบไม่ได้เท่านั้น

3) บรรยากาศในการเรียนจะมีความเป็นกันเองมากขึ้น นักเรียนจะรู้สึกสบายใจและไม่เคร่งเครียดเมื่อร่วมกันทำงานกลุ่ม

4) ช่วยกันแก้ปัญหามากกว่าแสดงออกของนักเรียนบางคน เพราะการทำงานร่วมกันทำให้ทุกคนมีความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญต่อกลุ่มเท่ากัน ความเชื่อมั่นในตนเองจะถูกกระตุ้นมากขึ้นความเชื่อมั่นในตนเองนี้เริ่มขึ้นภายในกลุ่มก่อนเพราะนักเรียนส่วนใหญ่จะมีความประหม่อน้อยหรือไม่มีเลยเมื่อเสนอปัญหาข้อใจของเขาต่อกลุ่ม แต่จะเกิดความประหม่อน้อยถ้าเสนอข้อใจต่อนักเรียนทั้งชั้น

5) การเรียนเป็นกลุ่มจะช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน

6) การเรียนเป็นกลุ่มเสริมสร้างความสามัคคี การรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตนต่อกลุ่ม

6.1) ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้กว้างขวางในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

6.2) ฝึกให้นักเรียนรู้จักการเสนอแนะ และการซักถามตลอดจนส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่นักเรียนด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยให้นักเรียนทำงานกลุ่มร่วมกันเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างมาก ทั้งในด้านการปฏิสัมพันธ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ระเบียบวินัยการจัดการและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายตลอดจนส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

7. บทบาทของสมาชิกภายในกลุ่ม

ในการรวมกันเป็นกลุ่มจะต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้การเรียนการทำงานกลุ่มไปสู่เป้าหมาย ซึ่ง Adama and Hamm (1990: 26-27; แนน้อย ประชาณุกุล 2548: 68) ได้กำหนดบทบาทของสมาชิกภายในกลุ่มไว้ดังนี้

1) ผู้อำนวยความสะดวก มีหน้าที่จัดสรรงานให้กับกลุ่มทำให้ทุกคนเข้าใจในงานของกลุ่ม นำคำตอบของกลุ่มไปหาครู หลังจากระดมความคิดไปแล้ว

2) ผู้ตรวจสอบ มีหน้าที่ตรวจสอบสมาชิกกลุ่มว่าเข้าใจในงานของตนมากน้อยอย่างไรและดูว่าทุกคนเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะและข้ออธิบายของกลุ่มหรือไม่และอธิบายได้หรือไม่

3) ผู้อ่าน มีหน้าที่อ่านปัญหาหรือคำชี้แจงและแนะนำให้แก่กลุ่ม

4) ผู้บันทึก มีหน้าที่บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ของกลุ่ม

5) ผู้กระตุ้น มีหน้าที่ให้กำลังใจ แร่งเสริมแก่สมาชิกในกลุ่มเพื่อก่อให้เกิดความรู้สึที่ดีในการทำงานกลุ่มร่วมกัน

นอกจากนี้ทิตนา แคมมณี (2547: 22) ได้กล่าวถึงบทบาทของสมาชิกควรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ผู้สนับสนุน ผู้กระตุ้น เป็นผู้ที่ยพยายามกระตุ้นให้ใครๆมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะยอมรับฟังความคิดเห็น เป็นผู้ให้คำชมเชยในเวลาอันเหมาะสม แสดงความชื่นชมในสิ่งที่ผู้เสนอให้ความอบอุ่นและยอมรับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

2) ผู้ควบคุมการสนทนา เป็นผู้ที่ยพยายามจะควบคุมการสนทนาให้เป็นไปด้วยดี ไม่ให้ออกนอกทาง พยายามควบคุมกลุ่มให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย

3) ผู้ประนีประนอม เป็นผู้ที่คอยระล่อมไกล่เกลี่ยและหาทางแก้ปัญหา เมื่อสมาชิกกลุ่มเกิดความคิดเห็นขัดแย้งกัน

4) ผู้สังเกตการณ์ และให้คำติชม เป็นผู้คอยสังเกตกระบวนการของกลุ่มและบอกกลุ่มให้ทราบเพื่อประเมินประสิทธิภาพการทำงานร่วมกัน

5) ผู้ผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นผู้ที่ยช่วยให้กลุ่มเกิดบรรยากาศ ที่ดีด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นสร้างอารมณ์ขันในเวลาทีทุกคนกำลังตึงเครียด และมีอารมณ์ขัดแย้งกับเป็นผู้ช่วยรักษาบรรยากาศในการทำงานของกลุ่ม

8. การประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม

การที่ผู้เรียนจะมีทักษะในการทำงานกลุ่มได้นั้น จะต้องพิจารณาที่ผลงานของกลุ่ม พฤติกรรมการทำงานกลุ่มในเรื่องของความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการ สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (2549) ได้เสนอแนวทางในการประเมินผลดังต่อไปนี้

1) การสังเกตพฤติกรรม เมื่อมีการมอบหมายงาน ให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งในกิจกรรมการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ทั้งในด้านบทบาทสมาชิก (ผู้นำ/ผู้ตาม) และวิธีการทำงานของกลุ่ม

2) การซักถาม เป็นวิธีการที่จะช่วยให้รู้พฤติกรรมการทำงาน ในขณะที่ครูไม่ได้สังเกตด้วยตนเอง

3) การให้ผู้เรียนประเมินผลงาน ให้เพื่อนผู้เรียนประเมิน การทำงานของสมาชิกกลุ่ม และให้ผู้เรียนประเมินตนเองตามรายการที่ครูกำหนด ซึ่งควรประเมิน ทั้งด้านเนื้อหาหรือผลงานที่กลุ่มเรียนรู้ว่าตนเองเข้าใจเนื้อหาที่ศึกษามากน้อยเพียง ต้องการความช่วยเหลือจากกลุ่มหรือไม่ อย่างไร ด้านบทบาทของสมาชิกของกลุ่ม ตนได้ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มหรือไม่ ได้ร่วมปฏิบัติบทบาทที่เหมาะสมหรือไม่ ด้านการทำงานของกลุ่มเป็นอย่างไร มีข้อควรปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร การประเมินดังกล่าวควรทำทุกครั้งที่มีการปฏิบัติงานกลุ่ม โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนทราบพัฒนาการของตนเอง และฝึกการยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ด้วย

4) การประเมินด้วยผลงาน ใช้วิธีการตรวจผลงาน จากการปฏิบัติงานกลุ่มของผู้เรียน ผลงานที่ควรตรวจได้แก่ สมุดจดงานของกลุ่ม การรายงานของกลุ่มและผลงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งต้องดำเนินควบคู่กันไป การบูรณาการการวัดและการประเมินผลกับการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลายประการ อาทิ ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะช่วยติดตามกำกับดูแลความก้าวหน้าของผู้เรียน นำผลมาปรับแนวทางการจัดกิจกรรม ให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนตระหนักในความสามารถ และพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีคุณธรรมสามารถค้นหาความรู้ใหม่ และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินทักษะการทำงานกลุ่มโดยประเมินการทำงานกลุ่มของผู้เรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมการทำงานกลุ่มบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อนำไปประเมินทักษะการทำงานกลุ่มและประเมินด้วยผลงานที่ได้จากการปฏิบัติการทำงานกลุ่มของนักเรียนและกำหนดตัวบ่งชี้ที่ต้องการสังเกตเพื่อประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดประเมินรายการพฤติกรรม ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านการทำงาน ด้านการอภิปราย และด้านการแก้ปัญหา ความขัดแย้งแบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มประเมินโดยครู มีเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนรูบริก (Rubric Scale)

ความพึงพอใจของนักเรียน

1. ความหมายของความพึงพอใจ ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ (Satisfaction) ไว้ดังนี้

Good (มยุรี ศรีคะณย์. 2547: 91 อ้างอิงมาจาก Good. 1973: 161) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ หรือระดับความพึงพอใจที่มีผลจากความสนใจ และเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

Wexley and Yukle (ดารี มุศรีพันธุ์. 2545: 39; อ้างอิงมาจาก Wexley and Yukle. 1984: 44) ได้ให้อธิบายความหมายของความพึงพอใจ ไว้ว่า ความพึงพอใจคือทัศนคติโดยทั่ว ๆ ไปของบุคคลที่จะนำไปสู่การประเมินผลและความคาดหวังต่องาน

ลักขณา สิริวัฒน์ (2539: 132) ได้กล่าวถึงความพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์ และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ประสาธา อิศรปริดา (2541: 300) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิตที่มีผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการของมนุษย์ และเป็นพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ศรีสุตา ญาติปลื้ม (2547: 69) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบ พอใจ หรือเป็นเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังในทางที่ดีทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจเป็นความรู้สึกเมื่อได้รับความสำเร็จความต้องการหรือแรงจูงใจ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึก ทำที่ของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ที่เอนเอียงไปในทางบวก ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา หลังจากที่ได้รับผลประโยชน์ในสิ่งที่ตรงตามความต้องการ หรือเป็นความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียน จึงหมายถึงความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในการวิจัย กำหนดประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิควิธีสอน ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ เทคนิคการใช้สื่อการสอน เป็นต้น

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

Barnard (Barnard. 1968: 339) กล่าวว่าบุคคลจะมีความพึงพอใจต่อการทำงานหรือทำกิจกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของสิ่งจูงใจ 8 ประการ คือ

- 1) สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงินทอง สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้
- 2) สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคล ได้แก่ ชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจพิเศษ ตำแหน่ง
- 3) สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการทำงาน
- 4) สิ่งจูงใจที่เป็นอุดมคติ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือ ความรู้สึกที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่
- 5) สิ่งจูงใจที่เป็นความดึงดูดใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์อันมิตรในหมู่เพื่อนร่วมงาน การยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
- 6) สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงาน ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และให้สอดคล้องกับทัศนคติของแต่ละบุคคล
- 7) สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ได้แก่ การมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมงานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้น
- 8) สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความพอใจของบุคคลที่ได้อยู่ร่วมกับการรู้จักอย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียว ความร่วมมือในการทำงาน

วัลยา บุตรดี (ดารี มุศรีพันธ์. 2545: 42; อ้างอิงมาจาก วัลยา บุตรดี. 2531: 12) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นเครื่องมือกระตุ้น เพื่อให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (Material Inducement) สิ่งเหล่านี้ ได้แก่ สภาวะทางกายภาพที่ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน เงินทอง สิ่งของ และสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่วัตถุ (Personal Non- Material Opportunities) เช่น อำนาจ เกียรติภูมิ การใช้สิทธิพิเศษมากกว่าคนอื่น

2) สภาพทางกายภาพที่พึงปรารถนา (Desirable Physical Condition) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสุขในการทำงาน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงาน ความพร้อมของเครื่องมือ

3) ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (Ideal Benefactions) หมายถึง การสนองความต้องการด้านความภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การแสดงความภาคภูมิใจต่อองค์กรของตน

4) ความดึงดูดใจทางสังคม (Associational Attractiveness) หมายถึง การมีความสัมพันธ์ของบุคคลในหน่วยงาน การอยู่ร่วมกัน ความมั่นคงของสังคมจะเป็นหลักประกันในการทำงาน

5) การปรับทัศนคติและสภาพของงานให้เหมาะกับบุคคล (Adaptation of Condition to Habitual Method and Attitudes) คือ การปรับปรุงตำแหน่งให้เหมาะสมให้สอดคล้องกันระหว่างงานกับคน

6) โอกาสในการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Opportunity of Enlarged Participation) คือ เปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมในการทำงาน จำทำให้เขาเป็นผู้มีความสำคัญในหน่วยงานทำให้บุคคลมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานจะต้องเป็นสิ่งจูงใจที่อาจจะมาจากวัตถุ หรือโอกาสของบุคคลในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดความสุขในการทำงานทั้งนี้อาจเกิดจากการสนองความต้องการด้านความภูมิใจที่ได้แสดงฝีมือ การแสดงความภาคภูมิใจต่อองค์กรของตน

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติจะเกิดความพึงพอใจในกิจกรรมหรือการทำงานนั้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจที่มีอยู่ในงานนั้น การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้มีผู้ทำการศึกษาค้นคว้าจนเกิดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ดังนี้

Herzberg (ทองอินทร์ ภูมิประสาท. 2547: 55; อ้างอิงมาจาก Herzberg.: 113-115) ได้กล่าวว่าจากการที่เขาได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานไว้ 2 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงานซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือลักษณะของความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน และมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

Scott (ศุภศิริ โสมาเกต. 2544: 52; อ้างอิงจาก Scott. 1970: 124) ได้เสนอแนวคิดในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลทางปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

- 1) งานควรมีความสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานจะมีความหมายต่อผู้ทำ
- 2) งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อให้ได้ผลในการสร้างแรงจูงใจภายใน เป้าหมายของงานต้องมีลักษณะดังนี้
 - 3.1) คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
 - 3.2) ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จจากการทำงานโดยตรง
 - 3.3) งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

จากแนวคิดของScott สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ สรุปแนวทางในการปฏิบัติได้ดังนี้

- 1) ศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และระดับความสามารถหรือพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน
- 2) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบการ และมีการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและกำหนดเป้าหมายในการทำงานสะท้อนผลงานและการทำงานร่วมกันได้

ใกล้รุ่ง นครานากุล (2547: 54) ได้นำแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับความพึงพอใจมาประยุกต์ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากเห็นว่าความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ตีรับมอบหมาย หรือต้องปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนดังนั้น ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นในผู้เรียน ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีการ ดังนี้

- 1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียน
- 2) จัดหาอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน
- 3) ให้นักเรียนได้รับผลตอบแทนภายใน จากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยการให้รางวัลในที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดี เช่น ความรู้สึกในความสำเร็จของตนเองที่สามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ ได้ ความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ
- 4) เมื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน ครูผู้สอนอาจให้ผลตอบแทนภายนอก เช่น คำชมเชย รางวัล หรือให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพึงพอใจ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การที่ผู้ปฏิบัติจะเกิดความพึงพอใจในกิจกรรมหรือการทำงานนั้น มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือและความก้าวหน้าในตำแหน่งของงานและโอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต

4. การวัดความพึงพอใจ

เผชิญ กิจกรรมการ (ทองอินทร์ ภูมิประสาท. 2547: 57; อ้างอิงมาจาก เผชิญ กิจกรรมการ. 2542: 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดของแฮทฟิลด์ และฮิวแมน (Hayfield and Human) ที่ได้พัฒนาแนวคิดของนักวิจัย ต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

- 1) ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
- 2) ความสนุกสนาน/ความไม่สนุกสนาน
- 3) สภาพโล่ง/สภาพสลับ
- 4) ความท้าทาย/ไม่ท้าทาย
- 5) ความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

- 1) ถือเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล
- 2) มาก/น้อย
- 3) ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
- 4) เป็นทางบวก/เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบด้านการเลื่อนตำแหน่ง ประกอบด้วย

- 1) ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
- 2) เชื่อถือได้/เชื่อถือไม่ได้
- 3) เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ
- 4) เป็นเหตุเป็นผล/ไม่เป็นเหตุเป็นผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านนิเทศ / ผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย

- 1) อยู่ใกล้/อยู่ไกล
- 2) ยุติธรรมแบบจริงจัง/ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง
- 3) เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
- 4) เหมาะสมทางคุณสมบัติ/ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน ประกอบด้วย

- 1) เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
- 2) จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน/ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อนร่วมงาน
- 3) สนุกสนานร่าเริง/ไม่สนุกสนานร่าเริง
- 4) ดูน่าสนใจ เอาจริงเอาจัง/ดูเหน้อยหน้า

บุญเรือง ขจรศิลป์ (ใกล้รุ่ง นครวานากุล. 2547: 70; อ้างอิงจาก บุญเรือง ขจรศิลป์. 2528: 137) ได้กล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจ โดยสรุปไว้ว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดด้านทัศนคติ หรือเจตคติที่เป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกที่ค่อนข้างซับซ้อน ยากที่จะวัดได้โดยตรง ดังนั้น การวัดความพึงพอใจจึงใช้การวัดโดยอ้อมด้วยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน แต่การวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัด คือการวัดจะเกิดความคลาดเคลื่อนได้ตลอดเวลาที่วัด ถ้าบุคคล

แสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงซึ่งความคลาดเคลื่อนดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัดทั่ว ๆ ไป

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียน จะมีความสัมพันธ์กันทางบวกทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์ของการเรียนรู้ นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียน เพื่อส่งเสริมความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ ด้านเทคนิคใช้สื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

1.1 การเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยสมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกันทางเพศ เชื้อชาติ และความสามารถทางการเรียน ผู้เรียนมีทักษะการทำงานกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

อังคณา ชัยมณี (2540) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียน หลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าเกณฑ์ การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และยังพบว่านักเรียนบางส่วนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และบางส่วนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโปรแกรมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

ชนิสรา ตูโตลา (2540) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้กับการสอนตามปกติในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 8 ประเทศเพื่อนบ้าน ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบ TGT สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อน ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ แบบ TGT ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมพร ศิลาทอง (2541: 62) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนแบบร่วมมือแบบ STAD กลุ่มทดลองสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือแบบ STAD โดยแบ่งเป็น 9 กลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน กลุ่มควบคุมสอนโดยใช้การสอนตามคู่มือครูผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือแบบ STAD กับนักเรียนที่เรียนโดยใช้คู่มือครูมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและเจตคติ

อรุณศรี เหลืองธานี (2542: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนตามแผนการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนมีความรู้สึกรักภูมิใจและมั่นใจตัวเองมากขึ้น นอกจากนี้นักเรียนมีการอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น มีความสุข สนุกกับการคิดโจทย์ปัญหาร่วมกัน มีการอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟังโดยการอธิบายที่แตกต่างกันไปทำให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ในกลุ่มมากขึ้น

วรารณณ์ บรรดิ (2543) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ มีพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา

มยุรา สมบูรณ์ (2547: 79-81) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการทำยาสระผมจากสมุนไพร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 6 จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA เรื่องการทำยาสระผมจากสมุนไพร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบวัดผลภาคปฏิบัติ แบบวัดความพึงพอใจ ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA เรื่องการทำยาสระผมจากสมุนไพร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.76/89.46นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับดีมากที่สุด

รุ่งลาวัลย์ เต็มทำรัมย์ (2547: 108-110) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่องโคลงโลกนิติ วิชาภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง โคลงโลกนิติ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA เรื่องการทำยาสระผมจากสมุนไพร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.24/84.52 ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .7703 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับดีมาก

อรพรรณ ไชยสิงห์ (2547: 126-128) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้รูปแบบ (CIPPA Model) เรื่องโลกและการเปลี่ยนแปลง วิชาวิทยาศาสตร์ โดยทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ แบบสำรวจกลุ่ม แบบสัมภาษณ์ครู ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า แบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน แบบบันทึกการใช้แผนการเรียนรู้ แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน แบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียน แบบฝึกหัดท้ายแผนการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซิปปา สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกับครูและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี นักเรียนรู้จักการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.84 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ธนพงศธร ดวงพระเกษ (2550: 79-82) ได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง เพศศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านมะเกลือ-โนนทอง จังหวัดชัยภูมิจำนวน 30 คน มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา 3) ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ พบว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ แบบซิปปา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.33/80.86 ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.8225 นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.25 และนักเรียนมีเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาอยู่ในระดับดี

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการทำงานกลุ่ม

ปาริชาติ จิตรฉ่ำ (2540: 92) ศึกษาการเรียนรู้ร่วมมือ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ เจตคติ และทักษะการทำงานร่วมกัน ในวิชาสังคมศึกษา (ส 504) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งใช้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้แผนการเรียนรู้ที่ต่างกัน พบว่า

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองในแผนการเรียนรู้ ของทั้ง 2 แผนการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

2) เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือ แผนการเรียนรู้ที่ 1 และแผนการเรียนรู้ที่ 2 ไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนทั้งสองแผนการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนแบบร่วมมือ และเนื้อหาวิชา มีการฝึกงานทักษะการทำงานร่วมกัน รวมทั้งมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

3) ทักษะการทำงานร่วมกัน ของนักเรียนในแผนการเรียนรู้ที่ 1 และ 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งวิธีการเรียนแบบร่วมมือ เป็นวิธีที่ฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน ได้เป็นอย่างดี รู้จักให้ความสำคัญแก่ตนเอง และผู้อื่นมากขึ้น อันจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

อรอุมา คำประกอบ (2550: 112) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ พบว่านักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนแบบ

ร่วมมือมีพฤติกรรมการทำงานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สมาชิกทุกคนในกลุ่มตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองและพยายามปฏิบัติตนในการทำงานกลุ่มในฐานะสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

สุขสันต์ หัตถสาร (2550: 110) ได้ศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงานกลุ่ม การเห็นคุณค่าในตนเอง และเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านอากาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 3 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ มีประสิทธิภาพ 85.96/87.77 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าการเรียนแบบร่วมมือสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งในห้องเรียนนอกห้องเรียน มีการเสนอแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลาย จากการสังเกตทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน พบว่าทักษะการทำงานของนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 86.27 อยู่ในระดับดีมาก การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนหลังเรียนอยู่ในระดับสูง เจตคติต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมืออยู่ในระดับดีมาก

จากรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นเนื่องจากผู้เรียนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าพื้นฐานในการทำงานกลุ่มย่อมจะต้องอาศัยความร่วมมือ ความรับผิดชอบและความเสียสละ จากสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่ม ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรฝึกหัดให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานกลุ่มและเกิดทักษะในการทำงาน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนแบบร่วมมือมีนักการศึกษา ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

Mulryyan (Mulryyan. 1992: 261-273) ได้พัฒนารูปแบบการสอนโดยให้นักเรียนเรียนรู้แบบร่วมมือกันภายในกลุ่มเล็กที่เน้น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเกรด 5-6 ในวิชาคณิตศาสตร์ พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการแก้ปัญหาและมีส่วนร่วมช่วยเหลือกันเองในการเรียนรู้เนื้อหา นักเรียนในกลุ่มเก่งมีการตอบสนองที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงกลุ่มในการทำงาน ส่วนนักเรียนกลุ่มอ่อนสามารถเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น

Miller (Miller. 1997: 4679-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำนิยามและความเชื่อของครูวิชาคณิตศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 คน คนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ การฝึกแก้ปัญหาของครู และวิธีที่ครูสอนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยการสัมภาษณ์ครูแต่ละคน 3 ครั้ง และสังเกต 1 ครั้ง ในระหว่างบทเรียนการแก้ปัญหา ข้อมูลซึ่งประกอบด้วยคำถอดเทปบันทึกเสียง บันทึกภาคสนาม และรายการตรวจสอบการแก้ปัญหาซึ่งตรวจเช็คครบถ้วนนำมาใช้เตรียมกรณีศึกษา ในขณะที่คำนิยามการฝึกและการสอนของครูต่างกัน ข้อค้นพบยังคงที่ในแต่ละกรณี ผลการศึกษาบ่งชี้ว่า ครูได้รับการสอนมาอย่างไร และครูได้เรียนรู้อะไรมาในฐานะนักเรียนก็สัมพันธ์กับวิธีที่ครูสอนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์นั่นเอง

Kim (Kim. 1998: 271-A) ได้ศึกษาเกมขนาดใหญ่และการแข่งขันแบบผูกขาดความคงอยู่ ความต่อเนื่อง และความหลากหลายของความเสมอภาค (ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ทฤษฎีเกม) ประกอบด้วยความเรียงที่อิสระขาดจากกัน แต่มีความสัมพันธ์กับจำนวน 2 เรื่อง ความเรียงอันแรกได้แนะนำให้รู้จักกับกลุ่มของเกมขนาดใหญ่ที่มีลักษณะพิเศษที่มีการกำหนดพื้นที่ทางเรขาคณิตของผู้เล่น ความสนใจที่สำคัญของพวกเราเป็นสิ่งที่มีความอยู่ ประเด็นการนำเสนอความคงอยู่ของความเท่า

เทียบกันที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องของ Nash สำหรับเกมที่มีความต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการกล่าวถึงความคงอยู่ของสถานการณ์ที่มีความเท่าเทียมกันในตัวผู้เล่นกับคุณลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันในการเลือกที่เหมือนกัน ผ่านกระบวนการนี้พวกเขาได้สร้างรูปเรขาคณิตบนพื้นที่ของฟังก์ชันที่มีความต่อเนื่องกันตามความเห็นจริงเชิงคุณค่าที่ได้รับการนิยามด้วยพื้นที่ของการแสดงและทำการพัฒนาเครื่องมือทางเทคนิคที่จำเป็นก่อนที่จะทำการพิสูจน์เกี่ยวกับ 1) ความคงอยู่ของความเท่าเทียมกันที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องของ Nash และ 2) ความคงอยู่ของความเท่าเทียมกันที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องที่เป็นระบบของ Nash ภายใต้ข้อสันนิษฐานที่เพิ่มเติมเข้า นอกจากนี้พวกเขาได้รับผลลัพธ์เกี่ยวกับความคงอยู่ของความเท่าเทียมกันที่สามารถวัดได้สำหรับเกมที่สามารถวัดได้ซึ่งเป็นที่ที่ลักษณะทั่วไปมาอย่างชัดเจนว่า ตัวทฤษฎี 2 ของ Rath (1992)

สำหรับข้อความที่ 2 เริ่มต้นด้วยแบบจำลองของการแข่งขันแบบผูกขาดกำไร ที่ได้รับการนำเสนอโดย Kumer และ Sutterwaite (1985) การทำให้เกิดความตระหนักว่าเกมขนาดใหญ่จัดเตรียมขึ้นมาตามกรอบแนวธรรมชาติ สำหรับแบบจำลองนี้ได้นำเสนอสูตรที่ได้รับการแก้ไขใหม่และนำมาใช้พิสูจน์ของความเท่าเทียมกัน ในขณะที่กำลังแบ่งสรรด้วยข้อสันนิษฐานเชิงหน้าที่ของ Kumer และ Sutterwaite รวมทั้งได้ทำการขีดเส้นใต้ที่ข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญของความคงทนที่ทางด้านโครงสร้างของความเท่าเทียมกันที่ต้องการความมีขอบเขตจำกัดของชุดการกระทำที่มีความเท่าเทียมกัน ความคงที่เชิงโครงสร้างร่วมกับแนวคิดที่มีความต่อเนื่องกันของการตอบสนองร่วมกันของ Nash โดยพิสูจน์ให้เห็นสิ่งต่อไปนี้ 1) ความต่อเนื่องกันในครั้งที่ต่ำกว่าของการตอบสนองร่วมกันของ Nash มีค่าเท่ากับกับความคงที่เชิงโครงสร้างของความเท่าเทียมกันทั้งหมดและ 2) ความต่อเนื่องกันในครั้งที่สูงกว่า มีนัยสำคัญต่อความคงที่ของความเท่าเทียมกันที่คงที่ทางโครงสร้าง ต่อจากนั้นได้นำเอาทฤษฎีแม่บททางด้านความต่อเนื่องในครั้งที่สูงกว่าของการตอบสนองร่วมกันของ Nash มาใช้ ซึ่งสามารถนำเสนอให้เห็นคุณลักษณะที่แตกต่างกันของความคงที่เชิงโครงสร้าง

White (2003: 2012-A) ได้ทำการสำรวจถึงวิธีการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ในห้องเรียน ระดับเกรด 2 ในโรงเรียนแถบเขตเมืองคูคในรัฐอิลลินอยส์ โดยได้ทำการวิเคราะห์ผลของเนื้อหาวิชาที่ใช้กับเด็ก ซึ่งถูกจากพฤติกรรมและเจตคติต่อการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ระดับเกรด 2 จำนวน 6 ห้องเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ทั้งเนื้อหาวิชาและเพลงเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ในกิจกรรมการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าจำนวน 7 สัปดาห์รวมทั้ง และ Post-test และการสำรวจเจตคติ ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนน Post-test ดีขึ้น หลังจากที่ใช้เพลงในการสอนเนื้อหาวิชาและกลุ่มควบคุมแม้เริ่มต้นจะมีคะแนน Pre-test ต่ำกว่ากลุ่มทดลอง แต่ก็มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดี ซึ่งคะแนน Post-test นั้น ใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง สำหรับด้านเจตคติแม้จะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่จากรายงานของครูทำให้ทราบว่าเด็กนักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีความสุขกับการใช้ศิลปะด้านภาษาในหลักสูตรคณิตศาสตร์

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือดังกล่าว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าให้ผลสอดคล้องกัน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และรูปแบบของการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนยังมีรูปแบบที่น่าสนใจสนุกสนานและไม่น่าเบื่อ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเอา กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ มาใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

2.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา

สรุปงานวิจัยต่างประเทศที่สนับสนุนแนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ โมเดลชิปปา ดังนี้

Confer (Confer. 2000: 215-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกระบวนการ เปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานของครู การนำไปสู่วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง (CIPPA Model) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพอธิบายถึงความเข้าใจของนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 42 คน และครูอีก 6 คนในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง โดยมีสมมติฐานการวิจัยว่า ชั้นเรียนเหล่านั้นน่าจะประสบความสำเร็จได้มากขึ้น ถ้าหาก นักเรียนเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ และการสังเกตชั้นเรียนทำให้พบว่า ครูกลับยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติใน เรื่องเกี่ยวกับลักษณะของชั้นเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่า เมื่อครูไม่สามารถ พัฒนาพื้นฐานทางด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ได้อย่างเหมาะสม ครูก็จะมี ความเข้าใจที่ผิด จนนำไปสู่การออกบทบัญญัติของวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมด้วย ประการที่สองพบว่า ถ้าจัดอบรมให้ครูได้เรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับ วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเน้น ผู้เรียน เป็นศูนย์กลางแล้ว จะมีผลทำให้ครูเหล่านั้นมีความเข้าใจทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น ประการที่สามพบว่า ถ้าหากครูมีความเข้าใจในด้านทฤษฎีอย่างถูกต้อง ก็ จะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน การวิจัยครั้งนี้ยังได้พบว่า มีตัวชี้วัดระดับ ของความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะของชั้นเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วย ซึ่งตัวชี้วัด ดังกล่าวนี้อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายถึงลักษณะของความต้องการด้านการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้น และการสนับสนุนให้ครูได้สร้างกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นชั้นเรียนแบบเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางนั่นเอง

Hayek (Hayek. 2001: 245-A) ได้ศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง(CIPPA Model) เพื่อศึกษาลักษณะของการเป็นวิทยาลัยที่มีศักยภาพในการบริหารงานสูง วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อสำรวจวิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อศึกษา ลักษณะของการเป็นวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพในการบริหารงานสูง การวิจัยจึงพยายามที่ จะศึกษาลักษณะของสถาบันที่มีการปฏิบัติงาน ซึ่งผิดไปจากสถาบันที่มีศักยภาพในการบริหารงานสูง โดยทั่ว ๆ ไปโดยพิจารณาจากผลการวิจัย และนักศึกษาของวิทยาลัยเป็นสำคัญ กล่าวคือการวิจัย พยายามที่จะทำการขยายผลการปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อให้ได้มาซึ่ง บุคลากร และความก้าวหน้าในวงการของการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (Astin, 1993 ;Pascarella & Terenzini, 1991) การวิจัยยังได้ทำการทดสอบความเชื่อมโยงระหว่างวิธีการสอนแบบเดิม และการ ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพสูงโดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วย

ผลการวิจัยพบว่า การใช้วิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถนำไปสู่ การปฏิบัติงานที่มีศักยภาพสูง และเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีคุณภาพซึ่งตรงข้ามกับวิธีการแบบเดิม ๆ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีได้ต้องการให้สถาบันมีความใหญ่โตหรือมีชื่อเสียง แต่อย่างไรก็ตามก็พบว่า

ปัจจัยทางด้านสถาบัน ยังเป็นสิ่งสำคัญที่มีส่วนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ เช่น อัตราส่วนระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ ทุนการศึกษา อาณาเขต พื้นที่ใช้สอย ชื่อเสียงทางด้านวิชาการและอัตราของผู้จบการศึกษา สุดท้ายพบว่า ถึงแม้ว่าวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยทุกแห่งที่ถูกศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะมีการปฏิบัติงานที่จัดว่ามีประสิทธิภาพสูงแล้วก็ตาม แล้วพวกเขายังได้จัดห้องไว้ให้กับนักศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาได้ใช้ ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยตนเอง

Mathues (Mathues. 2003: 1208-A) ได้ศึกษาประสิทธิผลของกลยุทธ์การอภิปรายซึ่งชูปและไรต์ (Shoop and Wright) จัดขึ้นเพื่อการสอนและการดำเนินการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการศึกษาสุ่มนักเรียนระดับเกรด 5 จากโรงเรียนหนึ่ง แล้วจัดให้เข้าอยู่ในชั้นเรียนหนึ่งในสองชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ นักเรียนจำนวน 22 คน ในชั้นเรียนหนึ่งเรียนและประยุกต์ใช้กลยุทธ์การอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนชั้นเรียนที่สองซึ่งมีนักเรียนจำนวน 19 คน เรียนโมโนทัศน์วิทยาศาสตร์เดียวกันจากครูที่ใช้วิธีการสอนแบบเดิมตามที่ แคชเดน (Cazden) ได้อธิบายไว้ว่า เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้เกิดผลความแตกต่างในความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จะเข้าใจโมโนทัศน์วิทยาศาสตร์ ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างอิสระพบว่า ในขณะที่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนความสามารถเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มของผู้ถูกทดลอง ซึ่งวัดด้วยแบบทดสอบความสามารถทางจิตใญ่ฉบับมาตรฐานนั้น คะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดลองของกลุ่มที่สอนแบบเดิมสูงกว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดลองของกลุ่มที่สอนด้วยการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการดำเนินการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม พบว่า คะแนนทดสอบเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยหลังการทดลอง สรุปได้ว่า ระเบียบวิธีการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจโมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยโมเดลชิปปา (CIPPA Model) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้โดยการปฏิบัติ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ได้ผ่านกระบวนการคิดเกิดความเข้าใจ สามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับวิธีการเรียนด้วยโมเดลซิปปา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย และการวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 13 โรงเรียน 40 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 1,075 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านด่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 33 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่ม หลายขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีสุ่มกลุ่มจาก 13 โรงเรียน ได้มา 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนชุมชนบ้านด่าน และสุ่มครั้งที่ 2 โดยวิธีการสุ่มกลุ่มจาก 3 ห้องเรียน ได้มา 2 ห้องเรียน เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลอง โดยใช้วิธีการจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

- 2.1 กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือ
 - 2.2 กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปา
- ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีคะแนนก่อนเรียนที่ไม่แตกต่างกัน (ภาคผนวก ง หน้า 190)

แบบแผนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งดำเนินการทดลองโดยประยุกต์ตามแบบการทดลอง Randomized Control Group Pretest-Posttest Design (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550: 337) ซึ่งมีรูปแบบวิจัย ดังนี้

ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง

การกำหนดการเข้ากลุ่ม	สอบก่อน	ตัวแปรต้น	สอบหลัง
(R) E	T _{1E}	X	T _{2E}
(R) C	T _{1C}	A	T _{2C}

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

(R) E แทน กลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

(R) C แทน กลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา

T_{1E} แทน การสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

T_{1C} แทน การสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา

T_{2E} แทน การสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

T_{2C} แทน การสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา

X แทน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

A แทน การจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประกอบการศึกษาวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลซิปปา
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียน ด้วยโมเดลซิปปา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของนักการศึกษา และนักจิตวิทยาเกี่ยวกับการสอนแบบร่วมมือและวิธีการสอนต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ

1.2 พิจารณากำหนดวิธีการสอน โดยคำนึงถึงกระบวนการเรียนการสอนและผลที่จะเกิดกับผู้เรียนตลอดจนความเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม การปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการพึ่งพาอาศัยกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน

1.3 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ที่เหมาะสมตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของระดับประถมศึกษาปีที่ 5

1.4 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสาระที่ 4 เรื่อง ประวัติศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของเวลา และลำดับเหตุการณ์ ในประวัติศาสตร์ โดยสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยแต่ละกลุ่มสาระใช้เวลาทดลอง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน ๆ ละ 1 คาบ ๆ ละ 50 นาที รวม 32 คาบ ซึ่งกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลอง ที่ 2 ใช้เนื้อหาเดียวกัน

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 8 แผน โดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ 3 เทคนิค ประกอบไปด้วย เทคนิค Jigsaw, เทคนิค STAD และเทคนิค TGT โดยมีรายละเอียดหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และเวลาเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์

ที่	หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	เทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	เวลา/ชั่วโมง
1	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง-วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น	เทคนิค STAD	2
		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง-หลักฐานทางประวัติศาสตร์	เทคนิค STAD	2
		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง-หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาท้องถิ่น	เทคนิค STAD	2
		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง-การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นโดยอ้างอิงจากหลักฐาน	เทคนิค Jigsaw	2
		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง-กิจกรรมเสริมทักษะความรู้การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น	เทคนิค Jigsaw	2
		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง-การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล	เทคนิค TGT	2

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	เทคนิคในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	เวลา/ชั่วโมง
		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง-ความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ เรื่องราวในท้องถิ่น	เทคนิค TGT	2
		แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง-กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ท้าย หน่วยการเรียนรู้	เทคนิค TGT	2

2. การหาคุณภาพแผนการสอนแบบร่วมมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สารสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ จำนวนทั้งสิ้น 8 แผน

2.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 3 ท่าน และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ตลอดจนตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม และชี้แนะข้อบกพร่องพร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่า IOC = 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 181)

2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 โดยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 33 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของกิจกรรมการเรียนรู้กับเวลาที่กำหนด รวบรวมข้อบกพร่องต่าง ๆ ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เพื่อดูความเหมาะสมของเวลาในการทำกิจกรรม การเรียนรู้ ภาษาและสื่อที่ใช้ ผลการทดลองใช้ปรากฏว่า ระยะเวลาการจัดกิจกรรมตามแผนมีความเหมาะสม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียนให้ปรับปรุงเป็นภาษาเขียน ให้มากขึ้น สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเข้าใจง่าย ผู้ศึกษาค้นคว้าข้อบกพร่องที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไปจัดการเรียนรู้เพื่อทำการวิจัยต่อไป

3. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบโมเดลชิปปา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการ หลักการ หลักทฤษฎีและเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา (ทีศนา แชมมณี. 2545: 280-282)

3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ศึกษาเนื้อหาสาระ เรื่อง ประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าแบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 แผน ใช้เวลา 16 คาบ หน่วยการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เช่นเดียวกันกับแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ แต่ใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกัน

3.3 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา เรื่อง ประวัติศาสตร์ จำนวน 8 แผน ใช้เวลา 16 คาบ โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม เพื่อสำรวจความพร้อมในการเรียนรู้ใหม่โดยใช้วิธีการเล่นเกมส์ ถาม – ตอบ ทำใบงาน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ โดยการใช้วิธีเตรียมกิจกรรมในรูปแบบใบงานให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคล

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงข้อมูล/ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่แท้จริงในเรื่องที่ศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองและจดจำการเรียนรู้ได้ดี โดยใช้วิธีฝึกกระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้มุมมองที่แตกต่างไปจากตนเอง ช่วยให้ความคิดกว้างขึ้น ลึกซึ้งขึ้น โดยใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่ม เทคนิคการอภิปราย การตอบคำถาม การประเมินผลงานของสมาชิกในกลุ่มและต่างกลุ่ม

ขั้นที่ 5 จัดระเบียบความรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียน เห็นภาพของสิ่งเรียนรู้ และจดจำความรู้ได้ดี สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างสะดวก โดยใช้วิธีร่วมกันบันทึกการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 แสดงผลงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถของตนเองโดยให้ผู้เรียนแสดงออกโดยวิธีหลากหลายตามความสามารถ เช่น การเสนอผลงานอภิปรายหน้าชั้นเรียน การจัดป้ายนิเทศ การทำแบบฝึกหัด เป็นต้น

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

3.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการวัดประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เที่ยงตรงตามโครงสร้าง แล้วนำคำแนะนำที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน ด้วยโมเดลซิปปา และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่าการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่า IOC = 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 182)

3.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน โรงเรียนบ้านอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของเวลา ภาษา สื่อ ความเหมาะสมของกิจกรรม พบว่ามีการใช้ภาษาไม่ชัดเจนบางส่วนและบางแผนการจัดการเรียนรู้จัดกิจกรรมไม่ทันเวลา จึงได้นำข้อบกพร่องเหล่านี้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไปจัดการเรียนรู้เพื่อทำการวิจัยต่อไป

4. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับการเรียนการสอน

4.2 วิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรม โดยจำแนกเนื้อหาออกเป็นเนื้อหาย่อย ๆ ส่วนพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์

4.3 กำหนดรูปแบบของข้อทดสอบ โดยเลือกชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ

4.4 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกข้อสอบโดยเขียนข้อคำถามตามสัดส่วนของ ข้อสอบให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน และให้ครอบคลุมตามจุดประสงค์และพฤติกรรมที่ต้องการ วัด วิชาประวัติศาสตร์ ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำความรู้ไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์จากเนื้อหา ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาสร้างแบบทดสอบเป็น แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีสัดส่วนดังนี้

ตาราง 6 แสดงจำนวนข้อสอบที่สร้างไว้ก่อนนำไปหาคุณภาพและจำนวนข้อสอบที่ต้องการ

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	ข้อสอบที่สร้าง				รวม	ข้อสอบที่คัดเลือก				รวม
		ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์		ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น	1. สามารถอธิบายความรู้พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ และจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	5	3	4	5	17	3	2	3	2	10
	2. วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล	4	6	4	5	19	2	3	2	3	10
	3. อธิบายความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นได้	3	4	3	4	14	2	2	3	3	10

ตาราง 6 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	ข้อสอบที่สร้าง				รวม	ข้อสอบที่คัดเลือก				รวม
		ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์		ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	
	4. เห็นความสำคัญในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทำกิจกรรมในระหว่างเรียนเพื่อนำความรู้มาแก้ปัญหาในการตอบหลักฐานทางประวัติศาสตร์	4	4	7	5	20	2	2	3	3	10
	รวม	16	17	18	19	70	9	10	10	11	40

4.5 ตรวจสอบความถูกต้อง โดยตรวจสอบคุณภาพเพื่อหาความตรงของเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบหลังจากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67 - 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 183) โดยมีเกณฑ์การให้ประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- ให้คะแนน +1 ข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้
- ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้
- ให้คะแนน -1 ข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

4.6 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุงและจัดพิมพ์เป็นฉบับ พร้อมทั้งเขียนคำชี้แจง

4.7 นำแบบทดสอบที่พิมพ์เรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านอ่างทอง จำนวน 33 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อที่ถูกข้อละ 1 คะแนน และข้อที่ผิดหรือไม่ตอบให้คะแนน 0 คะแนน นำผลที่ได้จากการตรวจวิเคราะห์หาคุณภาพแบบทดสอบเป็นรายข้อ ได้ค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.20-0.80 และอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.33 - 0.50 (ภาคผนวก ง หน้า 185) และคัดเลือก เหลือจำนวน 40 ข้อ แล้วจึงนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน จากสูตร KR-20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2539: 215) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84 (ภาคผนวก ง หน้า 187)

4.8 จัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์

5. แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม การสร้างแบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา ประเมินโดยครู เป็นแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์การประเมินแบบมาตรฐานรูบริก (Scoring Rubrics) มี 3 ระดับ ใน 4 ด้าน คะแนนเต็ม 12 คะแนน มีขั้นตอนดังนี้

5.1 ศึกษาหลักสูตรและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มได้

5.2 วิเคราะห์ทักษะการทำงานกลุ่ม การปฏิบัติที่ต้องสังเกต ศึกษารูปแบบการสร้างเครื่องมือทักษะการทำงานกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิด การแสดงความคิดเห็น อธิบาย การโต้ตอบ และเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือและทักษะการทำงานกลุ่ม

5.3 ดำเนินการสร้างเครื่องมือการสังเกตพฤติกรรมทักษะการทำงานกลุ่ม โดยศึกษาพฤติกรรม และกำหนดตัวบ่งชี้ที่ต้องการสังเกต ในการวิจัยการประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม ประเมินรายการพฤติกรรม แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มประเมินโดยครู เป็นแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนรูบริก มี 3 ระดับคือ ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

5.4 นำแบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้ดุลยพินิจด้านภาษา ด้านเนื้อหาและด้านการวัดผลทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนทั้ง 4 ด้านเพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของเครื่องมือตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้ค่า 1.00 ทุกข้อ (ภาคผนวก ง หน้า 188) และนำมาปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

+1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการพฤติกรรมมีความสอดคล้องทักษะการทำงานกลุ่ม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการพฤติกรรมมีความสอดคล้องทักษะการทำงานกลุ่ม

-1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการพฤติกรรมไม่มีความสอดคล้องทักษะการทำงานกลุ่ม

5.5 นำทักษะการทำงานกลุ่มที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านอ่างทอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 โดยเข้าสังเกตการทำงานกลุ่มของนักเรียนในช่วงโมงทดลอง แผนการสอน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทักษะการทำงานกลุ่ม ผู้สังเกต 2 คน ได้แก่ ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร่วมกับผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมของนักเรียนโดยให้คะแนน เป็นอิสระต่อกัน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าสหสัมพันธ์ (ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2548:85) ได้ค่าความเชื่อมั่น (r) เท่ากับ 0.81

5.6 จัดพิมพ์เครื่องมือแบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการจัดการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบโมเดลซิปปา เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบร่วมมือกับการจัดการเรียนด้วยโมเดลซิปปา

6.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยด้วยโมเดลซิปปา เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งแต่ละวิธีสอนมีแบบวัดระดับความพึงพอใจแบบละ 27 ข้อ โดยมีคะแนนคือ

คะแนน	5	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมาก
คะแนน	3	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

6.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบภาษาและความคลอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ หาความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบถามที่ต้องการวัด นำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยทำการเลือกข้อสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547: 242) มาใช้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่า IOC=1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 189)

6.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน โรงเรียนบ้านอ่างทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ และอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90

6.5 จัดพิมพ์แบบวัดความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโดยวิธีสอนแบบร่วมมือ กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนโดยวิธีสอนด้วยโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. เปรียบเทียบระดับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนเรียนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่มีความรู้ในระดับไม่แตกต่างกัน
2. ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มทดลอง ทั้ง 2 กลุ่ม
3. ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ก่อนเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ ให้ครอบคลุมด้านความรู้ความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำความรู้ไปใช้ ด้านการวิเคราะห์
4. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 33 คน ปีการศึกษา 2556 เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีแบบร่วมมือ จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ และกลุ่มทดลองที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 33 คน ปีการศึกษา 2556 เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้
5. ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง ทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองที่เรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา

6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หลังเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ ให้ครอบคลุมด้านความรู้ความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำความรู้ไปใช้ ด้านการวิเคราะห์

7. ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมการทำงานกลุ่ม บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อนำไปประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม

8. ให้นักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนระหว่างการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

6.1.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบค่า t กรณีข้อมูลไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test แบบ Dependent)

6.1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยการทดสอบค่า t กรณีข้อมูลเป็นอิสระต่อกัน (t-test แบบ Independent)

6.1.3 วิเคราะห์ทักษะการทำงานกลุ่มโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.1.4 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่ม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยหาค่า t (t-Independent)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 หาค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนแบบร่วมมือ และการสอนด้วยโมเดลซิปปา

2.1.2 หาค่าเฉลี่ยของแบบทักษะการทำงานกลุ่ม

2.1.3 หาค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตรคำนวณจากสูตร ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2540: 53)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.1.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอนแบบร่วมมือและการสอนด้วยโมเดลชิปปา

2.1.5 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทักษะการทำงานกลุ่ม

2.1.6 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 106)

$$S.D. = \frac{\sqrt{N\sum x^2 - (\sum x)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 หาค่าความเที่ยงเชิงตามเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.2 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการสอนแบบร่วมมือและการสอนด้วย โมเดลชิปปา

2.2.3 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินพฤติกรรมทักษะการ ทำงานกลุ่ม

2.2.4 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540: 248-249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ จุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ใช้เกณฑ์ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

2.2.5 ความยากง่ายของข้อสอบ (ลัว่น สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543: 196)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	คือ	ค่าความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ
	R	คือ	จำนวนผู้เรียนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	คือ	จำนวนผู้เรียนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

2.2.6 ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตร (ลัว่น สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543: 186)

$$R = \frac{R_U - R_L}{N/2}$$

เมื่อ	R	คือ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	R_U	คือ	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R_L	คือ	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	คือ	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.2.7 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ลัว่น สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540: 198)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	=	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	=	จำนวนข้อในแบบทดสอบ
	p	=	สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	=	สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อ
	S_t^2	=	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2.2.8 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment Correlation) คำนวณหาได้จากสูตร ดังนี้

$$r \text{ หรือ } r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r หรือ r_{xy}	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับตัวแปร y
	N	หมายถึง	จำนวนคนหรือจำนวนคู่ของข้อมูล
	$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร X
	$\sum Y$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนดิบของตัวแปร Y
	$\sum XY$	หมายถึง	ผลรวมของผลคูณของคะแนนตัวแปร X กับคะแนนของตัวแปร Y เป็นคู่ ๆ

2.2.9 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบร่วมมือและการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99) ใช้สูตรดังนี้

$$r_{tt} = \left(\frac{n}{n-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อสอบของแบบวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อน และหลังเรียน เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร แบบ t -test Dependent (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2546: 165)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทนค่า	สถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution)
	$\sum D$	แทนค่า	ผลรวมผลต่างระหว่างคะแนนจากแบบวัดทักษะครั้งแรกกับคะแนนแบบวัดทักษะหลังเรียน

D	แทนค่า	ผลต่างระหว่างคะแนนแบบวัดทักษะครั้งแรก กับคะแนนแบบวัดทักษะหลังเรียน
$(\sum D)^2$	แทนค่า	ผลรวมผลต่างระหว่างคะแนนแบบวัดทักษะ ครั้งแรกกับคะแนนแบบวัดทักษะหลังเรียน ทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทนค่า	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.3.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือกับกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยโมเดลซิปปา โดยใช้สูตร t-test Independent ดังนี้

1) กรณีความแปรปรวนเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อกำหนดให้

\bar{x}_1 แทน เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่ 1

\bar{x}_2 แทน เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่ 2

n_1 แทน เป็นขนาดของกลุ่มทดลองที่ 1

n_2 แทน เป็นขนาดของกลุ่มทดลองที่ 2

S_1^2 แทน เป็นความแปรปรวนของกลุ่มทดลองที่ 1

S_2^2 แทน เป็นความแปรปรวนของกลุ่มทดลองที่ 2

2) กรณีความแปรปรวนไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{(n_1 - 1)} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{(n_2 - 1)}}$$

เมื่อกำหนดให้

\bar{x}_1 แทน เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

\bar{x}_2 แทน เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

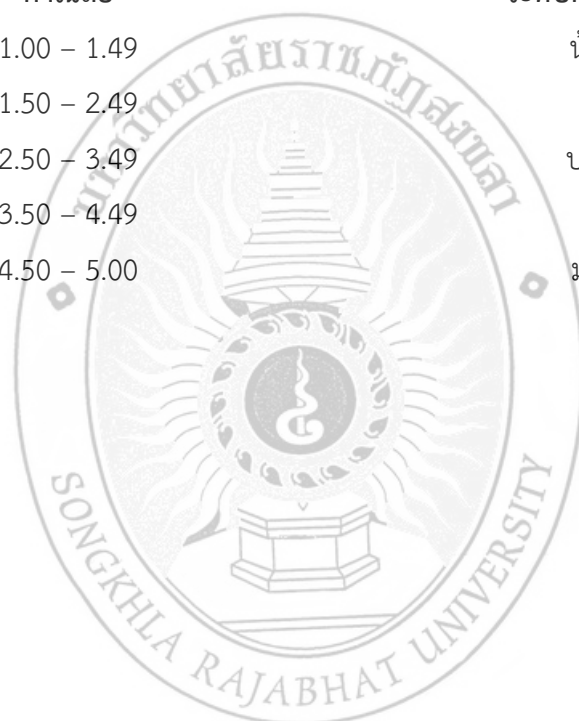
n_1 แทน เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

เกณฑ์การกำหนดค่าระดับสอบถามความพึงพอใจ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 73)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	น้อย
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	มาก
4.50 – 5.00	มากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นผลของการสอนโดยใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือกับวิธีการเรียน ด้วยโมเดลซิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ก่อนและหลังเรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนโดยการเรียน ด้วยโมเดลซิปปา เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างการเรียน แบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน หลังเรียนระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา

ตอนที่ 5 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียน แบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือ (n=33)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
ความรู้ความจำ	10	4.70	1.43	6.97	1.56	5.83**
ความเข้าใจ	10	4.61	1.32	6.73	1.57	6.78**
การนำไปใช้	10	4.48	1.50	6.55	1.48	7.90**
การวิเคราะห์	10	4.42	1.17	6.58	1.66	6.85**
ภาพรวม	40	18.21	3.50	26.58	3.92	12.38**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 18.21 และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 26.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปา (n=33)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
ความรู้ความจำ	10	4.21	1.61	6.70	1.91	7.43**
ความเข้าใจ	10	4.12	1.39	6.85	1.52	8.43**
การนำไปใช้	10	4.06	1.37	6.73	1.50	8.36**
การวิเคราะห์	10	4.09	1.44	6.33	1.92	7.44**
ภาพรวม	40	16.48	5.03	26.79	4.68	18.92**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปาหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 16.48 และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 26.79เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่าง การเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	คะแนนเต็ม	การเรียนแบบร่วมมือ (n=33)		การเรียนด้วยโมเดล ชิปปา (n=33)		t
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
ความรู้ความจำ	10	6.97	1.55	6.70	1.91	0.70
ความเข้าใจ	10	6.73	1.57	6.85	1.52	0.31
การนำไปใช้	10	6.55	1.48	6.73	1.50	0.48
การวิเคราะห์	10	6.58	1.66	6.33	1.92	0.50
ภาพรวม	40	26.58	3.92	26.79	4.68	0.20

จากตาราง 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน ระหว่าง การเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา ไม่แตกต่างกัน โดยการเรียนแบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.58 และ การเรียนด้วยโมเดลชิปปา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 การเปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา (n = 33)

ข้อที่	ทักษะการทำงานกลุ่ม	คะแนนเต็ม	การเรียนแบบ ร่วมมือ		การเรียนรู้ด้วย โมเดลชิปปา		t
			\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
1.	ด้านการเรียน	3	2.3	0.58	2.3	0.58	0.00*
2.	ด้านการทำงาน	3	2.3	0.58	1.7	0.58	1.00*
3.	ด้านการอภิปราย	3	2.0	0.00	2.6	0.58	2.00*
4.	ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง	3	2.3	0.58	3.0	0.00	2.00*
	รวมทุกข้อ	3	2.19	0.33	2.44	0.67	0.69*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 ผลการประเมินทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนหลังเรียน ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19 การเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปาด้านการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการทำงาน พบว่า ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน

ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการอภิปราย พบว่า ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง พบว่า ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนแบบร่วมมือวิชาประวัติศาสตร์ (n=33)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
1.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและทำให้นักเรียนมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม	3.73	0.98	มาก
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในความสำเร็จของการทำงานกลุ่ม	3.64	1.03	มาก
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มากขึ้น	3.85	0.87	มาก
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ข้อมูลต่าง ๆ กัน	3.76	1.03	มาก
5.	นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ	3.48	0.87	ปานกลาง
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน	3.82	0.98	มาก
7.	นักเรียนทำงานได้ทันตามเวลา ที่กำหนดและครูมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน	3.45	0.97	ปานกลาง
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความกล้าของนักเรียนแสดงออกในหมู่เพื่อน	3.88	0.99	มาก
9.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น	3.70	0.81	มาก
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอและทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น	4.21	0.96	มาก
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้	3.55	0.87	มาก
เฉลี่ยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		3.73	0.07	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2. ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน				
12.	เน้นส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และความเป็นประชาธิปไตย	3.70	1.19	มาก
13.	สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การเรียน การสอน โดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อย และครูแสดงความเอาใจใส่ให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง	4.09	0.77	มาก
14.	มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและเน้นฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม	3.48	1.12	ปานกลาง
15.	เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดง ความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น ชมเชย นำผลงานของนักเรียนติดบอร์ด ประกาศให้เพื่อนๆ ทราบโดยทั่วกัน	3.79	0.82	มาก
16.	บรรยากาศในการเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาในบทเรียน ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและกระตือรือร้น ร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม	3.73	1.13	มาก
เฉลี่ยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน		3.76	0.20	มาก
3. ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ				
17.	นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น	4.18	0.95	มาก
18.	นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	3.70	1.05	มาก
19.	นักเรียนมีความสามัคคีกัน	3.64	0.99	มาก
20.	นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ได้	3.58	1.09	มาก
เฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ		3.77	0.06	มาก
4. ด้านเทคนิคการใช้สื่อการสอน				
21.	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ที่เรียน	3.76	0.87	มาก
22.	มีการใช้สื่อเพื่อช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจผู้เรียน เกิดความสนุกสนาน	3.70	1.16	มาก
23.	ผู้สอนมีวิธีสอนที่หลากหลายกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	3.73	0.88	มาก
เฉลี่ยด้านเทคนิคการใช้สื่อการสอน		3.73	0.17	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5. ด้านการวัดและการประเมินผล				
24.	ในการสอนผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชา	3.82	1.07	มาก
25.	ผู้สอนมีการติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียน	3.70	0.85	มาก
26.	สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.45	1.03	มาก
27.	มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบในการวัดผล	3.94	0.93	มาก
เฉลี่ยด้านการวัดและการประเมินผล		3.73	0.10	มาก
เฉลี่ยทั้งหมด		3.74	0.11	มาก

จากตาราง 11 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ วิชาประวัติศาสตร์ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจที่ สูงที่สุดคือ ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และสำหรับ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการใช้สื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีระดับความพึงพอใจต่ำสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.73

ตาราง 12 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยโมเดลชิปปา วิชาประวัติศาสตร์ (n=33)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
1.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและทำให้นักเรียนมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม	4.39	0.75	มาก
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในความสำเร็จของการทำงานกลุ่ม	4.06	0.93	มาก
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มากขึ้น	4.06	0.83	มาก
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ข้อมูลต่าง ๆ กัน	4.24	0.83	มาก
5.	นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	4.03	0.85	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน	4.21	0.89	มาก
7.	นักเรียนทำงานได้ทันตามเวลา ที่กำหนดและครูมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน	3.82	1.01	มาก
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมความกล้าของนักเรียนแสดงออกในหมู่เพื่อน	4.21	0.82	มาก
9.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้ได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น	3.91	0.80	มาก
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอและทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น	4.48	0.80	มาก
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้	4.03	0.88	มาก
เฉลี่ยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		4.13	0.07	มาก
2. ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน				
12.	เน้นส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และความเป็นประชาธิปไตย	4.12	0.99	มาก
13.	สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การเรียนการสอน โดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อย และครูแสดงความเอาใจใส่ให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง	4.21	0.74	มาก
14.	มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและเน้นฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม	4.27	0.84	ปานกลาง
15.	เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียน เช่น ชมเชย นำผลงานของนักเรียนติดบอร์ด ประกาศให้เพื่อน ๆ ทราบโดยทั่วกัน	3.94	0.79	มาก
16.	บรรยากาศในการเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาในบทเรียน ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและกระตือรือร้นร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม	4.09	0.98	มาก
เฉลี่ยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน		4.13	0.11	มาก
3. ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ				
17.	นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น	4.30	0.77	มาก
18.	นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	3.79	0.93	มาก
19.	นักเรียนมีความสามัคคีกัน	3.73	0.98	มาก
20.	นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้	3.85	1.03	มาก
เฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ		3.92	0.11	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4. เทคนิคการใช้สื่อการสอน				
21.	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	4.06	0.79	มาก
22.	มีการใช้สื่อเพื่อช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน	4.21	1.05	มาก
23.	ผู้สอนมีวิธีสอนที่หลากหลายกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	4.00	0.75	มาก
เฉลี่ยเทคนิคการใช้สื่อการสอน		4.09	0.17	มาก
5. การวัดและประเมินผล				
24.	ในการสอนผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชา	4.24	0.87	มาก
25.	ผู้สอนมีการติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียน	3.97	0.73	มาก
26.	สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.06	0.90	มาก
27.	มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบในการวัดผล	4.33	0.74	มาก
เฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผล		4.15	0.10	มาก
เฉลี่ยทั้งหมด		4.10	0.10	มาก

จากตาราง 12 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยโมเดลชิปปา วิชาประวัติศาสตร์ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ สูงที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ ต่ำที่สุดคือ ด้านเทคนิคการใช้สื่อ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับวิธีการเรียนด้วยโมเดลชิปปา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปา 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา 4) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา และ 5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลชิปปา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้อง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยห้องที่ 1 จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 33 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือและห้องที่ 2 จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 33 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือและ แผนการจัดการเรียนรู้ใช้โมเดลชิปปา 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ระหว่างการเรียน แบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา วิชาประวัติศาสตร์ สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สูตร t-test dependent สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 กลุ่ม โดยใช้สูตรสถิติ t-test for independent sample ซึ่งผู้วิจัยขอทำการ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผล

ในการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลชิปปาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา ไม่แตกต่างกัน

4. ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลชิปปา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และนักเรียนที่ได้รับการเรียนโดยใช้โมเดลชิปปามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10

อภิปรายผล

ในการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปาผล ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนแบบร่วมมือ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้รับกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการเรียนแบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งยอมรับค่าสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการเรียนแบบร่วมมือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เพราะการเรียนแบบร่วมมือ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ความคิด และการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญา สร้างสังคมที่มีการร่วมมือ การให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้เกิดจากการให้ ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนอย่างตื่นตัว (บุปผาชาติ ทัทิกรณ์. 2540) จากการสังเกตของผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่าสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียเจต์ (Piaget อ้างถึงใน วรณทิพา รอดแรงคำ. 2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาทางด้านสติปัญญาที่เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม และความคิด คือ การที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และจะต้องมีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง จะทำให้ระดับความคิดและปัญญาพัฒนาขึ้น การเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดี คือ การ

เรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ สลาบิน (Slavin. 1990: 3) ได้ศึกษางานวิจัยการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน ผู้เรียนในกลุ่มมีระดับผลการเรียนต่างกัน การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ นาควิสุทธิ์ (2548: 2-3) ซึ่งได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงได้รับการฝึกฝนทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการกับความรู้ ทักษะการแสดงออกทักษะการสร้างความรู้ใหม่และทักษะการทำงานเป็นกลุ่มจัดว่าเป็นวิธีเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อีกวิธีหนึ่ง จึงนับว่าเป็นวิธีเรียนที่ควรนำมาใช้ได้ดีกับการเรียนการสอนปัจจุบันเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปา พบว่า ผลการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้รับกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนด้วย โมเดลซิปปา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งยอมรับค่าสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้โมเดลซิปปา ระหว่างก่อนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา ด้วยตนเอง ซึ่งระหว่างการจัดการทดลองจัดการเรียนรู้นั้นผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้อย่างเคร่งครัด ซึ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 ขั้นนี้แต่ละขั้นเป็นกระบวนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดในระดับสูง และทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ใหม่ มีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปายังทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เช่น ในการค้นคว้าข้อมูล การทำงานร่วมกับเพื่อน การสร้างความรู้ ด้วยตนเอง การแสดงผลงานที่สร้างความพอใจให้นักเรียน ซึ่งต่างกับการเรียนการสอนตามปกติ โดยจะเป็นการเรียนที่เน้นเนื้อหาที่ได้มาจากการบอก การอธิบาย การซักถามเนื้อหาในบทเรียนของครู โดยมิได้มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกกระบวนการค้นคว้า กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้อันเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน (ทิตินา แชมมณี, 2544: 30) และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบทิตินา แชมมณี (2552: 282-284) กล่าวว่าหลักของโมเดลซิปปา ซึ่งได้รูปแบบการเรียนการสอนซึ่งสามารถประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอน

สำคัญดังนี้ ชั้นบททวนความรู้เดิม ชั้นนี้เป็นการดึงความรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่เรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ชั้นแสวงหาความรู้ใหม่ ชั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูล ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่มีจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหากันได้ ชั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ชั้นนี้เป็นชั้นที่ผู้เรียนเผชิญปัญหา และทำความเข้าใจกับข้อมูล ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่นใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปราย และสรุปผลความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ซึ่งอาจจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงความรู้เดิม มีการตรวจสอบความเข้าใจต่อตนเองหรือกลุ่ม โดยครูใช้สื่อและย้ำโน้มน้าในการเรียนรู้ ชั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ชั้นนี้เป็นชั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือ ในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนเองแก่ผู้อื่นและได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน ชั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้ ชั้นนี้เป็นชั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิม และความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนรู้ให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อช่วยให้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ชั้นการแสดงผลงาน ชั้นนี้เป็นชั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้แสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนต่อยอด หรือตรวจสอบ เพื่อช่วยให้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย ชั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ชั้นนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน การนำความรู้ ความเข้าใจของตนเองไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่ม ความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดอกคุณ วงศ์วรรณวัฒนา (2556: บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้เรียนรู้ด้วยรูปแบบ ชิปปามีความสนใจการเรียนมากขึ้น มีความสนุกสนานและให้ความร่วมมือในการเรียน และจากการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบชิปปามีผลการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากการสังเกตของผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเรียนด้วยโมเดลชิปปาทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปายังทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เช่น ในการค้นคว้าข้อมูล การทำงานร่วมกับเพื่อน การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การแสดงผลงานที่สร้างความพอใจ ให้นักเรียน ซึ่งต่างกับการเรียนการสอนตามปกติ โดยจะเป็นการเรียนที่เน้นเนื้อหาที่ได้มาจากการบอก การอธิบาย การซักถามเนื้อหาในบทเรียนของครู โดยมีได้มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกกระบวนการค้นคว้า กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้อันเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ตรง ให้นักเรียนเรียนเนื้อหาควบคู่ไปกับกระบวนการจำทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้ดีกว่าการที่นักเรียนได้รับการบอกเล่าจากครู และยังส่งผลให้การเรียนรู้ดีขึ้นด้วย

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปปา ไม่แตกต่างกัน โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.58

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.92 และการเรียนด้วยโมเดลซิปปา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.68 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนทั้งสองวิธีเป็นการจัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม และมีการเรียนแบบร่วมมือช่วยเหลือกันได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา แล้วพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งสองวิธี แสดงให้เห็นว่าการสอนทั้งสองวิธีมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในการเรียนได้ดีขึ้น แต่เมื่อนำการสอนทั้งสองวิธีมาเปรียบเทียบมีจุดเด่นที่แตกต่างกันดังนี้

3.1 การเรียนแบบร่วมมือนักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่เริ่มกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนจะมีโอกาสได้อภิปรายเนื้อหาที่เรียนกับเพื่อนในกลุ่มมีความกระตือรือร้นในการเรียนและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่มีความสามารถสูงจะช่วยอธิบายให้เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจได้เรียนรู้และช่วยเหลือกัน ซักถามเนื้อหาในส่วนที่ตนไม่เข้าใจกันภายในกลุ่มทำให้นักเรียนที่เรียนช้ามีความมั่นใจขึ้น ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถสูงนั้น เกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกว่าการเรียนประสบความสำเร็จด้านการเรียนส่งผลให้เกิดความสนใจในบทเรียนที่เรียนและไม่รู้สึกว่าการเรียนนั้นยาก ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2545: 122) ว่าการเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันส่งเสริมทักษะการทำงานและทักษะทางสังคม และช่วยยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางค์ โค้วตระกูล (2555: 142) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบเรียนมือเป็นการเน้นผู้เรียนให้ปฏิบัติงานกลุ่มและลงมือปฏิบัติทุกคน เป็นการยกระดับผลงานของกลุ่มให้สูงขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 การเรียนด้วยโมเดลซิปปา เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กิจกรรมที่หลากหลายทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึงและมากที่สุด เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ กันระหว่างเพื่อนและครูมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนักเรียนได้รับความรู้ ทั้งด้านเนื้อหาสาระ กระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การนำเสนอผลงาน ตลอดจนรู้จักวิเคราะห์และวิจารณ์ผลงานอย่างมีเหตุผล นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม แก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก สามารถนำเสนอประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมาสัมพันธ์กับการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างสรรคผลงาน และนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ ส่งผลให้การเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดหลักในการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา ของทศนา เขมมณี (2542: 14-15) ที่กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Intraction) กับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย (Physical Participation) โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ (Process

Learning) ซึ่งเป็นทักษะในที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ (Application) จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร ศิริ (2555: 73) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนแบบซิปปา ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน การมีส่วนร่วมทำให้นักเรียนสนใจเนื้อหาที่เรียนและได้พัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ นิตติญาพร ประเสริฐสังข์ (2554: 67) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบซิปปา พบว่า นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ความรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้อง กับ จิราภาญจน์ หงส์ชุตตา (2555: 111) กล่าวว่า การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้รูปแบบซิปปา ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาตนเอง และนักเรียน ร้อยละ 84.31 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ ร้อยละ 75 ขึ้นไปและมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมากด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างกันแต่มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีกระบวนการ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์แตกต่างกัน

4. ทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนหลังเรียน ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา การเรียนแบบร่วมมือหลังเรียนแตกต่างกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียน แบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปาเป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนได้เรียนรู้และทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มจะมีความสามารถแตกต่างกันซึ่งมีทั้งนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ในการเรียน หรือทำกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของจอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson 1990: 105-107) ในด้านองค์ประกอบของการเรียนแบบร่วมมือและทักษะการทำงานกลุ่ม ดังนี้ 1) มีการพึ่งพาอาศัยกันและกันทางบวก 2) ต้องมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง 3) ต้องรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อกลุ่ม 4) มีทักษะในกลุ่มเล็กและกลุ่มอื่น 5) ใช้กระบวนการกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการทำงานกลุ่มของ ลัดดา ศิลาอ่อน (2554: 33) ที่ว่าต้องพยายามให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนช่วยเหลือกลุ่ม หรือมีส่วนร่วมในการทำงานสมาชิกต้องคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ที่จะช่วยแก้ปัญหาของกลุ่ม ความสำเร็จของงานถือเป็นความสำเร็จของกลุ่มพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปา ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่เกิดพฤติกรรมการทำงานกลุ่มได้ดี และจากการสังเกตทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน พบว่าในด้านการเรียนนักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจในบทเรียน มีการถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูสอน ในด้านการทำงานกลุ่มนักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการทำงานกลุ่ม มีการวางแผนก่อนลงมือทำงานกลุ่ม ในด้านการอภิปรายนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในกลุ่มอย่างทั่วถึงสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปราย ในด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้งนักเรียนแก้ปัญหาโดยการประนีประนอม แก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างมีเหตุผล ทั้งยังเสนอผลงานของกลุ่มใช้ภาษาชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหาในการนำเสนอผลงานด้วยวิธีที่น่าสนใจ

5. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 รองลงมาคือ เฉลี่ยด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ ต่ำที่สุดคือ ด้านที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ด้านที่ 2 ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และ ด้านที่ 3 เฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผล มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 สำหรับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนโดยใช้โมเดลซิปปา วิชาประวัติศาสตร์ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ สูงที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจ ต่ำที่สุดคือ ด้านเทคนิคการใช้สื่อ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 เนื่องจากการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา มีหลักการประเมินผลโดยใช้ การประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งนักเรียนเรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) และเรียนรู้อย่างมีความสุข (Happiness) ให้นักเรียน ได้เรียนรู้กระบวนการควบคุมกับผลงาน ความรู้ที่สรุปได้และให้นักเรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด (Participation) สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Application) และต้องเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรม เช่น วิธีการ สื่อ เครื่องมือที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา สาระ รวมทั้งกำหนดวิธีการประเมินผลนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 26 กำหนดว่า “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินนักเรียน โดยพิจารณาจากผลการพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคุมกันไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา” ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี คักต์สรี (2552: 185-188) ที่กล่าวว่าความพึงพอใจเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ มิได้เป็นสิ่งที่ ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด เมื่อเด็กเกิดจากการเรียนรู้ย่อมมีความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ นั้นคือเด็กได้เกิดความพึงพอใจขึ้นแล้วนั่นเอง ซึ่งเดิมนักเรียนอาจไม่เข้าใจหรือไม่มีความรู้ หรือไม่ชอบวิชาประวัติศาสตร์ แต่หลังจากนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในหน่วยการเรียนรู้ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและมีความพึงพอใจในรายวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี ทองทวิ และสุนีย์ อีธรากร (2555: 135-138) ที่กล่าวไว้ว่า การสอนให้ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของความพึงพอใจสำหรับนักเรียนและวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปาช่วยให้ผู้เรียนปรับตัวเข้ากับกลุ่มและสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากเวลาที่นักเรียนต้องทำงานกลุ่มให้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจและทำงานได้สำเร็จตามความประสงค์และเกิดความยอมรับของสมาชิกกลุ่ม

สอดคล้องในทำนองเดียวกับงานวิจัยของ วนิสา นิรมาณ (2554: บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน และเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์และความพึงพอใจระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับวิธีการเรียนด้วยโมเดลซิปปา ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปาทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงขึ้น ดังนั้นครูควรส่งเสริมการนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา ไปใช้ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกลุ่มต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยครูควรส่งเสริมทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปาเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบต่อตนเองและรับผิดชอบต่อกลุ่ม และครูควรพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มในด้านการอภิปรายกลุ่มของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มและมีส่วนร่วมในการนำเสนองานกลุ่ม

1.3 จากผลการวิจัยและการสังเกตพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา นักเรียนมีความกระตือรือร้นร่วมกันทำงานกลุ่มและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยโมเดลซิปปาต้องเน้นทักษะการทำงานกลุ่ม ครูผู้สอนต้องปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมให้มีความเหมาะสมสร้างสมดุลระหว่างเนื้อหาวิชากับรูปแบบกิจกรรม นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมยังต้องสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความเป็นกันเองให้เวลานักเรียนได้คิดและทำกิจกรรมต่างๆ อย่างอิสระ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและทักษะทางสังคม โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ เช่นการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หรือการสอนโดยการใช้บทบาทสมมติ การสอนเป็นรายบุคคลและการสอนโดยตรงจากครู หรือการสอนแบบแก้ปัญหา เป็นต้น

2.2 จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือและการเรียน ด้วยโมเดลซิปปาทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ครูผู้สอนจึงควรศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยโมเดลซิปปาให้เข้าใจและนำไปใช้กับการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สารศาสนา ศิลธรรมจริยธรรม สารหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตในสังคม สารเศรษฐศาสตร์ หรืออาจนำไปปรับใช้กับวิชาอื่น ๆ เช่น วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาศิลปะ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

3. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความคงทนหลังการเรียนรู้ด้วยวิธีเรียน แบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน
สำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2546ก). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพ-
มหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา.
- _____. (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพ-
มหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. (ร.ส.พ.).
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช. กรุงเทพมหานคร: โรง
พิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2552). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: นิยมวิทยา.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2547). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ
ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไกล่รุ่ง นครวานากุล. (2547). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสืบเสาะร่วมกับการใช้ผังมโนมิติ
เรื่อง ชีวิตพืช กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ การ
ศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- จตุพร เจริญวัย. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้โมเดล
ซิปปา ในรายวิชาเคมี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- จิรากาญจน์ หงส์ชุตตา. (2555). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน
วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง เศษส่วน โดยใช้โมเดลซิปปา (CIPPA
Model). วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวนพิศ ทองทวี. (2555). จิตวิทยาการเรียนการสอน. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์
วิทยาลัยครู.
- ชนิสสา ตู่ไต้ลา. (2540). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ระหว่างการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้กับการสอนตามปกติในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: เทพนิมิตรการพิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2540). **วัฒนธรรมคือทุน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุซุมและบุตร จำกัด.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ. (2540). **การสอนวิทยาศาสตร์ที่เน้นทักษะกระบวนการ**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
- วราภรณ์ บรรดิ. (2543). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมทำงานกลุ่ม สาระการเรียนรู้สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD ร่วมกับ TGT**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วนิสา นิรมาน. (2554). **การศึกษาความพึงพอใจวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลยา บุตรดี. (2545). **การกระตุ้นเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร: เลิฟแอนด์ลีฟเพรส.
- _____. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร : แอล ที เพรส.
- _____. (2545). **เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- ฉันท ธาดุทอง. (2551). **การออกแบบการสอนและบูรณาการ**. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ดอกคุณ วงศ์วรรณวัฒนา. (2556). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้รูปแบบซิปปาในวิชาฟิสิกส์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดิเรก พรสีมา. (2551). **ปฏิรูปการศึกษาไทยอย่างไร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งทิพย์ ออฟเซ็ท.
- ฉนพงศธร ดวงพระเกษ. (2550). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้โมเดลซิปปา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นลินี ทีหอคำ. (2545). **ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นิตติญาพร ประเสริฐสังข์. (2545). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องกลไกมนุษย์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาและใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการเก็บรวบรวมข้อมูล**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิพนธ์ จิตต์ภักดี. (2548). **นวัตกรรมการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แน่นน้อย ประชาณุกุล. (2548). **การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการทำงานกลุ่มในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของ**

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนโดยการบูรณาการแบบร่วมผสมใจกับการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ทิศนา แชมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

_____. และคนอื่น ๆ. (2540). การคิดและการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2547). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุญเรียง ขจรศิลป์. (2547). วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น.การพิมพ์.

บุปผชาติ ทวีภรณ์. (2540). การเรียนแบบร่วมมือ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ประสาธ อิศรปรีดา. (2541). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา.มหาสารคาม: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปาริชาติ จิตรฉ่ำ. (2540). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการบูรณาการแบบร่วมผสมใจ. นครปฐม: โรงเรียนยอเซฟอุปถัมภ์.

ผลสมพร ประจันตะเสน. (2555). การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของไทย. (ม.ป.ท).

เผชัญ กิจระการ. (2547). “ดัชนีประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล”. วารสารการวัดผลการศึกษา. ปีที่ 8 (6): 31-51; กรกฎาคม.

พรรณรัตน์ เก้าธรรมสาร. (2533). “การเรียนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน” สารพัฒนาหลักสูตร. 95: 35-36; กุมภาพันธ์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2536). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชิตฤทธิ์ จรุง. (2547). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: เข้าออฟ-เคอร์มีส์.

พีไลวรรณ สถิต. (2548). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ เรื่อง การแปลงทางเรขาคณิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปาและรูปแบบการสอนของ สสวท. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มยุรา สมบูรณ์. (2547). การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

รุ่งลาวัลย์ เดิมทำรัมย์. (2547). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่องโคลงโลกนิติ วิชาภาษาไทย ท 306 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. (2550). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: รายงาน สมศ. 8 พฤศจิกายน.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2539). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2539). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2540). **สถิติทางการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2541). **เทคนิคการสร้างข้อสอบและความถนัดทางการเรียน**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2548). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2539). **การศึกษารายกรณี Case Study**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ลัดดา ศิลาน้อย. (2534). **การสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลาวัญญ์ วิทยาวุฒติกุล. (2533). **การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จุฬารัศมีมหาวิทยาลัย.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2548). **เอกสารประกอบการสอน: ปัญหาการนิเทศการสอน**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริวรรณ วงศ์สวัสดิ์. (2549). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีสุดา ญาติปลื้ม. (2547). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบ TAI วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2541). **สรุปผลการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของเด็กไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร: เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). **การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น**. ภาควิชาการวัดผลและการวิจัยทางการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร ทีหอคำ. (2545). **ความพร้อมในการดำเนินงานเพื่อรองรับระบบงานประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาในจังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- สมพร ศิลาทอง. (2545). **หลักสูตรสังคมศึกษาในการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2548). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ. (2544). **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: THE KNOWLEDGE CENTER.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม: ประสานการพิมพ์.

- _____ . (2546). “เครื่องมือในการวิจัย” ในพื้นฐานการวิจัยการศึกษา. มหาสารคาม: ตำรา
ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- _____ . และคณะ. (2548). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม. สันธู: ประสาน
การพิมพ์.
- สิริลักษณ์ นาควิสุทธิ์.(2548). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเจตคติ
เชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหา
ความรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนแบบปกติ. ปรินญา มหาบัณฑิต
สาขาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สิริพร ทิพย์คง. (2544). การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา.
- สุขสันต์ หัตถสาร .(2550). พลวัตกลุ่มและการทำงานเป็นทีม .กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เม็ด
ทรายพรีนติ้ง.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ. (2545). การจัดการกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: ไทยร่มเกล้า.
- สุรางค์ เจริญสุข. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2555). รวมบทความทางวิชาการด้านการศึกษา. มปท.
- สุลัดดา ลอยฟ้า. (2546). รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2545). 19 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.
กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- _____ . (2546ก). 20 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมการเรียนรู้
โดยแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- _____ . (2546ข). 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพ-
มหานคร: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1. (2548). คู่มือการนิเทศ (2) “การพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยกลยุทธ์การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน: ขั้นตอนการ
ปฏิบัติงาน” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1.
- สำนักงานจังหวัดสงขลา. (2548). ข้อมูลจังหวัดสงขลา ปี 2548. สงขลา: สำนักงานจังหวัดสงขลา.
- อดิสร ศิริ. (2543). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้โมเดล
ซิปปาสำหรับวิชาชีพวิทยาในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษา มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อรพรรณ พรสีมา. (2543). “การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ” ในทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- อรพรรณ ไชยสิงห์. (2547). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องโลกและการเปลี่ยนแปลง โดยใช้รูปแบบชิปปา CIPPA MODEL. การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อังคณา ชัยมณี. (2540). “การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์ณี. (2544). จิตวิทยาการสอน. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน.
- อดุลยศักดิ์ หมัดหมั่น. (2550). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนโดยวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- อรุณศรี เหลืองธานี. (2542). การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์การเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยและการประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Arends, R.I. (1989). *Learning to Teach*. Singapore: McGraw-Hill, Inc.
- _____. (1994). *Learning to Teach*. Singapore: McGraw-Hill, Inc.
- _____. 1997). *Classroom Instruction and Management*. U.S.A. : McGraw – Hill.
- _____. (1997). *Classroom Instruction and Management*. Singapore: McGraw-Hill, Inc.
- _____. (1997). *Learning to teach*. New York, NY: McGraw-Hill, Inc.
- _____. (1998). *Learning to Teach*. Singapore: McGraw-Hill, Inc.
- Bloom, B.S., et al. (1957). *Taxonomy of Educational Objectives – Handbook 1: Cognitive Domain*. New York: David McKay.
- Bloom, B.S. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York: McGraw – Hill.
- Elementary School Mathematics. 1987. Reston Virginia: The National Council of Teacher of Mathematics Inc.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. Prepared Under the Auspices of Phi Delta Kappa. 2nd ed. New York: McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Hayek (Hayek. 2001: 245-A) *Learner Perception on Language Issues in Curran Adult Basic Education*. A Study of Chinese Adult Esol Learners in Boston Community Learning Center.
- Johnson, D.W. and R.T. Johnson. (1986). *Learning together and Alone*. New Jersey: Prentice - Hall.

- _____. (1991). R.T. and Smith, K. A. 1991. "Cooperative Learning Increasing
- _____. (1994). **Joining Together Group Theory and Group Skills**. Boston: Prentice-Hall.
- _____. (1994). R.T. and Holubec, E. J. 1994. **The Nuts and Bolts of Cooperative Learning**. Minnesota: Interaction Book Company.
- _____. (1996). R.T. and Edithe, J.H. **Meaningful and Manageable Assessment through Cooperative Learning**. New York: Interaction Book Company. College Faculty Instructional Productivity", **Higher Education Report No. 4**. Washington D.C. : The George Washington University.
- Olsen, R.E. W-B and S.Kagan. (1992). "About Cooperative Learning". Pp. 1-25. In C.Kessler (ed.) **Cooperative Language Learning: A Teacher's Resource Book**. New Jersey: Prentice-Hall. Inc.
- Olsen, R.E., & Kagan, S. (1992). About cooperative learning. In. C. Kassler (Ed.). **Cooperative Language Learning: a teacher resource book**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Mulryan, Catherine M. (1992). "Student Passivity During Cooperative Small Groups in Mathematics," *Journal of Education Research*. 85(5) : 261-273 ; May-June,
- Slavin, R.E. (1995). **Cooperative Learning Theory, Research and Practice**. Massachusetts: **Ally and Bacon**.
- _____. (1996). **Cooperative Learning**. Massachusetts: **Ally and Bacon**.
- _____. (1985). **Learning to Cooperate Cooperating to Learn**. New York: Plunum Press.
- Steinbrink, John J.; & Stahl, Robert J. (1994). Jigsaw III = Jigsaw II + Cooperative Test Review: Application to the Social Studies Classroom. In **Cooperative Learning in Social Studies: A Handbook for Teachers**. Stahl, Robert J. pp. 131-152. California: Addison-Wesley Publishing Company.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญที่พิจารณาตรวจสอบ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนด้วยโมเดลซิปปา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ประวัติศาสตร์ แบบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนด้วยโมเดลซิปปา มีรายนามดังต่อไปนี้

1. ดร.วิวัฒน์ ชัตติยะมาน ตำแหน่งอาจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
2. ดร.กิตติชัย คงชะวัน ตำแหน่งอาจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
3. นายสมปอง ยอดมณี ตำแหน่งอาจารย์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิเชียรชม
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวิเชียรชม อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๙๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิวัฒน์ ชัดติยะมาน

ด้วย นางสาวชนันมา เตชะเจริญ รหัส ๕๒G๑๕๑๑๐๐๕ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ดร.ปรีดา เบญจคาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคง จะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนต์ ชาติทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๙๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.กิตติชัย คงชะวัน

ด้วย นางสาวชั้นมา เตะเจริญ รหัส ๕๒๖๑๙๑๑๐๐๕ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ดร.ปรีดา เบ็ญคาร	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนท์ ชาติทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๖๐.๐๖ / ว ๐๐๙๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมปอง ยอดมณี (รองผู้อำนวยการโรงเรียนวิเชียรชม)

ด้วย นางสาวชนันมา เตชะเจริญ รหัส ๕๒G๑๔๑๑๐๐๕ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

๒. ดร.ปรีดา เบ็ญคาร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคง จะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

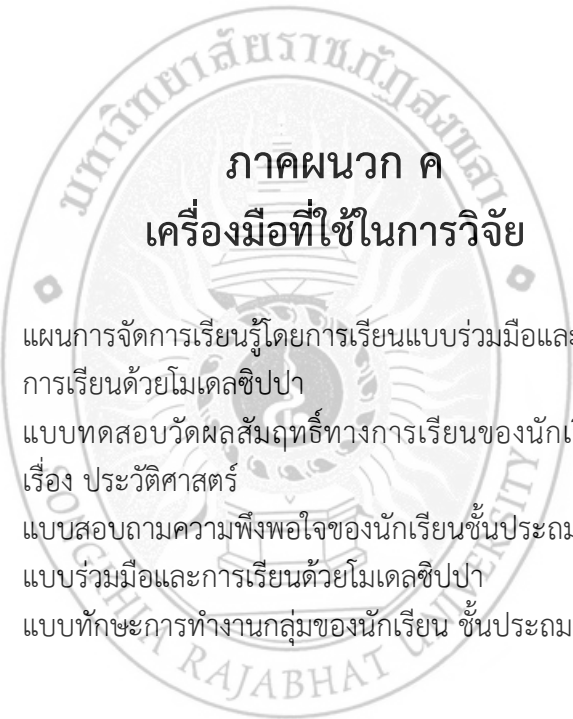
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนต์ ชาติทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>www.facebook.com/gsskru

ภาควิชาศึกษาศาสตร์
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือและแผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ประวัติศาสตร์
- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือและการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปา
- แบบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

โดยใช้วิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้กับวิธีสอนแบบโมเดลชิป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาของท้องถิ่น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

รหัส – ชื่อรายวิชา ส151 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม : ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 2 เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (Learning standards/indicators)

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

มฐ.ส 4.1 ป.5/1 สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. วิเคราะห์วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น
2. ค้นหาวิธีการสืบค้นทางประวัติศาสตร์
3. สนใจศึกษาวิธีการสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์

2. สาระสำคัญ (ความเข้าใจที่คงทน)

นักเรียนสามารถสรุปได้ว่า วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น เริ่มจากการกำหนดหัวข้อ การรวบรวมข้อมูลหลักฐาน ตรวจสอบข้อมูล เรียบเรียงข้อมูล นำเสนอข้อมูล ตามขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ ทำให้สามารถรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่นตรงกับความเป็นจริง

3. มาตรฐานเนื้อหา

- 3.1 วิธีการทางประวัติศาสตร์
- 3.2 ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์
- 3.3 วิธีการทางประวัติศาสตร์กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์
- 3.4 คุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์

4. มาตรฐานการปฏิบัติได้

- 4.1 สามารถอธิบายวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้
- 4.2 สามารถอธิบายขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้
- 4.3 สามารถแยกแยะวิธีการทางประวัติศาสตร์กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้
- 4.4 เห็นคุณค่าและสืบสวนและค้นคว้าวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้

5. ทักษะคร่อมวิชา

- 5.1 ทักษะการสื่อสาร
- 5.2 ทักษะการนำเสนอ
- 5.3 ทักษะกระบวนการกลุ่ม

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 6.1 ใฝ่เรียนรู้
- 6.2 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 6.3 รักความเป็นไทย

7. คำถามสำคัญ

- 7.1 (ความรู้ ความจำ)
 - ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์มีอะไรที่ขั้นตอน อะไรบ้าง
 - อธิบายวิธีการทางประวัติศาสตร์
- 7.2 (ความเข้าใจ)
 - นักเรียนได้อะไร จากการศึกษาวิธีการสืบค้นข้อมูลความเป็นมาของท้องถิ่น
- 7.3 (นำไปใช้)
 - นักเรียนสามารถแยกแยะวิธีการทางประวัติศาสตร์กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์
- 7.4 (การวิเคราะห์)
 - นักเรียนสามารถตรวจสอบร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

8. กิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีสอนแบบร่วมมือ	วิธีสอนด้วยโมเดลซิปปา
<p>คาบที่ 1-2 เทคนิค STAD</p> <p>ขั้นที่ 1 เตรียมผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแนะนำวิธีการเรียนให้นักเรียนได้ทราบถึงขั้นตอนวิธีการ การปฏิบัติตามรูปแบบการเรียนแบบ STAD 2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทุกคนทราบ 3. ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำงานกลุ่ม เป้าหมายของการทำงาน ร่วมกันการช่วยเหลือกันในการทำงานกลุ่ม กติกากลุ่ม เช่น พูดเสียงเบาๆ การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ ฯลฯ <p>ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอเนื้อหาสาระต่อชั้นเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูทำการทักทายนักเรียน โดยการซักถามนักเรียนทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นตนเองหรือไม่ 2. ทำอย่างไรจึงจะทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นตนเอง (ตัวอย่างคำตอบ ถามผู้รู้ ค้นคว้าจากหนังสือ) <ol style="list-style-type: none"> 2.1 นักเรียนต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นตนเองหรือไม่ (ตัวอย่างคำตอบ ต้องการทราบครับ/ค่ะ) <p>ขั้นที่ 3 ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูจัดนักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มละ 4 คน จำนวน 6 กลุ่ม ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถสูง 1 คน ปานกลาง 2 คน และต่ำ 1 คน <p>ขั้นที่ 4 ขั้นการทดสอบย่อย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจกเอกสารใบความรู้ ให้แต่ละกลุ่มศึกษาและทำใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 (ใช้เวลาประมาณ 20 นาที) สมาชิกกลุ่มศึกษา ใบความรู้ที่กำหนด แล้วร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นจากประเด็นที่ศึกษาสรุปเนื้อหา โดยให้สมาชิกภายในกลุ่มช่วยเหลือกัน คนที่เข้าใจช่วยอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มที่ไม่เข้าใจได้เข้าใจ เลขานุการกลุ่มจดบันทึก 	<p>คาบที่ 1-2</p> <p>ขั้นตอนที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้เดิม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการแนะนำวิธีการเรียนให้นักเรียนได้ทราบถึงขั้นตอน วิธีการ การปฏิบัติตามรูปแบบการเรียนแบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL) และทบทวนความรู้เดิม โดยให้นักเรียนดูรูปหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เมืองสงขลา เช่น กำแพงเมืองสงขลาและวัดพะโคะ ครูจัดนักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถสูง 1 คน ปานกลาง 2 คน และต่ำ 1 คน จำนวน 6 กลุ่ม <p>ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม และเลขากลุ่ม บันทึกหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มทุกคนในบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม 2. หัวหน้ากลุ่มรับใบความรู้แจกแจงให้สมาชิกกลุ่มศึกษาในเวลา 15 นาที <p>ขั้นตอนที่ 3 ขั้นศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันทำงานใบงานที่ 1 และ ใบงานที่ 2 เรื่อง วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นโดยหัวหน้ากลุ่มอ่านคำชี้แจงและประเด็นคำถามให้สมาชิกในกลุ่มฟัง 2. สมาชิกแต่ละคนเขียนคำตอบของตนลงในกระดาษคำตอบ <p>ขั้นตอนที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หัวหน้ากลุ่มให้สมาชิกแต่ละคนอ่านคำตอบของตนเองให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟัง 2. สมาชิกร่วมกันสรุปคำตอบของทุกคนเป็นผลการอภิปรายกลุ่ม

วิธีสอนแบบร่วมมือ	วิธีสอนด้วยโมเดลซิปปา
<p>2. สมาชิกแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมในใบงานที่กำหนดครูคอยสังเกตการทำงานกลุ่มและให้กำลังใจ ตรวจสอบงาน หัวหน้ากลุ่มรวบรวมผลงานกลุ่มส่งให้ครู จากนั้นครูนำผลงานติดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน</p> <p>ขั้นที่ 5 ขั้นการประเมินผลและมอบรางวัล</p> <p>1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ดังนี้ วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น เริ่มจากการกำหนดหัวข้อการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน ตรวจสอบข้อมูลเรียงเรียงข้อมูล และนำเสนอข้อมูล ตามขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ ทำให้สามารถทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น ตรงกับความเป็นจริง</p> <p>2. สมาชิกทุกคนทำแบบทดสอบย่อยท้ายแผนจำนวน 10 ข้อ เป็นรายบุคคล</p> <p>2.1 เฉลยแบบทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนแต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจงานตามแบบเฉลยคำตอบ กลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะได้รับชมเชย และกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดจะได้รับรางวัล</p>	<p>ขั้นตอนที่ 5 ขั้นสรุปและจัดระเบียบความรู้</p> <p>1. เลขากลุ่มบันทึกผลการอภิปรายลงในใบกิจกรรม</p> <p>2. ครูซักถามให้นักเรียนร่วมกันบอกวิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุดบันทึกการเรียนรู้</p> <p>ขั้นตอนที่ 6 ขั้นแสดงผลงาน</p> <p>1. หัวหน้ากลุ่มทุกกลุ่มนำเสนอผลงานการอภิปรายตามประเด็นหัวข้อในใบกิจกรรมแล้วครูและเพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายถึงคำตอบของแต่ละกลุ่ม และสรุปความรู้ที่ได้รับ</p> <p>ขั้นตอนที่ 7 ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้</p> <p>1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำป้ายขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น</p> <p>2. นักเรียนทำแบบทดสอบการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ เป็นรายบุคคล</p>

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

9.1 ใบความรู้ เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

9.2 ใบงาน

9.3 แบบทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

9.4 เฉลยแบบทดสอบย่อยท้ายแผนการเรียนรู้ที่ 1

10. หลักฐานและการประเมิน

หลักฐาน	วิธีประเมิน
1. แผนผังความคิด	ประเมินการมีส่วนร่วม การมีความคิดสร้างสรรค์ การนำเสนอได้ครอบคลุมเนื้อหา การตรงต่อเวลาและการตอบคำถาม
2. ใบงาน	ประเมินจากความถูกต้องของคำตอบที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงประเด็น เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีคำผิด
3. แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	ประเมินความสามัคคี การตรงต่อเวลา ความถูกต้องของข้อมูล และการนำเสนอ
4. แบบทดสอบ	ประเมินจากการทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดให้

11. เกณฑ์การประเมิน

ความสามารถในด้านการสร้างแผนผังความคิด

ระดับคุณภาพ	คะแนน
มีส่วนร่วม มีความคิดสร้างสรรค์ การนำเสนอได้ครอบคลุมเนื้อหา ตรงต่อเวลา ตอบคำถามได้	5
มีส่วนร่วม มีความคิดสร้างสรรค์ การนำเสนอได้ครอบคลุมเนื้อหา ตรงต่อเวลา	4
มีส่วนร่วม มีความคิดสร้างสรรค์ การนำเสนอได้ครอบคลุมเนื้อหา	3
มีส่วนร่วม มีความคิดสร้างสรรค์	2
มีส่วนร่วม	1

ความสามารถในด้านการทำงาน

ระดับคุณภาพ	คะแนน
คำตอบถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงประเด็น เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีคำผิด	5
คำตอบถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงประเด็น เป็นระเบียบเรียบร้อย	4
คำตอบถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงประเด็น	3
คำตอบถูกต้อง สมบูรณ์	2
คำตอบถูกต้อง	1

ความสามารถในด้านการทำงานกลุ่ม

ระดับคุณภาพ	คะแนน
มีความสามัคคี ตรงต่อเวลา ข้อมูลมีความถูกต้อง มีการสรุปองค์ความรู้ และการนำเสนอ	5
มีความสามัคคี ตรงต่อเวลา ข้อมูลมีความถูกต้อง มีการสรุปองค์ความรู้	4
มีความสามัคคี ตรงต่อเวลา ข้อมูลมีความถูกต้อง	3
มีความสามัคคี ตรงต่อเวลา	2
มีความสามัคคี	1

ความคิดเห็นของผู้ตรวจ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

.....
.....

(ชั่วโมงที่ 2).....

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

ใบความรู้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

ามรู้

เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการสืบค้นเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์ เริ่มต้นที่ความอยากรู้อยากเห็นของผู้ต้องการศึกษาและต้องการสอบสวนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง จากร่องรอยที่คนในอดีตได้ทำไว้และตกทอดเหลือมาถึงปัจจุบัน โดยไม่หลงเชื่อคำพูดของใครคนใดคนหนึ่ง หรืออ่านหนังสือเพียงเล่มใดเล่มหนึ่งแล้วเชื่อว่าเป็นจริง สิ่งที่ต้องทำเป็นอันดับแรกของการสืบค้นอดีต เมื่อมีประเด็นที่ต้องการสืบค้นแล้ว คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อย่างกว้างขวางและละเอียดลออ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น สอบถามผู้รู้ ศึกษาเอกสาร เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง ตรวจสอบข้อมูลจากหลักฐานทุกชิ้นด้วยจิตสำนึกว่า หลักฐานไม่ได้บอกความจริงทั้งหมด หรือบอกความจริงเสมอไป แล้วรวบรวมข้อเท็จจริงที่ได้ จากนั้นนำเสนอผลที่ศึกษาได้พร้อมอ้างอิงหลักฐานให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้อื่นตรวจสอบ หรือศึกษาค้นคว้าต่อไปได้

ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย

1. การกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน (เรื่องอะไร ช่วงเวลาใด ที่ไหน)
2. รวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ครบถ้วน ครอบคลุม
3. ตรวจสอบความจริงจากหลักฐาน ที่เรียกว่า การวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์
4. วิเคราะห์ข้อมูลและตีความเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง
5. นำเสนอผลงานความรู้ที่ค้นพบ โดยปราศจากอคติและความลำเอียง

วิธีการทางประวัติศาสตร์กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์ กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์มีบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน และมีบทส่วนแตกต่างกันดังนี้

1. วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการกำหนดประเด็นปัญหา เพื่อสืบค้นหาคำตอบ เช่นเดียวกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่มีการสร้างสมมติฐานขึ้นแล้วทดลองเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนั้น
2. วิธีการทางวิทยาศาสตร์ใช้วิธีการสร้างสถานการณ์ใหม่ หรือ ทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้น แต่นักประวัติศาสตร์ไม่สามารถสร้างสถานการณ์ขึ้นใหม่ให้เหมือนกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีตได้ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตจะเกิดขึ้นครั้งเดียว มีลักษณะเฉพาะ และไม่สามารถสร้างซ้ำได้อีก แต่นักประวัติศาสตร์จะรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานอย่างหลากหลาย ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐาน จนกระทั่งได้ข้อมูลที่จะสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถอธิบายและสรุปเป็นหลักการได้ ดังนั้นแม้นักประวัติศาสตร์จะมีได้เห็นเหตุการณ์นั้นโดยตรง แต่พยายามหาข้อมูลให้มาก เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงให้ถูกต้องตามความเป็นจริงที่น่าเป็นไปได้ แต่นักวิทยาศาสตร์จะทดสอบหรือทดลองให้ได้ผลสรุปด้วยตนเอง
3. การนำเสนอผลงานของนักวิทยาศาสตร์ และนักประวัติศาสตร์ก็อาศัยหลักการความเป็นไปได้มาคาดคะเน และสรุปผลเช่นกัน แต่ผลสรุปทางวิทยาศาสตร์ จะสามารถนำไปทดลองซ้ำๆ ก็จะได้ผลเช่นนั้นทุกครั้ง แต่ผลสรุปทางประวัติศาสตร์ไม่สามารถนำไปทดลองได้ และมีความแตกต่างที่เป็น “มิติของเวลา” เช่นเดียวกับศาสตร์ทางสังคมศาสตร์อื่นๆ ที่ไม่สามารถควบคุมปัจจัยที่เป็นตัวแปรได้ทั้งหมด
4. ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ไม่สามารถนิยามค่าเฉพาะ เพราะความหมายจะไม่ชัดเจนตายตัวในทุกกาลและเทศะ เช่น ประชาธิปไตยของท้องถิ่นหนึ่ง กับอีกท้องถิ่นหนึ่งจะมีนัยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับผู้ใช้หรือผู้นิยาม ซึ่งแตกต่างกับวิทยาศาสตร์ที่สามารถให้นิยามค่าเฉพาะที่มีความหมายตายตัวไม่เปลี่ยนแปลงตามเวลา และสถานที่

คุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์

คุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ได้แก่

1. วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการวิจัยเอกสารและหลักฐานอื่นๆ ที่เป็นร่องรอยจากอดีตอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาอย่างเป็นระบบ และมีเหตุผล

2. ขั้นตอนการวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์หรือการตรวจสอบความจริงจากข้อมูลและหลักฐาน ซึ่งเป็นขั้นตอนของการค้นหาความหมายที่ซุกซ่อนอยู่ในหลักฐานจะทำให้ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ระมัดระวัง และคิดพิจารณาข้อเท็จ และข้อจริงที่แฝงอยู่ในหลักฐานให้ชัดเจน

3. วิธีการทางประวัติศาสตร์เน้นการเข้าใจอดีต คือ การให้ผู้ศึกษาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ต้องทำความเข้าใจยุคสมัยที่ตนศึกษา เพื่อให้เข้าถึงความคิดของผู้คนในยุคคนั้น โดยไม่นำความคิดของปัจจุบันไปตัดสินอดีต

อย่างไรก็ตาม เมื่อประวัติศาสตร์คือการสืบค้นอดีตของสังคมมนุษย์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการในการสืบสวนและค้นคว้า จึงนับเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในรูปแบบหนึ่งที่มีเหตุผล ประกอบผลสรุปนั่นเอง

ใบงานที่ 1

เรื่อง **วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น**

สมาชิกกลุ่ม.....

1.
2.
3.
4.

คำชี้แจง ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง จากการศึกษาใบความรู้ที่กำหนดให้ และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนแล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึก

แบบบันทึกการสืบค้นความเป็นมาของ

ท้องถิ่นที่ฉันอาศัยอยู่ คือ.....
.....

หัวข้อที่สนใจศึกษา (ตั้งคำถาม 1 คำถาม)
.....
.....

หลักฐานที่ใช้ในการสืบค้น คือ
.....
.....

การตรวจสอบข้อมูล
.....
.....

วิธีการนำเสนอข้อมูล.....
.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น
โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

สมาชิกกลุ่ม.....

1.
2.
3.
4.

คำชี้แจง ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปสาระความรู้ จากประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. สรุปความหมายของ วิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ
.....
.....
2. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีกี่ขั้นตอน ประกอบด้วยอะไรบ้าง
.....
.....
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่าง วิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีความแตกต่าง กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มา 3 ข้อ
.....
.....
4. สรุปสาระสำคัญของคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์
.....
.....

เคลยไปงานที่ 2

เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น
โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

สมาชิกกลุ่ม.....

1.
2.
3.
4.

คำชี้แจง ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปสาระความรู้ จากประเด็น
คำถามต่อไปนี้

1. สรุปความหมายของ วิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ กระบวนการสืบค้นเรื่องราวในอดีตของสังคม มนุษย์เริ่มต้นที่ความอยากรู้อยากเห็นของผู้ต้องการศึกษาและต้องการสอบสวนค้นคว้าหาคำตอบ ด้วยตนเอง
2. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีกี่ขั้นตอน ประกอบด้วยอะไรบ้าง 5 ขั้นตอนประกอบด้วย
 1. การกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน (เรื่องอะไร ช่วงเวลาใด ที่ไหน)
 2. รวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ครบถ้วน ครบคลุม
 3. ตรวจสอบความจริงจากหลักฐาน ที่เรียกว่า การวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์
 4. วิเคราะห์ข้อมูลและตีความเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง
 5. นำเสนอผลงานความรู้ที่ค้นพบ โดยปราศจากอคติและความลำเอียง
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่าง วิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีความแตกต่าง กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มา 3 ข้อ
 1. วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการกำหนดประเด็นปัญหา เพื่อสืบค้นหาคำตอบ
 2. วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง
 3. วิธีการทางประวัติศาสตร์ไม่สามารถนำไปทดลองได้
4. สรุปสาระสำคัญของคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการวิจัย เอกสารและหลักฐานอื่นๆ ที่เป็นร่องรอยจากอดีตอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาอย่างเป็นระบบ และมีเหตุมีผล

ใบความรู้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้
การจัดการเรียนด้วยโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL)

รู้ที่ 1

ทบทวนความรู้เดิม กำแพงเมืองสงขลา

ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

กำแพงเมืองสงขลาก่อด้วยหินสอปูน มีเชิงเทินใบเสมาเป็นรูปป้อม มีป้อม 8 ป้อม แต่ละป้อมมีปืนใหญ่กระสุน 4 นิ้ว ป้อมละ 3-4 กระบอก ประตูเมืองเป็นซุ้มใหญ่ 10 ประตู กับมีประตูเล็กอีก 10 ประตูโดยรอบ บัดนี้ยังคงเหลือแต่กำแพงด้านถนนจะนะ ตรงข้ามพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา (เรือนจำเก่า) กับที่ถนนนครในเท่านั้น

วัดพระโคะ จังหวัดสงขลา

วัดพระโคะ : เป็นวัดที่เก่าแก่ของอำเภอสทิงพระ ในวัดพระโคะซึ่งมีการสันนิษฐานทางหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าเป็นที่ตั้งเดิมของเมืองสงขลา และ ฌสถานี่แห่งนี้นั้น ยังมีความสำคัญเกี่ยวกับหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืดและท้องที่แห่งนั้นยังเป็นบ้านเกิดของหลวงปู่ทวดแต่ในปัจจุบันนั้นยังมีเพียงรูปหล่อท่านจำลองไว้และยังมีลูกแก้วที่เป็นคู่ที่คู่มากับท่านในวันแรกเกิดมีการเก็บรักษาไว้ในจนถึงปัจจุบันนี้

ที่ 2

เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการสืบค้นเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์ เริ่มต้นที่ความอยากรู้อยากเห็นของผู้ต้องการศึกษาและต้องการสอบสวนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง จากร่องรอยที่คนในอดีตได้ทำไว้และตกทอดเหลือมาถึงปัจจุบัน โดยไม่หลงเชื่อคำพูดของใครคนใดคนหนึ่ง หรืออ่านหนังสือเพียงเล่มใดเล่มหนึ่งแล้วเชื่อว่าเป็นจริง สิ่งที่ต้องทำเป็นอันดับแรกของการสืบค้นอดีต เมื่อมีประเด็นที่ต้องการสืบค้นแล้ว คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อย่างกว้างขวางและละเอียดลออ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น สอบถามผู้รู้ ศึกษาเอกสาร เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง ตรวจสอบข้อมูลจากหลักฐานทุกชิ้นด้วยจิตสำนึกว่า หลักฐานไม่ได้บอกความจริงทั้งหมด หรือบอกความจริงเสมอไป แล้วรวบรวมข้อเท็จจริงที่ได้ จากนั้นนำเสนอผลที่ศึกษาได้พร้อมอ้างอิงหลักฐานให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้อื่นตรวจสอบ หรือศึกษาค้นคว้าต่อไปได้

ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย

1. การกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน (เรื่องอะไร ช่วงเวลาใด ที่ไหน)
2. รวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ครบถ้วน ครบคลุม
3. ตรวจสอบความจริงจากหลักฐาน ที่เรียกว่า การวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์
4. วิเคราะห์ข้อมูลและตีความเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง
5. นำเสนอผลงานความรู้ที่ค้นพบ โดยปราศจากอคติและความลำเอียง

วิธีการทางประวัติศาสตร์กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์ กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์มีบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน และมีบทส่วนแตกต่างกันดังนี้

1. วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการกำหนดประเด็นปัญหา เพื่อสืบค้นหาคำตอบ เช่นเดียวกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่มีการสร้างสมมติฐานขึ้นแล้วทดลองเพื่อตรวจสอบสมมติฐานนั้น
2. วิธีการทางวิทยาศาสตร์ใช้วิธีการสร้างสถานการณ์ใหม่ หรือ ทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้น แต่นักประวัติศาสตร์ไม่สามารถสร้างสถานการณ์ขึ้นใหม่ให้เหมือนกับสถานการณ์ที่

เกิดขึ้นจริงในอดีตได้ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตจะเกิดขึ้นครั้งเดียว มีลักษณะเฉพาะ และไม่สามารถสร้างซ้ำได้อีก แต่นักประวัติศาสตร์จะรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานอย่างหลากหลาย ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐาน จนกระทั่งได้ข้อมูลที่จะสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถอธิบายและสรุปเป็นหลักการได้ ดังนั้นแม้นักประวัติศาสตร์จะมีได้เห็นเหตุการณ์นั้นโดยตรง แต่พยายามหาข้อมูลให้มาก เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงให้ถูกต้องตามความเป็นจริงที่น่าเป็นไปได้ แต่นักวิทยาศาสตร์จะทดสอบหรือทดลองให้ได้ผลสรุปด้วยตนเอง

3. การนำเสนอผลงานของนักวิทยาศาสตร์ และนักประวัติศาสตร์ก็อาศัยหลักการความเป็นไปได้มาคาดคะเน และสรุปผลเช่นกัน แต่ผลสรุปทางวิทยาศาสตร์ จะสามารถนำไปทดลองซ้ำๆ ก็จะได้ผลเช่นนั้นทุกครั้ง แต่ผลสรุปทางประวัติศาสตร์ไม่สามารถนำไปทดลองได้ และมีความแตกต่างที่เป็น “มิติของเวลา” เช่นเดียวกับศาสตร์ทางสังคมศาสตร์อื่นๆ ที่ไม่สามารถควบคุมปัจจัยที่เป็นตัวแปรได้ทั้งหมด

4. ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ไม่สามารถนิยามค่าเฉพาะ เพราะความหมายจะไม่ชัดเจนตายตัวในทุกกาลและเทศะ เช่น ประชาธิปไตยของท้องถิ่นหนึ่ง กับอีกท้องถิ่นหนึ่งจะมีนัยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผู้ใช้หรือผู้นิยาม ซึ่งแตกต่างกับวิทยาศาสตร์ที่สามารถให้นิยามค่าเฉพาะที่มีความหมายตายตัวไม่เปลี่ยนแปลงตามเวลา และสถานที่

คุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์

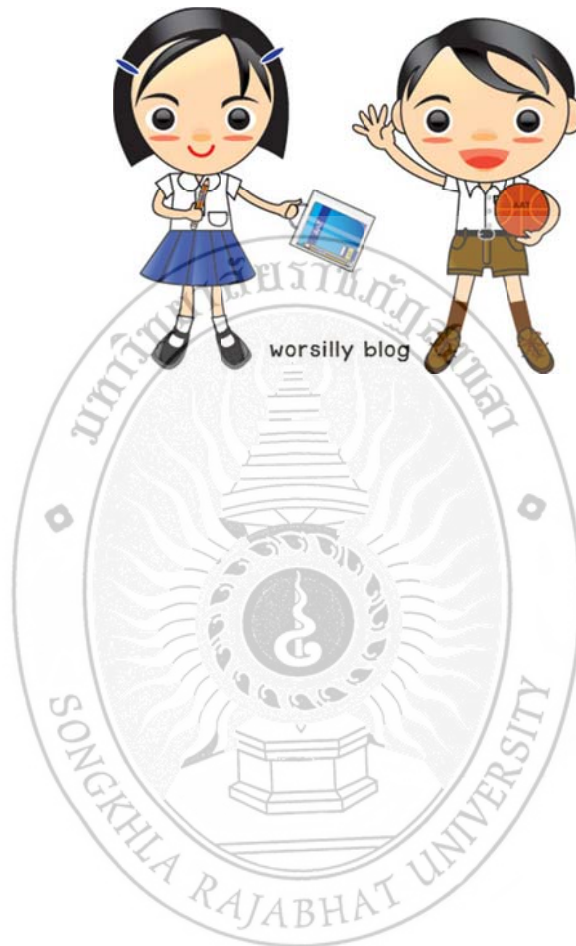
คุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ได้แก่

1. วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการวิจัยเอกสารและหลักฐานอื่นๆ ที่เป็นร่องรอยจากอดีตอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาอย่างเป็นระบบ และมีเหตุมีผล

2. ขั้นตอนการวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์หรือการตรวจสอบความจริงจากข้อมูลและหลักฐาน ซึ่งเป็นขั้นตอนของการค้นหาความหมายที่ซุกซ่อนอยู่ในหลักฐานจะทำให้ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ระมัดระวัง และคิดพิจารณาข้อเท็จ และข้อจริงที่แฝงอยู่ในหลักฐานให้ชัดเจน

3. วิธีการทางประวัติศาสตร์เน้นการเข้าใจอดีต คือ การให้ผู้ศึกษาเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ต้องทำความเข้าใจยุคสมัยที่ตนศึกษา เพื่อให้เข้าถึงความคิดของผู้คนในยุคนั้น โดยไม่นำความคิดของปัจจุบันไปตัดสินอดีต

อย่างไรก็ตาม เมื่อประวัติศาสตร์คือการสืบค้นอดีตของสังคมมนุษย์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่ง เป็นวิธีการในการสืบสวนและค้นคว้า จึงนับเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในรูปแบบหนึ่งที่มีเหตุผล ประกอบผลสรุปนั่นเอง

ใบงานที่ 2

เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น

สมาชิกกลุ่ม.....

1.
2.
3.
4.

คำชี้แจง ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง จากการศึกษาใบความรู้ที่กำหนดให้ และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนแล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึก

แบบบันทึกการสืบค้นความเป็นมาของ

ท้องถิ่นที่ฉันอาศัยอยู่

คือ.....
.....

หัวข้อที่สนใจศึกษา (ตั้งคำถาม 1 คำถาม)

.....
.....

หลักฐานที่ใช้ในการสืบค้น คือ

.....
.....

การตรวจสอบข้อมูล

ใบงานที่ 3

เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น
โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

สมาชิกกลุ่ม.....

1.
2.
3.
4.

คำชี้แจง ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปสาระความรู้ จากประเด็นคำถาม
ต่อไปนี้

1. สรุปความหมายของ วิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ

.....
.....

2. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีกี่ขั้นตอน ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....
.....

3. ให้นักเรียนยกตัวอย่าง วิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีความแตกต่าง กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มา
3 ข้อ

.....
.....
.....

4. สรุปสาระสำคัญของคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์

.....
.....
.....

เฉลยใบงานที่ 3

เรื่อง วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น
โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

สมาชิกกลุ่ม.....

1.
2.
3.
4.

คำชี้แจง ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปสาระความรู้ จากประเด็นคำถามต่อไป

1. สรุปความหมายของ วิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ กระบวนการสืบค้นเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์เริ่มต้นที่ความอยากรู้อยากเห็นของผู้ต้องการศึกษาและต้องการสอบสวนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง.....
2. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีกี่ขั้นตอน ประกอบด้วยอะไรบ้าง 5 ขั้นตอนประกอบด้วย
 1. การกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน (เรื่องอะไร ช่วงเวลาใด ที่ไหน)
 2. รวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ครบถ้วน ครบคลุม
 3. ตรวจสอบความจริงจากหลักฐาน ที่เรียกว่า การวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์
 4. วิเคราะห์ข้อมูลและตีความเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง
 5. นำเสนอผลงานความรู้ที่ค้นพบ โดยปราศจากอคติและความลำเอียง
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่าง วิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีความแตกต่าง กับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มา 3 ข้อ
 1. วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการกำหนดประเด็นปัญหา เพื่อสืบค้นหาคำตอบ
 2. วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง
 3. วิธีการทางประวัติศาสตร์ไม่สามารถนำไปทดลองได้
4. สรุปสาระสำคัญของคุณค่าของวิธีการทางประวัติศาสตร์วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการวิจัยเอกสารและหลักฐานอื่นๆ ที่เป็นร่องรอยจากอดีตอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาอย่างเป็นระบบ และมีเหตุมีผล

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ประวัติศาสตร์

คำสั่ง

ให้ทำเครื่องหมายกากบาทเติมช่องดังนี้ ☒ ในช่องสี่เหลี่ยม ก ข ค หรือ ง ข้อใด ข้อหนึ่งในกระดาษคำตอบ ตามที่นักเรียนเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ถ้าจะเปลี่ยนใหม่ให้กากบาทในช่องที่ไม่ใช่ ดังนี้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 40 ข้อ

เวลา 50 นาที

คะแนนเต็ม 40 คะแนน

คำชี้แจง ข้อสอบฉบับนี้เป็นข้อสอบประเภทปรนัย จำนวน 40 ข้อ (40 คะแนน)

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X ลงบนกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง (ความรู้ความจำ)
 - ก. การศึกษาถึงกำเนิดของโลก
 - ข. การศึกษาความเป็นมาของทุกสิ่งทุกอย่างบนโลก
 - ค. การศึกษาความเป็นมาของสัตว์โลกทุกชนิด
 - ง. การศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอดีตของมนุษย์
2. ลักษณะสำคัญของหลักฐานชั้นต้นคืออะไร (ความรู้ความจำ)
 - ก. มีจำนวนมาก
 - ข. มีความเก่าแก่
 - ค. เกิดร่วมสมัยกับเหตุการณ์นั้น ๆ
 - ง. เกิดจากการรวบรวมข้อมูลจากหลายแห่ง
3. ข้อใดจัดเป็นหลักฐานชั้นต้น(ความรู้ความจำ)
 - ก. รูปถ่าย
 - ข. ตำนาน
 - ค. หนังสือ
 - ง. นิทาน
4. ข้อใดไม่จัดว่าเป็นการแบ่งประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์(ความรู้ความจำ)
 - ก. หลักฐานชั้นต้น – หลักฐานชั้นรอง
 - ข. หลักฐานที่เกิดขึ้นก่อน – เกิดขึ้นหลัง
 - ค. หลักฐานที่เป็นตัวอักษร – หลักฐานที่ไม่เป็นตัวอักษร
 - ง. หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ – สมัยประวัติศาสตร์

5. ข้อใดจัดเป็นหลักฐานในสมัยประวัติศาสตร์ (ความเข้าใจ)
- ก. ลูกปัดสี **ข. การเขียนสีตามผนังถ้ำ**
 ค. ซากโครงกระดูกมนุษย์ **ง. จารึกบนกระดูกสัตว์**
6. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยการศึกษาสถานนอกสถานที่(ความเข้าใจ)
- ก. แบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้วิทยากรกลุ่ม
 ข. ขออนุญาตจากผู้บริหารสถานศึกษา
ค. กำหนดประเด็นที่จะศึกษา
 ง. วางแผนและเตรียมการ
7. การศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นข้อใดที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจมากที่สุด(ความเข้าใจ)
- ก. สถานที่สำคัญในท้องถิ่น **ข. ผู้นำคนแรกของท้องถิ่น**
 ค. การเลือกตั้งถิ่นฐานของท้องถิ่น **ง. บุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น**
8. ข้อใดจัดเป็นหลักฐานชั้นรอง (ความเข้าใจ)
- ก. พงศาวดาร** **ข. โบราณวัตถุ**
 ค. โบราณสถาน **ง. จดหมายเล่าเรื่องราวต่างๆ**
9. นิยามในข้อใดกล่าวถึงความหมายของประวัติศาสตร์ได้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด(การนำไปใช้)
- ก. การใ้รู้ถึงความเป็นจริงที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นช่วงใดช่วงหนึ่งของอดีต**
 ข. การสืบค้นเรื่องราวในอดีตที่สร้างความผูกพันทางด้านจิตใจของมนุษย์
 ค. การใ้รู้ถึงการย้อนพิจารณาวิเคราะห์การเล่าเรื่องในอดีต
 ง. เหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นตามความเป็นจริงในอดีต
10. ถ้าต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นควรรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานในข้อใด (การนำไปใช้)
- ก. ตรวจสอบจากเพื่อนข้างบ้าน **ข. โบราณสถานที่เพิ่งก่อสร้าง**
ค. คำบอกเล่าของผู้สูงอายุในท้องถิ่น **ง. ภาพถ่ายของตนเองตอนเด็ก**
11. ถ้าต้องการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ควรปฏิบัติอย่างไรเป็นขั้นตอนแรก (การนำไปใช้)
- ก. ตรวจสอบลักษณะข้อมูล **ข. รวบรวมข้อมูลหลักฐาน**
 ค. นำเสนอข้อมูล **ง. กำหนดหัวข้อ**
12. ถ้านักเรียนต้องการทราบประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นควรสอบถามข้อมูลจากบุคคลใดจึงจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด(การนำไปใช้)
- ก. ผู้ที่เพิ่งย้ายมาอยู่ในชุมชน **ข. เพื่อนในชั้นเรียน**
ค. เจ้าหน้าที่ตำรวจ **ง. ผู้นำท้องถิ่น**
13. หลักฐานประเภทใดที่แสดงให้เห็นว่าเข้าสู่ช่วงยุคประวัติศาสตร์แล้ว(การวิเคราะห์)
- ก. หลักฐานประเภทเครื่องประดับ
 ข. หลักฐานประเภทเครื่องมือเกษตร
ค. หลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษร
 ง. หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

23. ข้อใด คือ หลักฐานชั้นต้น(ความเข้าใจ)
- ก. จารึก ข. ตำราเรียน
 ค. สารานุกรม ง. ผลงานทางประวัติศาสตร์
24. ข้อใดสรุปเกี่ยวกับหลักฐานชั้นต้นได้ถูกต้อง(ความเข้าใจ)
- ก. การนำข้อมูลจากหลักฐานหลายอย่างมาเรียบเรียงเป็นหนังสือ
 ข. ความคิดเห็นที่เรียบเรียงขึ้นภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ต่างๆ
 ค. ข้อมูลที่เรียบเรียงขึ้นจากการค้นคว้าหลักฐานต่างๆ
 ง. **สิ่งที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง**
25. ข้อใดไม่ใช่หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์(ความเข้าใจ)
- ก. ขวานหินขัด ข. ศิลাজารึกหลักที่ 1
 ค. **เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง** ง. ภาพวาดบนผนังถ้ำผาแต้ม
26. ข้อใด ไม่ใช่หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร(ความเข้าใจ)
- ก. จารึก ข. ตำนาน
 ค. **โบราณวัตถุ** ง. พงศาวดาร
27. เพราะเหตุใด จึงกล่าวว่าการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด(ความเข้าใจ)
- ก. เป็นการตรวจสอบข้อเท็จจริงของหลักฐานที่หามาได้
 ข. เป็นการตรวจสอบข้อมูลทำให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์
 ค. **เป็นการนำข้อมูลทั้งหมดมาแยกแยะ เรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ตรงประเด็น**
 ง. เป็นหลักฐานหรือข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ
28. สิ่งใดที่จำเป็นอย่างยิ่งเมื่อตีความหลักฐาน (การนำไปใช้)
- ก. **ตีความอย่างเป็นกลาง**
 ข. ตีความเกินจากหลักฐานที่หาได้
 ค. ตีความนำปัจจุบันไปตัดสินอดีต
 ง. ตีความให้สอดคล้องกับความเชื่อของตน
29. วิธีการทางประวัติศาสตร์ขั้นตอนใดช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงในการศึกษาประวัติศาสตร์(การนำไปใช้)
- ก. **ตีความหลักฐาน**
 ข. รวบรวมหลักฐาน
 ค. ตรวจสอบหลักฐาน
 ง. เรียบเรียงและนำเสนอ
30. ขั้นตอนสุดท้ายของการศึกษาประวัติศาสตร์คือข้อใด(การนำไปใช้)
- ก. หาข้อเท็จจริง ข. รวบรวมหลักฐาน
 ค. ตรวจสอบหลักฐาน ง. **เรียบเรียงและนำเสนอ**

40. ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง(ความเข้าใจ)
- คุณตาเสียชีวิตเนื่องจากติดเชื้อในกระแสเลือด
 - จังหวัดเชียงรายอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย
 - ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - เดือนที่ลงท้ายด้วยคมจะมี 31 วัน**
41. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับความจริงและข้อเท็จจริง(ความเข้าใจ)
- ความจริงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้
 - ข้อเท็จจริงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้
 - ความจริงเป็นการขยายความตามความรู้สึกของผู้เล่า
 - ข้อเท็จจริงเป็นข้อมูลที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้**
42. การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง (ความเข้าใจ)
- ภาชนะเครื่องปั้นดินเผา
 - ศิลาจารึก พงศาวดาร
 - โครงการควบคุมมนุษย์ เครื่องประดับง. ตัวอักษรบันทึกบอกเล่าเรื่องราวในสังคม**
43. วิธีการทางประวัติศาสตร์นำไปใช้เพื่อเหตุผลใด (ความเข้าใจ)
- เผยแพร่ข้อเท็จจริงที่ค้นพบ
 - ตั้งประเด็นปัญหาที่อยากรู้
 - รวบรวมหลักฐานขั้นต้น ขั้นรอง
 - ค้นหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์**
44. ก่อนศึกษาเรื่องราวต่างๆในอดีตด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต้องทำอะไรเป็นอันดับแรก (การนำไปใช้)
- นำเสนอเรื่องราว
 - กำหนดเรื่องที่จะศึกษา**
 - ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
 - ค้นหาและรวบรวมข้อมูลหลักฐาน**
45. กระบวนการที่ใช้ศึกษาค้นคว้า สืบสาวเรื่องราวทางประวัติศาสตร์โดยอาศัยหลักฐานต่างเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวในอดีตได้อย่างชัดเจนเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับอะไร(การนำไปใช้)
- ความหมายของประวัติศาสตร์
 - วิธีการทางประวัติศาสตร์**
 - คุณค่าของประวัติศาสตร์
 - การรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์
46. ข้อใดเป็นความหมายของ วิธีการทางประวัติศาสตร์ (การนำไปใช้)
- การฟังเรื่องราวต่างๆนำมาคิดพิจารณาให้รอบคอบก่อนตัดสินใจ
 - กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงจากหลักฐานร่องรอยที่เหลืออยู่**
 - กระบวนการสืบค้นข้อมูลจากพงศาวดารต่างๆและนักประวัติศาสตร์
 - ไม่มีข้อถูก

47. หลักฐานในข้อใดจัดอยู่ในประเภทเดียวกับปราสาทเขาพนมรุ้ง(การวิเคราะห์)
- ก. จารึก ข.พงศาวดาร
- ค. **ปรางค์สามยอด** ง.กฎหมายตราสามดวง
48. ข้อใดไม่ใช่ วิธีการตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์(การวิเคราะห์)
- ก. การตีความข้อมูล
- ข. การเปรียบเทียบข้อมูล
- ค. **การนำข้อมูลมาเขียนเปรียบเทียบ**
- ง. การให้ผู้เชี่ยวชาญมาช่วยวิเคราะห์ข้อมูล
49. ขั้นการเก็บและรวบรวมข้อมูลของวิธีสอนแบบแก้ปัญหานั้นจะสอดคล้องกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ในข้อใด(การนำไปใช้)
- ก. การรวบรวมหลักฐาน
- ข. การจัดหมวดข้อมูล
- ค. **การประเมินคุณค่าของข้อมูล**
- ง. การกำหนดเรื่องและหลักฐาน
50. ร่องรอยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ซากปรักหักพังของกำแพงเมืองต่างๆ สัมพันธ์กับข้อใด (การวิเคราะห์)
- ก. โบราณสถาน โบราณวัตถุ
- ข. ข้อมูลทางประวัติศาสตร์
- ค. หลักฐานทางประวัติศาสตร์
- ง. **วิธีทางประวัติศาสตร์**
51. “การทำความเข้าใจและอธิบายเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์ได้อย่างถูกต้องในมิติของเวลาและสถานที่” ข้อความนี้เกี่ยวข้องกับข้อใด (ความรู้ความจำ)
- ก. **คุณค่าทางประวัติศาสตร์** ข. วิธีการทางประวัติศาสตร์
- ค. ช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ ง. เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
52. ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่ตามรูปแบบ CIPPA MODEL นั้นสอดคล้องกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ในข้อใด(ความรู้ความจำ)
- ก. การนำเสนอข้อมูล
- ข. การประเมินคุณค่าของหลักฐาน
- ค. การวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ของหลักฐาน
- ง. **การกำหนดหัวข้อที่จะศึกษาและการรวบรวมหลักฐาน**
53. ข้อความในศิลาจารึกหลักที่ 1 ที่ว่า เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว.....บอกอะไรแก่เรา (ความรู้ความจำ)
- ก. มีผู้นำที่เก่งกล้า
- ข. สุโขทัยตั้งอยู่ริมแม่น้ำ
- ค. มีพืชพันธุ์ไม่มาก
- ง. **มีความอุดมสมบูรณ์**

54. “สุวรรณภูมิ” ในหลักฐานของอินเดียหมายถึงภาคใด (ความรู้ ความจำ)
- เอเซียใต้
 - เอเซียตะวันออกเฉียงใต้
 - เอเซียตะวันออก
 - เอเซียตะวันตกเฉียงใต้
 - เอเซียตะวันออกเฉียงใต้
55. ข้อใดเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรในการสืบค้นประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น(ความเข้าใจ)
- ภาพถ่ายชุมชนในอดีต
 - แผนผังของท้องถิ่นในปัจจุบัน
 - คำบอกเล่าของคนในท้องถิ่น
 - จารึกที่บันทึกอยู่บนฐานอนุสาวรีย์ของท้องถิ่น
56. การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลายมีประโยชน์อย่างไร(ความเข้าใจ)
- ข้อมูลที่ได้แตกต่างกัน
 - ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง
 - ข้อมูลที่ได้มีความขัดแย้งกัน
 - ข้อมูลมีความทันสมัยมากขึ้น
57. ถ้าต้องการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นควรศึกษาจากแหล่งข้อมูลใดจึงจะเหมาะสมที่สุด (ความเข้าใจ)
- ห้างสรรพสินค้า
 - ห้องสมุดโรงเรียน
 - หนังสือพิมพ์
 - สถานีตำรวจ
58. ข้อใดเป็นหลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์(ความเข้าใจ)
- ภาพเขียนสีที่ผาแต้ม
 - ศิลาจารึกวัดเชียงมั่น
 - หลักศิลาจารึก สมัยสุโขทัย
 - จดหมายเหตุกรุงศรีอยุธยา
59. คุณค่าของประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่สุดคืออะไร(การนำไปใช้)
- การหล่อหลอมให้เยาวชนมีจิตสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 - การหล่อหลอมให้เยาวชนเข้าใจวัฒนธรรมและร่วมกันอนุรักษ์
 - ความเข้าใจปัญหาของสังคม
 - การรู้รากเหง้าของตนเอง
60. ถ้านักเรียนต้องการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรเป็นขั้นตอนแรก(การนำไปใช้)
- ค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุด
 - สอบถามข้อมูลจากบุคคลในท้องถิ่น
 - กำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการจะศึกษา
 - ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากหลักฐานที่สืบค้น

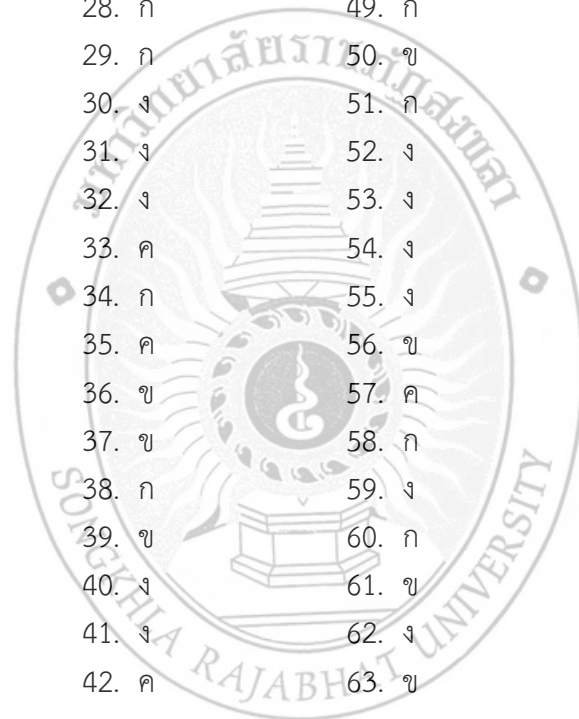
61. การตรวจสอบหลักฐานมีประโยชน์อย่างไร (การนำไปใช้)
- เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
 - เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจน**
 - เพื่อให้ข้อมูลมีความแตกต่างกัน
 - เพื่อให้ข้อมูลมีความหลากหลายมากขึ้น
62. นักเรียนควรปฏิบัติตนตามข้อใดในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น(การนำไปใช้)
- นำเสนอข้อมูลตามความเป็นจริง
 - บิดเบือนข้อมูลที่ไม่ควรนำเสนอ
 - นำเสนอข้อมูลตามความรู้สึกของตนเอง
 - เพิ่มเติมเรื่องราวบางส่วนเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ**
63. การกำหนดประเด็นการประเมินชิ้นงาน/ภาระงานให้ดูจากข้อใด(การนำไปใช้)
- คำสำคัญในตัวชี้วัดที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้
 - เนื้อหาสาระตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้**
 - ประเภทของชิ้นงาน/ภาระงาน
 - ลักษณะของชิ้นงาน/ภาระงาน
64. การกำหนดหัวเรื่องให้น่าสนใจจะเกิดประโยชน์อย่างไร(การนำไปใช้)
- สะดวกในการศึกษาค้นคว้า
 - ศึกษาเรื่องที่แตกต่างจากผู้อื่น
 - เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่
 - มีแรงกระตุ้นในการศึกษาอย่างต่อเนื่อง**
65. ถ้าครูผู้สอนต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ควรจัดกิจกรรมในชั้นใดของวิธีสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ(การนำไปใช้)
- ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์
 - ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์**
 - ขั้นตอนสร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน
 - ขั้นสร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเองหรือฝึกปฏิบัติ
66. ประวัติศาสตร์มีประโยชน์ที่สำคัญอย่างไร (การวิเคราะห์)
- ช่วยในการตัดสินใจโดยอาศัยแนวประสบการณ์ของมนุษย์ในอดีตเป็นแนวปฏิบัติกับปัญหาในปัจจุบัน**
 - ช่วยให้มนุษย์รู้ข้อมูลที่ทำให้ศึกษาถึงเรื่องราวต่างๆ ในอดีตได้
 - ช่วยในการกำหนดทิศทางวางแผนพัฒนาเพื่ออนาคตที่ดี
 - ช่วยให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน
67. แหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ข้อใดอยู่ในภาคอีสาน(การวิเคราะห์)
- ถ้ำผีแมน
 - พระปฐมเจดีย์
 - เมืองศรีมโหสถ
 - เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง**

68. เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต และมีการเล่าสืบต่อกันมา จัดเป็นหลักฐานประเภทใด(การวิเคราะห์)
- ก. จารึก **ข. ตำนาน**
 ค. โบราณวัตถุ **ง. พงศาวดาร**
69. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางพฤติกรรม ความคิดและความเชื่อของสังคมมนุษย์ คืออะไร (การวิเคราะห์)
- ก. สถานการณ์ **ข. เวลาและสถานที่**
 ค. เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง **ง. ไม่มีข้อถูก**
70. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการลำดับเหตุการณ์ (การวิเคราะห์)
- ก. ทำให้เข้าใจง่าย
ข. ทำให้ผู้คนยกย่อง
 ค. ทำให้เรื่องราวชัดเจน
 ง. ทำให้สืบสน

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง ประวัติศาสตร์

1. ก	22. ง	43. ง	64. ง
2. ค	23. ก	44. ข	65. ข
3. ก	24. ง	45. ข	66. ก
4. ข	25. ค	46. ข	67.ง
5. ข	26. ค	47. ค	68. ก
6. ค	27. ค	48. ค	69. ง
7. ข	28. ก	49. ก	70. ข
8. ก	29. ก	50. ข	
9. ก	30. ง	51. ก	
10. ค	31. ง	52. ง	
11. ง	32. ง	53. ง	
12. ง	33. ค	54. ง	
13. ค	34. ก	55. ง	
14. ง	35. ค	56. ข	
15. ข	36. ข	57. ค	
16. ค	37. ข	58. ก	
17. ก	38. ก	59. ง	
18. ค	39. ข	60. ก	
19. ข	40. ง	61. ข	
20. ค	41. ง	62. ง	
21. ก	42. ค	63. ข	

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปป่า
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการการสอน 2 วิธี
คือ การเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลชิปป่า ขอให้พิจารณาความเหมาะสมของ
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนตามจุดประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจที่กำหนดไว้
แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยมีระดับความพึงพอใจดังนี้

- 5 = พึงพอใจมากที่สุด
4 = พึงพอใจมาก
3 = พึงพอใจ
2 = ไม่ค่อยพึงพอใจ
1 = ไม่พึงพอใจ

	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
1.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและทำให้นักเรียนมีเป้าหมายในการทำงานกลุ่ม					
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมในความสำเร็จของการทำงานกลุ่ม					
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการทำงานกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อนๆมากขึ้น					
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ข้อมูลต่างๆกัน					
5.	นักเรียนสามารถสรุปความสำคัญของเนื้อหาและสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่างๆ					
6.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน					
7.	นักเรียนทำงานได้ทันตามเวลาที่กำหนดและครูมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน					

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความกล้า ของนักเรียนแสดงออกในหมู่เพื่อน					
9.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนรู้จักการ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้ได้รับความไว้วางใจ จากผู้อื่น					
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีการ ปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอและทำให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น					
11.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนสนุกกับ การเรียนและสามารถประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระอื่นๆ ได้					
ด้านบรรยากาศในการเรียนการสอน						
12.	เน้นส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และความเป็น ประชาธิปไตย					
13.	สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การเรียน การสอนโดยจัดอภิปรายกลุ่มย่อย และครูแสดงความ เอาใจใส่ให้คำปรึกษานักเรียนอย่างทั่วถึง					
14.	มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและเน้นฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม					
15.	เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้แสดง ความคิดเห็นและให้การเสริมแรงแก่นักเรียนเช่น ชมเชย นำผลงานของนักเรียนติดบอร์ด ประกาศให้ เพื่อนๆ ทราบโดยทั่วกัน					
16.	บรรยากาศในการเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาในบทเรียน ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและกระตือรือร้น ร่วมกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม					
ด้านประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ						
17.	นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น					
18.	นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น					
19.	นักเรียนมีความสามัคคีกัน					
20.	นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้					
ด้านเทคนิคการใช้สื่อ						
21.	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ที่เรียน					
22.	มีการใช้สื่อเพื่อช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจผู้เรียน เกิดความสนุกสนาน					

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
23.	ผู้สอนมีวิธีสอนที่หลากหลายกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน					
ด้านการวัดและประเมินผล						
24.	ในการสอนผู้สอนมีการทดสอบผู้เรียนตามเนื้อหาวิชา					
25.	ผู้สอนมีการติดตามและตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างเรียน					
26.	สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
27.	มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบในการวัดผล					

แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มประเมินโดยครู

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วพิจารณาว่านักเรียนปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อทำงานกลุ่ม กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติที่เป็นจริงของนักเรียน

ข้อที่	รายการพฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติของนักเรียน		
		ดี 3	พอใช้ 2	ควรปรับปรุง 1
1.	ด้านการเรียน มีความกระตือรือร้นในบทเรียน			
2.	ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู			
3.	ถามหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครูสอน			
4.	ด้านการทำงาน รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม			
5.	กล้าแสดงออกและช่วยเหลือสมาชิกในการทำงานกลุ่ม			
6.	มีการวางแผนงานและสนุกสนานในการทำงานกลุ่ม			
7.	ด้านการอภิปราย มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม			
8.	เปิดโอกาสให้เพื่อนสมาชิกได้แสดงออก			
9.	มีการซักถามข้อข้องใจและมีส่วนร่วมในการนำเสนอองานกลุ่ม			
10.	ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง มีการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ			
11.	มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในกลุ่มอย่างมีเหตุผล			
12.	มีการยอมรับมติกลุ่ม			

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม 1. 2.

3. 4.

เกณฑ์การประเมิน

รายการพฤติกรรม	คะแนน เต็ม	ระดับคะแนน		
		1	1	1
1. ด้านการเรียน	3	มีความกระตือรือร้นใน บทเรียน	ปฏิบัติตามคำแนะนำ ของครู	ถามหรือตอบคำถามได้ ถูกต้อง
2. ด้านการทำงาน	3	รับฟังและมีส่วนร่วมใน การทำงานกลุ่ม	กล้าแสดงออกและ ช่วยเหลือสมาชิกใน การทำงานกลุ่ม	มีการวางแผนงานและ สนุกสนานในการ ทำงานกลุ่ม
3. ด้านการอภิปราย	3	มีการอภิปรายและ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นในการทำงาน กลุ่ม	เปิดโอกาสให้เพื่อน สมาชิกได้แสดงออก	มีการซักถามข้อข้องใจ และมีส่วนร่วมในการ นำเสนองานกลุ่ม
4. ด้านการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง	3	มีการใช้เหตุผลในการ ตัดสินใจ	มีการแก้ปัญหาความ ขัดแย้งภายในกลุ่ม อย่างมีเหตุผล	มีการยอมรับมติกลุ่ม
รวม			12	

ภาคผนวก ง
การตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือ
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือ
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปา
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนด้วยโมเดลซิปปา
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 ความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r)
 - 3.3 ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอนโดยใช้โมเดลซิปปากับการสอนโดย
การเรียนแบบร่วมมือ เรื่อง ประวัติศาสตร์
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
5. แบบทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ประวัติศาสตร์
 - 5.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 - 5.2 ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})

ตาราง 13 แสดงคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือ จากผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนจากเชี่ยวชาญ 3 ท่าน			ผลรวม ของ คะแนน	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้						
1. สารสำคัญ						
ความเหมาะสมและความสอดคล้องของสารสำคัญกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 สอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอนและการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3. เนื้อหา						
3.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหากับสาระและและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5. การประเมินผล						
5.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
6. การประเมินผล						
ความเหมาะสมและความสอดคล้องของสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 14 แสดงคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สรุปผลการประเมินแผนของแผนการจัดการเรียนรู้โดยการเรียนรู้ด้วยโมเดลชิปปาจากผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน			ผลรวม ของ คะแนน	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้						
1. สารสำคัญ						
ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ สารสำคัญกับจุดประสงค์การเรียนรู้และ เนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2.3 สอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอนและ การประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3. เนื้อหา						
3.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ เนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ เนื้อหากับสาระและมาตรฐานการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
4.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ กิจกรรมการเรียนรู้กับจุดประสงค์การ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ กิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ กิจกรรมการเรียนรู้กับการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5. การประเมินผล						
5.1 ความเหมาะสมและความสอดคล้องของ การประเมินผลกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
5.2 ความเหมาะสมและความสอดคล้องการ ประเมินผลกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
6. การประเมินผล						
ความเหมาะสมและความสอดคล้องของสื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องประวัติศาสตร์

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	-1	0	+1	0	0.00	คัดออก
2	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
4	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
5	-1	+1	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
9	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
13	-1	+1	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
14	-1	+1	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
15	-1	0	+1	0	0.00	คัดออก
16	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
17	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
23	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
28	-1	0	+1	0	0.00	คัดออก
29	-1	+1	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
34	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
36	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
44	-1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
46	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
47	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
49	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
50	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
51	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
52	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
53	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
54	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
55	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
56	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
57	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
58	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
59	-1	0	+1	0	0.00	คัดออก
60	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
61	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
62	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
63	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
64	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
65	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
66	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
67	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
68	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
69	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
70	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	แปลผล	อำนาจจำแนก	แปลผล	ข้อสอบข้อที่
1	0.64	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	
2	0.42	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	1
3	0.45	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	2
4	0.64	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	3
5	0.64	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	4
6	0.58	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	5
7	0.21	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้	6
8	0.64	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	7
9	0.88	ทิ้ง	0.33	ใช้ได้	
10	0.64	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	8
11	0.55	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	9
12	0.58	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	
13	0.73	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	
14	0.30	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	
15	0.76	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	10
16	0.58	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	11
17	0.67	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	12
18	0.76	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	13
19	0.36	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	14
20	0.36	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	
21	0.39	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	
22	0.48	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	15
23	0.55	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	
24	0.36	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	
25	0.67	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	แปลผล	อำนาจจำแนก	แปลผล	ข้อสอบข้อที่
26	0.58	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	16
27	0.34	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	17
28	0.76	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	
29	0.55	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	
30	0.52	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	18
31	0.61	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	19
32	0.39	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	20
33	0.67	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	
34	0.55	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	
35	0.58	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	21
36	0.48	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	22
37	0.59	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	23
38	0.48	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	
39	0.39	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	24
40	0.48	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	25
41	0.48	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	26
42	0.18	ทิ้ง	0.39	ใช้ได้	
43	0.33	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	
44	0.76	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	27
45	0.61	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	28
46	0.24	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	
47	0.52	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	
48	0.70	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	29
49	0.27	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	30
50	0.52	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	แปลผล	อำนาจจำแนก	แปลผล	ข้อสอบข้อที่
51	0.45	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	31
52	0.42	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	32
53	0.67	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	33
54	0.45	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	
55	0.33	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	
56	0.64	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	34
57	0.33	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	
58	0.58	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	
59	0.36	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	35
60	0.52	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	36
61	0.64	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	37
62	0.67	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	
63	0.85	ทิ้ง	0.36	ใช้ได้	
64	0.39	ใช้ได้	0.49	ใช้ได้	
65	0.82	ทิ้ง	0.39	ใช้ได้	38
66	0.73	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	39
67	0.33	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	
68	0.73	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	
69	0.27	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	
70	0.73	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	40

มีค่าความเชื่อมั่น 0.84

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกแบบทดสอบให้เหลือเพียง 40 ข้อ โดยการพิจารณาค่าความยากง่าย โดยพิจารณาจากข้อสอบที่คัดเลือกมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลควรเป็นข้อสอบที่มีความยากปานกลางคือประมาณ 0.5 แต่ในทางปฏิบัติมักกำหนดเกณฑ์ระดับความยากของข้อสอบที่จะเลือกไว้ใช้ใน ช่วง 0.2 - 0.8 และค่าอำนาจจำแนกโดยพิจารณาจากถ้าค่าอำนาจจำแนกเป็นบวกใกล้ +1.00 หมายถึง การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมาย คือ ก่อนเรียนผู้ถูกทดสอบไม่มีความรู้ หลังจากเรียน

แล้วปรากฏว่ามีความรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ถ้า เป็นลบใกล้ -1.00 หมายถึง ก่อนเรียนผู้ถูกทดสอบมีความรู้ แต่เมื่อเรียนจบเนื้อหาแล้วปรากฏว่าผู้ถูกทดสอบกลับไม่มีความรู้เลย

ตาราง 17 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทักษะการทำงานกลุ่ม

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 18 แสดงการหาความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 โดยใช้ผู้สังเกต 2 คน

คนที่	ครูผู้สอน (X)	ผู้วิจัย (Y)	X ²	Y ²	XY
1	9	5	81	25	45
2	8	7	64	49	56
3	8	7	64	49	56
4	8	6	64	36	48
5	7	6	49	36	42
6	7	6	49	36	42
7	8	7	64	49	56
8	7	5	49	25	35
9	8	7	64	49	56
10	7	6	49	36	42
11	9	6	81	36	54
12	5	5	25	25	25
13	6	7	36	49	42
14	7	8	49	64	56
15	7	6	49	36	42
16	8	6	64	36	48
17	8	7	64	49	56
18	7	8	49	64	56
19	9	7	81	49	63
20	6	5	36	25	30
21	6	8	36	64	48
22	7	6	49	36	42
23	5	6	25	36	30

ตาราง 18 (ต่อ)

คนที่	ครูผู้สอน (X)	ผู้วิจัย (Y)	X ²	Y ²	XY
24	7	6	49	36	42
25	7	6	49	36	42
26	9	5	81	25	45
27	9	5	81	25	45
28	7	6	49	36	42
29	8	5	64	25	40
30	6	6	36	36	36
รวม	220	219	1618	1171	1362

ค่าความเชื่อมั่นสหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.81

ตาราง 19 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	0	+1	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
4	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
11	+1	0	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
17	0	+1	+1	2	0.67	นำไปใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน	IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
18	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
19	+1	+1	0	2	0.67	นำไปใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	นำไปใช้ได้

ตาราง 20 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียน ระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนด้วยโมเดลซิปปา

Group Statistics

	N	Mean	Std.Deviation	Std.Error Mean
คะแนนก่อนเรียน				
การเรียนแบบร่วมมือ	33	18.21	3.50	.60
การเรียนด้วยโมเดลซิปปา	33	16.48	5.03	.88

Indepent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
คะแนนก่อนเรียน					
Equal variances assumed	9.333	.003	1.618	64	.111
Equal variances not assumed			1.618	57	.111

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวชนมา เตชะเจริญ
วัน เดือน ปีเกิด	23 กรกฎาคม 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	137/8 หมู่ 5 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านด่าน
พ.ศ. 2546	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2551	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
พ.ศ. 2556	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา